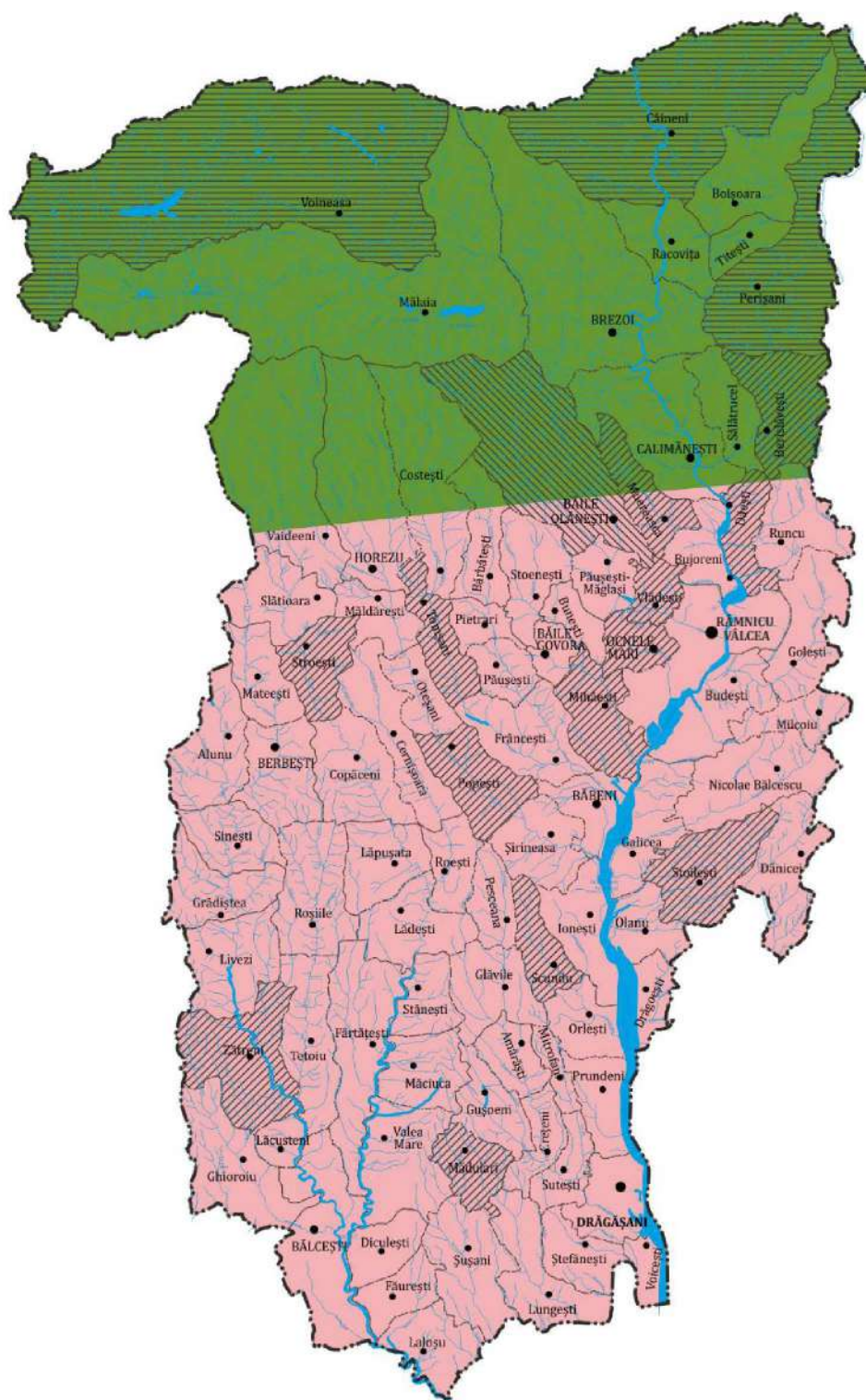

PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN VÂLCEA

Partea 2 DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI GENERAL

PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN VÂLCEA

Partea 2

DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI GENERAL

CONTRACT DE SERVICII

NR. 12601/21.08.2020 // 1999/04.09.2020

Colectiv de elaborare:

Arh. Dan NIȚESCU	
Ing. Gabriela MITRAN	
Ing. Sorin ILIE	
Urb. Adela GHEORGHITĂ	
Ing. Daniela DOGEANU	
Ing. Elena MORUȘI	

Prezentul document a fost elaborat de S.C. SIGMA MOBILITY ENGINEERING S.R.L. cu scopul de a fi utilizat NUMAI de către beneficiarul JUDEȚUL VÂLCEA – CONSILIUL JUDEȚEAN VÂLCEA, conform principiilor de consultanță general acceptate și a condițiilor specificate în contract.

Copierea, extragerea, folosirea oricăror informații cuprinse în acest document (parțial sau în totalitate) de către părți terțe, în orice scop, este interzisă fără acordul scris al beneficiarului sau elaboratorului. Încălcarea acestei prevederi se pedepsește conform legislației aflată în vigoare.

Beneficiar: JUDEȚUL VÂLCEA – CONSILIUL JUDEȚEAN VÂLCEA

Adresa: Râmnicu Vâlcea, Str. General Praporgescu, Nr. 1, CP 240595, Județul Vâlcea, România

Tel.: +40 250 732 901 Fax: +40 0250 735 617 E-mail: consiliu@cjvalcea.ro

Elaborator: SIGMA MOBILITY ENGINEERING

Bulevardul Republicii, Nr. 117A, Pitești – 110195, jud. Argeș, România

Tel.: 0722 655 228 Fax: 0348 459 078 E-mail: sigma_mobility_engineering@yahoo.com

CUPRINS

1. ASPECTE INTRODUCTIVE	4
2. ANALIZA SWOT	6
2.1. Structura teritoriului	7
2.2. Structura socio - demografică	26
2.3. Structura activităților	29
2.4. Contextul teritorial interjudețean, regional și național	35
3. OBIECTIVE MAJORE ALE AMENAJĂRII TERITORIULUI JUDEȚEAN PE PRINCIPALELE DOMENII ȚINTĂ	37
3.1. Structura teritoriului	41
3.2. Structura socio - demografică	45
3.3. Structura activităților	46
3.4. Contextul teritorial interjudețean, regional și național	46
4. DIAGNOSTIC PROSPECTIV PE DOMENIILE SPECIFICE AMENAJĂRII TERITORIULUI	48
4.1. Structura teritoriului	49
4.2. Structura socio - demografică	73
4.3. Structura activităților	76
4.4. Contextul teritorial interjudețean, regional și național	81
5. DIAGNOSTIC GENERAL	84
ANEXA. Cartograme	92
Cartograma nr. 1 – Încadrarea în prevederile P.A.T.N., Secțiunea I – Căi de comunicație	93
Cartograma nr. 2 – Încadrarea în prevederile P.A.T.N., Secțiunea II – Apa	94
Cartograma nr. 3 – Încadrarea în prevederile P.A.T.N., Secțiunea V – Zone de risc natural	95
Cartograma nr. 4 – Încadrarea în prevederile P.A.T.N., Secțiunea VIII – Zone cu resurse turistice	96

1. ASPECTE INTRODUCATIVE

TEMA - PROGRAM: Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea în Sistem Informațional Geografic, Partea 2 – Diagnostic prospectiv și general

PROGRAMUL ELABORĂRII: Septembrie 2020 – Iunie 2021

PERIOADA VIZATĂ: 2010 – 2020

RELAȚIA CU ALTE PLANURI: Planul de Amenajare a Teritoriului Național, Planuri Urbanistice Generale ale localităților din județul Vâlcea, Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, Planul pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014-2020 (PDR Sud-Vest Oltenia), Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a județului Vâlcea pentru perioada 2015-2022, Planul Local de Acțiune pentru Mediu – Județul Vâlcea 2016-2019, Planul Local de Acțiune pentru Mediu Județul VALCEA 2021-2024.

Documentația “Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea în Sistem Informațional Geografic, Partea 2 – Diagnostic prospectiv și general” face obiectul Contractului de Servicii nr. 12601/21.08.2020 (la Beneficiarul Județul Vâlcea – Consiliul Județean Vâlcea), respectiv 1999/04.09.2020 (la Prestatorul Sigma Mobility Engineering).

Elaborarea lucrării decurge din necesitatea actualizării periodice a acestui tip de documentație în funcție de politicile sectoriale și programele de dezvoltare județene, regionale și naționale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

Conform Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism, aprobate prin Ordinul 233/2016 emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, P.A.T.J. are următorul conținut – cadru:

a) partea 1:

- analiza situației existente;
- identificarea elementelor care condiționează dezvoltarea, cu evidențierea problemelor, disfuncționalităților și tendințelor;
- identificarea zonelor cu potențial natural sau cultural;

b) partea a 2-a: diagnostic prospectiv și general;

- c) partea a 3-a: strategia de dezvoltare teritorială a județului;
- d) partea a 4-a: planul de acțiune pentru implementarea prevederilor planului - politici publice teritoriale, programe și proiecte.

Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea a fost aprobat în anul 2010. În anul 2020 a fost demarată actualizarea documentației prin elaborarea “Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea în Sistem Informațional Geografic, Partea 1 – Analiza situației existente și identificarea elementelor care condiționează dezvoltare”. Obiectivul prime faze a fost identificarea elementelor care condiționează dezvoltarea prin analiza componentelor cantitative și calitative ale caracteristicilor economico-sociale și de mediu, grupate pe patru domenii țintă: structura teritoriului, structura socio – demografică, structura activităților și contextul suprateritorial.

Faza actuală (partea 2) are ca obiectiv diagnosticul prospectiv al dezvoltării teritoriale a județului, pe domeniile – ținta și componentele acestora, elaborat în baza problemelor, disfuncționalităților și tendințelor majore identificate în partea 1.

Prin diagnosticul prospectiv se urmăresc investigarea și estimarea evoluțiilor viitoare ale fenomenelor și proceselor din domeniile – ținta diagnosticate, pentru evidențierea problemelor și oportunităților legate de desfășurarea acestora, raportate la necesitățile și obiectivele colectivităților.

Diagnosticul general are ca scop integrarea rezultatelor analizelor în vederea evidențierii principalelor aspecte negative care afectează structurile teritoriale, sociale și economice ale județului, precum și a potențialului de care acesta beneficiază. Diagnosticul general stabilește relațiile dintre diferitele domenii, în scopul formulării sintetice a problemelor identificate și al stabilirii ierarhiei priorităților de soluționare, în funcție de complexitatea problemelor.

Evidențierea disfuncționalităților permite precizarea și structurarea factorilor restrictivi, respectiv favorizanți ai dezvoltării, precum și stabilirea priorităților de intervenție.

P.A.T.J. Vâlcea – Partea 2 este întocmit în conformitate cu “Conținutul cadru al documentațiilor de amenajare a teritoriului în concordanță cu prevederile Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul”, cu modificările și actualizările ulterioare. În elaborarea acestei componente se vor prelua și utiliza informații conținute în Partea 1. De asemenea, documentația preia elemente considerate ca rămase în vigoare din P.A.T.J. Vâlcea aprobat în anul 2010.

Actualizarea bazei de date s-a realizat în principal pe baza datelor publicate de Institutul Național de Statistică – Baza de date Tempo Online, Buletine Statistice lunare/ anuale, Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială.

2. ANALIZA SWOT

Pentru dezvoltarea eficientă a Județului Vâlcea este nevoie de o analiză care să vizeze toate planurile economico-sociale și să găsească echilibrul între oportunitățile pieței și propriile resurse ale județului în sensul armonizării capacităților, resurselor și obiectivelor cu condițiile mediului său extern.

Stabilirea strategiilor de dezvoltare pentru județul Vâlcea, atât în raport cu nivelul macroeconomic cât și cu cel microeconomic, trebuie să pornească de la o bună cunoaștere a potențialului economic, a gradului actual de valorificare precum și a conjuncturii economice, sociale și politice care influențează evoluția activităților sale economice în general.

În acest sens se va realiza o analiză SWOT. Aceasta constituie o modalitate importantă pentru identificarea soluțiilor și planificarea optimă a acțiunilor, deoarece facilitează trecerea în revistă într-un mod succint a punctelor cheie asociate unei disfuncții, precum și a direcțiilor în care trebuie să se acționeze pentru soluționarea acesteia. Aceasta are în vedere prefigurarea dezvoltării. În acest sens, pentru realizarea analizei este necesară nu numai analiza disfuncțiilor, dar mai ales analiza atuurilor și a modalităților prin care aceste avantaje pot fi puse în valoare, ținând cont de oportunitățile și riscurile pe care le comportă.

Aprecierea funcționalității sistemului teritorial este esențială în descoperirea structurilor mai mult sau mai puțin favorabile și în evaluarea raportului dintre potențialul de dezvoltare a acestuia și capacitatea de valorificare a potențialului respectiv. Trebuie remarcate posibilele puncte de amplificare (strengths) și de blocaj (weaknesses) ale dezvoltării, în vederea depistării modalităților prin care acestea pot fi încurajate sau, respectiv, atenuate.

Obiectivul de bază al analizei SWOT este evaluarea soluțiilor strategice pe termen mediu sau lung. Pentru a răspunde acestor cerințe, analiza SWOT cuprinde următoarele capitole:

- identificarea în mediul intern a Punctelor Tari;
- identificarea în mediul intern a Punctelor Slabe;
- identificarea în mediul extern a Oportunităților;
- identificarea în mediul extern a Amenințărilor;

Având în vedere caracteristicile generale ale analizei, pentru aplicarea acesteia la nivelul situației existente a sistemului teritorial și pentru prefigurarea dezvoltării s-a recurs, acolo unde a fost posibil, o ierarhizare a elementelor analizate, pe fiecare din cele patru categorii:

- s-a individualizat fiecare atuu în raport cu importanța sa în contextul stării actuale sau al dezvoltării viitoare;
- s-au depistat punctele slabe (inclusiv elementele restrictive) în funcție de efectele negative pe care le induc;
- s-au evaluat oportunitățile care pot favoriza dezvoltarea, respectiv, menținerea stării actuale dacă s-au considerat satisfăcătoare;
- s-au determinat riscurile, cu probabilitatea de apariție și capacitatea de perturbare a stării actuale sau a procesului de dezvoltare.

2.1. Structura teritoriului

Cadrul natural	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prezența tuturor celor trei forme de relief major desfășurate pe direcția nord-sud conferă varietate capitalului natural și atractivitate turistică mare; ▪ Formele de relief prezente sunt favorabile locuirii și desfășurării activităților umane; ▪ Varietatea relieful rezultă într-o varietate mare de peisaje naturale; ▪ Peisajul montan este propice amplificării și diversificării turismului montan în toate formele lui; ▪ Climatul specific zonei temperate, marcată de unele influențe oceanice și submediteraneene și pontice; ▪ Rețeaua hidrografică este complexă, resursele de apă fiind formate din resursele de apă de suprafață (bazinul hidrografic al Oltului, lacuri glaciare și antropice) și cele de apă subterane cu valorificare locală în cadrul unor stațiuni turistice; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Structura litologică ce predispune la alunecări de teren mai ales în zona subcarpatică ce pun în pericol pun în pericol construcțiile individuale, drumurile; ▪ Nu sunt identificate toate zonele în care solul prezintă fenomene de eroziune; ▪ Manifestarea unor fenomene geomorfologice de modelare actuală prin eroziune fluvială, precum și a fenomenelor gravitaționale de versant; ▪ Exploatarea neadecvate de minereuri cu risc de producere a prăbușirilor sau alunecărilor de teren; ▪ Sub-exploatarea resurselor de izvoare de ape minerale; ▪ Degradarea unor zone naturale ca urmare a activității antropice;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Varietate a zăcămintelor minerale ca urmare a diversității geologice (sare, petrol, gaze naturale, materiale de construcție, ape minerale); ▪ Solurile sunt favorabile culturilor agricole diverse (42,1% suprafață agricolă din care 35,8% culturi agricole), dar cu posibilități mari de dezvoltare a sectorului zootehnic (44% pășuni și 13,4% fânețe); 	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Disponibilitatea fondurilor UE în vederea implementării programelor de valorificare și promovare a capitalului natural ca resursă turistică; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Schimbările climatice globale care pot duce la fenomene extreme de inundații și secetă; ▪ Cererea ridicată pentru resurse forestiere; ▪ Absorbție scăzută de fonduri; ▪ Posibilitatea apariției blocajelor în cofinanțarea proiectelor; ▪ Schimbările climatice din ultimii ani pot duce la modificarea condițiilor ecologice pentru unele specii forestiere favorizând atacul dăunătorilor;

Calitatea factorilor de mediu

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafață mare acoperită de fondul forestier cu precădere în zona montană; ▪ Diversitate faunistică și floristică mare ca urmare a varietății peisajelor naturale, cu prezența unui număr ridicat de specii protejate; ▪ Existența unui sistem de monitorizare a calității aerului prin intermediul a 2 stații automate în județul Vâlcea; ▪ Încadrarea valorilor de emisii în limitele legale; ▪ Corpurile de apă sunt încadrate ca având o stare ecologică bună în cazul poluanților specifici și bună/moderată în cazul prezenței elementelor fizico-chimice; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Defrișările necontrolate a vegetației forestiere din zonele de risc; ▪ Număr mic de stații de monitorizare la nivel județean, cele existente fiind amplasate în municipiul Vâlcea; ▪ Creșteri semnificative pentru valorile măsurate pentru dioxidul de sulf (171%) și dioxidul de azot; ▪ Prezența unor surse de poluare reprezentate de unitățile industriale situate pe platforma chimică Râmnicu Vâlcea (S.C. Chimcomplex S.A. Borzești-Sucursala Râmnicu Vâlcea, S.C. CET Govora S.A., S.C. Ciech Soda România S.A, S.C. Vilmar S.A), depozitul de zgură și cenușă al S.C. CET Govora S.A., zona industrială S.C. Elvila S.A (Băbeni), precum și exploatările de cărbune de la

<ul style="list-style-type: none">▪ Interesul sporit pentru practicarea agriculturii ecologice cu utilizarea tehnologiilor prietenoase cu mediul;	<p>Berbești-Alunu și cele de calcar de la Bistrița (comuna Costești);</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Utilizarea la scară largă, inclusiv în mediul urban a surselor de încălzire individuale ce utilizează combustibili fosili cu emisii mari de pulberi în suspensie, monoxid de carbon, COV, alte noxe specifice;▪ Starea tehnică necorespunzătoare a drumurilor din interiorul localităților, care duce la emisii crescute de pulberi în suspensie în aer;▪ Calitatea slabă a unor ape subterane din punct de vedere al stării chimice (apele subterane din lunca și terasele Oltului inferior, vestul Depresiunii Valahe);▪ Prezența a 127 de surse de poluare punctiforme care afectează calitatea corpurilor de apă reprezentate de aglomerările urbane (97), obiectivele industriale (17) și activitățile agricole (9);▪ Gradul redus de racordare al aglomerărilor umane mai mari de 2.000 de locuitori echivalenți la sistemul de canalizare (58,1%) și la stațiile de epurare (57,8%);▪ Degradarea stării ecologice a corpurilor de apă la nivelul bazinului hidrografic Olt, cele încadrate la calitate foarte bună înregistrând o scădere de la 82,66% la 77,71%;▪ Terenurile utilizate pentru cultura plantelor se încadrează predominant în clasele de bonitare III (38% limitări moderate pentru utilizare agricolă) și IV (35% - limitări severe pentru utilizare agricolă);▪ Predominarea terenurilor cu aciditate puternică și alunecări de teren semistabilizate pe areale întinse din depresiunile Horezu și Loviștei;▪ Suprafețe reduse amenajate cu lucrări de irigații și desecări (grad redus de utilizare) sau degradate;
---	---

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea interesului și a presiunii publice pentru protejarea și regenerarea resurselor forestiere; ▪ Creșterea interesului și a presiunii publice pentru crearea de noi arii protejate în vederea protecției unor specii faunistice și floristice; ▪ Dezvoltarea parteneriatelor în vederea realizării proiectelor de mediu; ▪ Obligativitatea elaborării și implementării de planuri de calitate a aerului și respectiv planuri de menținere a calității aerului de către administrațiile publice locale/ județene. (Legea nr.104/2011 privind calitatea aerului înconjurător); ▪ Susținerea și dezvoltarea suprafețelor integrate practicării agriculturii ecologice; ▪ Executarea unor lucrări hidroameliorative, pedoameliorative și agroameliorative pentru îmbunătățirea fondului funciar; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Transpunerea incompletă a prevederilor directivelor UE în domeniu biodiversității; ▪ Dispariția unor specii de plante și animale în lipsa unor programe speciale de protecție a acestora; ▪ Poluarea solului, a apelor de suprafață și subterane cu metale grele sau alte substanțe provenite din agricultură și activitatea industrială ca urmare a gradului redus de racordare la sistemele de canalizare și epurare a apei (puțin peste 50%); ▪ Risc crescut de accidente ecologice în zonele perimetrelor miniere și a platformelor industriale cu consecințe asupra mediului natural și comunităților umane; ▪ Poluarea atmosferică și sonoră cauzată de intensificarea traficului rutier; ▪ Fenomene meteo extreme care pot favoriza poluarea aerului prin împiedicarea dispersiei și transportul poluanților; ▪ Riscul intensificării proceselor de eroziune și alunecări de terenuri și a fenomenelor extreme (inundații/secetă); ▪ Degradarea suprafețelor agricole de alunecări de teren, eroziune de suprafață și de adâncime, stagnogleizare, acidificare și tasare (6,5% din suprafețele cartate), dar și din cauza utilizării unor tehnici agricole necorespunzătoare; ▪ Lipsa lucrărilor de îmbunătățiri funciare; ▪ Disfuncții în lucrările de întreținere și reparații în amenajările de combatere a eroziunii solului cu consecințe în diminuarea efectului acestora asupra solului; ▪ Utilizarea îngrășămintelor chimice complexe, respectiv a pesticidelor pentru fertilizarea terenurilor și combaterea dăunătorilor;

Zonele de risc natural și tehnologic	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expunere medie a construcțiilor la riscul seismic; ▪ Existența suprafețelor acoperite de păduri cu rol de protecție a terenurilor; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Extinderea zonelor întinse cu risc de inundații (86 de UAT-uri); ▪ Modul defectuos de utilizare al terenurilor din zonele cu risc la inundații; ▪ Existența construcțiilor în zone inundabile; ▪ Subdimensionarea construcției de poduri, lipsa lucrărilor de întreținerea a albiilor și a podețelor; ▪ Existența unor zone în care este iminent pericolul producerii alunecărilor de teren; ▪ Management defectuos al companiilor din industria chimică și petrochimică; ▪ Utilizarea echipamentelor și tehnologiilor depășite; ▪ Gradul ridicat de uzură a instalațiilor industriale; ▪ Existența a 8 amplasamente cu risc de producere a accidentelor tehnologice situate pe teritoriul localităților Râmnicu Vâlcea, Orlești și Ionești; ▪ Zonele cu potențial de accident tehnologic legat de avarierea construcțiilor hidrotehnice (Vidra, Brădișor, Turnu, Călimănești, Dăești, Râmnicu Vâlcea, Râureni, Govora, Băbeni, Ionești, Zăvideni, Drăgășani);
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența unui plan județean de apărare împotriva riscurilor naturale și tehnologice; ▪ Existența legislației privind realizarea hărților de risc la inundații (Legea 575/2001 și HG 447/2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare a hărților de risc natural la alunecări de teren și inundații) și privind managementul riscului la inundații aliniată cerințelor europene în domeniu. (H.G. 1854/2005 – Strategia națională de management al riscului la inundații); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Schimbările climatice globale ce pot amplifica numărul și intensitatea fenomenelor de risc (inundații, secete); ▪ Riscul intensificării proceselor de eroziune și alunecărilor de teren; ▪ Frecvența și intensitatea inundațiilor cu producerea pagubelor materiale și generarea de situații de urgență; ▪ Risc ridicat de activare a alunecărilor de teren în cazul ploilor cu caracter torențial, a schimbării folosințelor (defrișări) sau a lucrărilor pe versanți; ▪ Risc ridicat de producere a unor

	<p>accidente tehnologice în arealele de exploatare minieră și prelucrare a petrolului și a obiectivelor industriale cu prelucrări de substanțe chimice și petrochimice (Râmnicu Vâlcea);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Avariile produse la construcțiile hidrotehnice pot afecta numeroase localități și terenuri; ▪ Sudul județului face parte din „Zona de planificare de urgență în caz de accident nuclear” provenit de la centrala nucleară de la Koslodui, Bulgaria;
--	---

Patrimoniul natural	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dispune de un patrimoniu natural diversificat care plasează județul printre zonele de mare interes turistic la nivel național; ▪ 26,2% din suprafața teritoriului analizat se constituie în arii protejate ce fac parte din Rețeaua Natura 2000 (SCI – 16,1%; SPA – 10.1%); ▪ Prezența a 2 Parcuri Naționale (Cozia și Buila Vânturarița), 17 rezervații naturale și 11 peșteri monumente ale naturii; ▪ Un număr mare de plante (8,1% dintre speciile endemice la nivel național) și animale strict protejate (ursul brun, lupul, râsul, pisica sălbatică, capra neagră, cocoșul de munte, etc.) și 23 de tipuri de habitate (17 au corespondent la nivel european); ▪ 334 ha de păduri incluse în categoria pădurilor virgine și cvasivirgine aflate în proprietate publică și privată; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Concentrarea aproape în totalitate a resurselor naturale în jumătatea de nord a județului (zona montană și subcarpatică); ▪ Degradarea mediului și peisajului prin tăierea pădurilor, exploatarea miniere poluante și prin construirea în bandă continuă pe văile râurilor; ▪ Infrastructura turistică slab dezvoltată sau inexistentă în unele zone cu potențial și în mediul rural; ▪ Neintegrarea unor zone turistice în rețelele turistice naționale;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potențial de integrare în circuitele internaționale; ▪ Aprecierea generală a produselor tradiționale locale; ▪ Interesul turistic privind utilizarea patrimoniului natural și exploatarea din punct de vedere economic; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Presiunile asupra ariilor împădurite, privind exploatarea acestora și construirea în zone protejate; ▪ Lipsa generală redusă de interes asupra cercetării și protejării elementelor de patrimoniu natural; ▪ Incapacitatea de promovare și utilizare

	<p>în scop turistic a patrimoniului natural din unele zone montane sau subcarpatice;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Degradarea peisajelor naturale prin urbanizare sau desfășurarea activităților economice;
--	---

Patrimoniul construit	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența unui număr semnificativ de situri arheologice asociate epocii preistorice (17% din totalul monumentelor din județul Vâlcea); ▪ Existența unor așezări umane în Țara Loviștei atestate din secolul al XIII-lea; ▪ Numărul mare de situri arheologice și obiective istorice (146) în stil brâncovean construite cu valoare de patrimoniu, clasificate la nivel național sau local; ▪ Prezența unui număr important de ansambluri monastice, ctitorii voievodale, cu valoare arhitecturală deosebită (Cozia, Arnota, Hurezi – patrimoniu cultural mondial, Bistrița, etc.) și a bisericilor din lemn în arhitectura tradițională vâlceană (Bujoreni, Vaideeni, Mălaia, Alunu); ▪ Prezența unui număr semnificativ de locuințe fortificate specifice zonei oltenești (cule – comuna Măciuca, comuna Măldărești); ▪ Arhitectura civilă din perioada contemporană materializată prin arhitectura balneară dezvoltată începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea pe valea Oltului la Călimămești (Hotel Central), Băile Olănești, Băile Govora (Hotel Palace), Ocnele Mari de valoare națională și universală; ▪ Ofertă turistică culturală bogată în raport cu alte zone din România: 221 monumente arheologice, 509 monumente de arhitectură, 18 monumente de for public și 43 de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distribuția teritorială a patrimoniului construit este inegală, distingându-se două zone de concentrare mare a resurselor: zona subcarpatică și Valea Oltului (cursul superior) care reunesc aproximativ 70% din construcțiile cu valoare culturală din județ; ▪ Lipsa plăcuțelor turistice de semnalare a monumentelor sau a obiectivelor turistice; ▪ Valorificarea tradițiilor populare prin festivaluri și sărbători capătă uneori aspecte festive lipsite de conținut; ▪ Construcțiile moderne din părțile istorice ale orașelor și din satele cu tradiție istorică prezintă uneori forme și finisaje contrastante cu mediul construit cu valoare istorică; ▪ Număr mare al obiectivelor culturale cu valoare istorică și arhitecturală aflate în diferite stadii de degradare; ▪ Puține fonduri accesate pentru programele de restaurare; ▪ Pierderea unor meșteșuguri artistice și tradiții locale în perioada modernă observate în diferite domenii: arhitectură, sculptură, ceramică, broderie;

<p>monumente memoriale și funerare;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr mare de peisaje culturale cu gospodării țărănești sau țesut urban dezvoltat istoric; 	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diversitatea culturală reprezintă un factor de progres; ▪ Existența fondurilor naționale pentru restaurarea monumentelor istorice; ▪ Dezvoltarea turismului cultural și înscrierea patrimoniului cultural material în trasee culturale județene, regionale și naționale; ▪ Optimizarea parteneriatelor în dezvoltarea rețelelor centrelor istorice la nivel microregional, județean și regional/național; ▪ Cooperare regională a localităților ce fac parte din trasee culturale specifice; ▪ Acțiuni intensive direcționate către protejarea monumentelor istorice din România ale organizațiilor și asociațiilor non-guvernamentale; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zonele afectate de poluare (Râmnicu Vâlcea, Alunu, Berbești, Horezu) pot afecta patrimoniul cultural construit fiind necesare măsuri de prevenire a degradărilor mediului de proximitate; ▪ Pierderea identității locale și zonale prin intensificarea fenomenului migrației și depopulării satelor și a localităților urbane de mici dimensiuni; ▪ Conservarea unor elemente de patrimoniu imaterial doar pe plan local/zonal fără a avea un impact la nivel regional, național sau european; ▪ Interes redus în privința conștientizării comunităților, sectorului privat și a administrațiilor locale privind importanța salvării și conservării patrimoniului cultural local;

Rețeaua de localități	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Municipiul Râmnicu Vâlcea ca centru urban economic și administrativ regional și pol de dezvoltare urbană; ▪ Densitatea în teritoriu a numărului de municipii și orașe/1000 km², are o valoare mai ridicată (1,91) decât cea națională; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ponderea mare de localități preponderent rurale (92% rural, 8 % urban); ▪ Așezări urbane de dimensiuni mici (81,8% din totalul așezărilor urbane ale județului), de importanță locală cu rol specializat, cu caracter monofuncțional și subordonare față de alt centru urban (Govora, Băile Olănești); ▪ Existența unui număr mare de orașe noi cu caracteristici rurale (Băile Olănești, Ocnele Mari, Bălcești, Berbești, Călimănești, Horezu, Băile Govora, Brezoi, Băbeni – 81,8%) care nu îndeplinesc nici măcar 50% din indicatorii minimali conform legii 100/2007 cu decalaje semnificative față de nivelul de dotare corespunzător

	<p>statutului de așezare urbană;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Media localităților rurale la 100 km² este mai mare (9,72) decât media pe țară (5,44); ▪ Mărimea medie a comunelor (2.638 de locuitori) și a satelor (420 de locuitori) este sub valoare medie pe țară (3.385 locuitori/ comună și 747 locuitori/ sat); ▪ Preponderența satelor cu un număr redus de locuitori (sub 1.000 – 64%, unde 10,6% sub 100 de locuitori); ▪ Concentrarea localităților în partea centrală și de sud a județului în proporție de 90% și a localităților urbane în lungul axei de circulație a văii Oltului, în partea de est a județului; ▪ Prezența zonele de vid urban desfășurată de la este la vest în partea central sudică a județului; ▪ Existența unor comune dependente exclusiv de agricultură, cu o diversificare foarte redusă a economiei locale;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posibilitatea accesării fondurilor structurale pentru creșterea nivelului de dotare și echipare a localităților; ▪ Posibilitatea de diversificare a profilului funcțional al așezărilor urbane prin dezvoltarea sectorului serviciilor, în special prin valorificarea potențialului turistic; ▪ Acordarea de compensații financiare pentru comunele din zona montană defavorizată; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interes redus pentru dezvoltarea orașelor mici prin politici specifice; ▪ Tendința de declarare, insuficient motivată, a unor orașe care nu îndeplinesc criteriile privind statutul de așezare urbană; ▪ Accentuarea decalajelor de dezvoltare socio-economică între urban și rural, dar și între municipii și restul orașelor mici;

Infrastructura socio - culturală

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rețeaua de dotări publice pentru învățământ este dezvoltată pentru toate treptele de învățământ, cu excepția învățământului superior care este privat; ▪ Existența unei rețele de școli de formare și perfecționare profesională; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rețeaua de licee și școli de specialitate este limitată doar la mediul urban; ▪ Rețeaua dotărilor învățământului primar și gimnazial este dispersată; ▪ Reducere semnificativă a numărului de unități de învățământ din ciclurile,

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea numărului de cabinete medicale de specialitate (246%), laboratoare (140%) și spitale private (5 spitale private noi în 2018); ▪ Existența a 12 centre specializate de îngrijire a adulților cu dizabilități, persoanelor vârstnice sau cu nevoie speciale de recuperare; ▪ Rețeaua complexă de dotări culturale ce beneficiază de prezența numeroaselor obiective din patrimoniul construit județean, care oferă un cadru adecvat acestor activități; 	<p>preșcolar, primar și gimnazial (reducere cu 42% în anul 2018 comparativ cu 2005);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tendința continuă de reduce a bazei materiale în acord cu scăderea populației școlare; ▪ Accesul la serviciile sanitare în mediul rural este deficitar și de slabă calitate; ▪ Dotarea slabă cu aparatură medicală și clădiri din mediul rural, dar și absența cadrelor medicale în cinci comune (Boișoara, Golești, Lăcusteni, Lungești și Racovița) și a cabinetelor medicale școlare cu excepția celor două municipii (Râmnicu Vâlcea și Drăgășani); ▪ Reducerea numărului de spitale și ambulatorii de specialitate cu 25%; ▪ Concertarea principalelor dotări culturale în mediul urban; ▪ Starea fizică necorespunzătoare a dotărilor culturale, funcționalitatea neadaptată cerințelor actuale produc disfuncționalități în rețeaua dotărilor culturale; ▪ Infrastructura culturală locală (în mediul rural și localitățile urbane mici) depășită fizic și moral, precum și existența unui număr mare de comune care nu dispun de imobile cu destinație culturală; ▪ Accesibilitate redusă a populației din mediul rural la dotările pentru practicarea sporturilor; ▪ Lipsa planificării teritoriale strategice și a unui mecanism eficient de alocare a resurselor financiare în sistemul sanitar, ceea ce conduce la creșterea dezechilibrelor teritoriale;
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINȚĂRI</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare, modernizarea și dotarea unităților de învățământ; ▪ Desfășurarea programelor de tip „After School” pentru copiii cu probleme sociale; ▪ Diversificarea programelor de finanțare în domeniul conservării și reabilitării patrimoniului cultural; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lipsa interesului instituțiilor ca urmare a procedurii greoaie și a personalului insuficient pentru accesarea fondurilor europene; ▪ Migrația în creștere și modificarea cifrei de școlarizare; ▪ 56,7% din comunele județului Vâlcea (situate în nordul și centrul arealului) au un număr mai mic de 10 elevi/ cadru didactic ceea ce impune măsuri de

	<p>reorganizare a învățământului gimnazial din aceste zone;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Conturarea unor areale foarte extinse în mediul rural unde populația preșcolară nu are posibilitatea încadrării în acest ciclu de învățământ, dispărând premisele unei educații primare normale; ▪ Subfinanțarea învățământului și a serviciilor medicale; ▪ Creșterea presiunii exercitate de populația vârstnică asupra serviciilor medicale și asupra sistemului de asigurări sociale de sănătate; ▪ Competiția mare la nivel regional în accesarea fondurilor europene pentru infrastructura edilitară este în detrimentul reabilitării patrimoniul cultural material dar și al activităților culturale specifice; ▪ Pierderea identității locale și zonale prin intensificarea fenomenului migrației și depopulării satelor și a localităților urbane de mici dimensiuni; ▪ Conservarea unor elemente de patrimoniu imaterial doar prin artele spectacolului fără implicarea comunităților locale;
--	--

Echiparea tehnico - edilitară	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 91% din totalul așezărilor umane dețin instalații funcționale de alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat; ▪ Existența a 4 centre de exploatare pentru colectarea și epurarea apelor uzate; ▪ Derularea unor proiecte de extindere și modernizare a sistemelor de alimentare cu apă potabilă și colectare a apelor uzate; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doar 56% din totalul comunelor sunt racordate la sistemul de canalizare; ▪ Un număr relativ mare de gospodării din mediul rural și urban neracordate la sistemul de alimentare cu energie electrică (Râmnicu Vâlcea, Șirineasa, Boișoara, Lădești, Golești, Sutești, Dăești, Olanu, Copăceni).
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Disponibilitatea programelor de finanțare prin POIM pentru finanțarea 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lipsa de interes a persoanelor din mediul rural de a se conecta la rețeaua

proiectelor de alimentare cu apă potabilă și colectare a apelor uzate;	de alimentare cu apă potabilă (Diculești, Ghioroiu, Glăvile și Oteșani) sau la rețeaua de canalizare (Diculești, Glăvile, Oteșani, Scundu și Stoenești) existente;
--	--

Locuirea	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fondul de locuit este aproape în totalitate în proprietate privată; ▪ Tendință pozitivă în evoluția numărului de locuințe cu 5,2% un număr important de investiții rezidențiale fiind realizate în zona Râmnicu Vâlcea și adiacentă acesteia; ▪ Tipologia imobilelor de locuit este dominată de locuințele individuale, în special în mediul rural și orașele mici, locuințele colective având o pondere redusă și o concentrare mare în municipii, fapt ce diminuează problemele specifice acestor unități locative; ▪ Suprafața medie locuibilă la nivel județean (19,7 m²) este similară cu cea la nivel național (19,4 m²); ▪ Numărul mediu de persoane care revin la o cameră este mai mic (0,78) decât media națională (0,90); ▪ Reabilitarea termică a unor blocuri de locuințe din municipiul Râmnicu Vâlcea s-a realizat prin proiecte finanțate prin P.O.R. 2014-2020; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doar 42% din totalul locuințelor înregistrate la nivelul județului Vâlcea se află în mediul urban; ▪ 8,1% din locuințele din mediul rural nu sunt conectate la rețeaua electrică; ▪ Procentele dotării gospodăriilor cu instalații de alimentare cu apă (66,7%), canalizare (65,1%), electricitate (96,6%) și încălzire centrală (44,4%) sunt inferioare mediei pe țară; ▪ Fondul locativ cu durata de servicii expirată necesită lucrări de renovare, care, în special în mediul rural, nu pot fi suportate de locatari; ▪ Oferta de locuințe sociale nu acoperă cererea existentă pe piață, din cauza investițiilor reduse realizate din fonduri publice; ▪ Populația cu grad ridicat de sărăcie, în special cea de etnie rromă, locuiește în condiții improprii (spațiu mic, lipsa dotărilor de bază);
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Facilități bancare pentru reabilitarea și consolidarea locuințelor private; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Disparități în accesul la locuințe în mediul urban datorită creșterii prețului la locuințe, fapt care limitează accesul unor categorii de populație la locuințe noi; ▪ Lipsa de interes pentru asigurarea locuințelor împotriva dezastrelor naturale;

Gospodărirea apelor	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența Planurilor pentru Amenajare și Management, pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor și de Management al Riscului la Inundații în bazinele hidrografice din teritoriul județean, realizate pentru conformarea la normele europene din domeniu; ▪ Încadrarea județului Vâlcea în bazinul hidrografic al Oltului, având o rețea hidrografică bine dezvoltată; ▪ Potențial hidroenergetic ridicat; ▪ Existența unui număr mare de lacuri de acumulare în scop hidroenergetic și de alimentare cu apă pe cursurile de apă ale râurilor Lotru și Olt; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul mic al stațiilor de epurare a apelor uzate, precum și lipsa sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate menajere în localitățile cu sisteme centralizate de apă potabilă; ▪ Poluarea apelor subterane și de suprafață, în unele zone ale județului, cu substanțe provenite de la platformele industriale în urma unor avarii sau accidente, cu pesticide sau alți fertilizatori utilizați în agricultură; ▪ Starea tehnică necorespunzătoare a rețelelor de aducțiune și distribuție a apei potabile, cu importante pierderi de apă; ▪ Insuficiența gradului de asigurare a canalizării prin sistem centralizat, în special în mediul rural;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența unor programe guvernamentale de susținere a investițiilor în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate; ▪ Creșterea accesibilității la serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare asigură populației condiții optime de trai; ▪ Planurile de amenajare și management menționate prevăd măsuri de revizuire și actualizare a lor în concordanță cu strategiile de planificare teritorială din județ (PAT), PATZ, PUG, PUZ, PUD), măsuri de schimbare a practicilor de utilizare a terenurilor în managementul pădurilor, măsuri naturale de retenție a apei, adoptarea structurilor de apărare existente la condițiile schimbărilor climatice, conștientizarea comunităților prin informare adecvată, educație și instruire; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Risc permanent de degradare a factorilor de mediu, din cauza numărului redus de localități racordate la canalizare și a numărului mic de stații de epurare în mediul rural; ▪ Lipsa echipării cu instalații centralizate de apă și canalizare contribuie la scăderea calității locuirii și depopularea spațiului rural; ▪ Neadoptarea managementului privind infrastructura de gospodărire a apelor din județ favorizează riscul apariției inundațiilor, cu distrugerii materiale și chiar pierderi de vieți omenești;

Amenajări pentru agricultură	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> Existența a 10.541 ha amenajate cu lucrări de irigații; Județul este inclus în sistemul național antigrindină și deține depozite de rachete în localitățile Șușani, Ștefănești, Mădulari și Orlești; Amenajări pentru lucrări de desecare în 14 UAT-uri pe o suprafață de 13.031 ha; 	<ul style="list-style-type: none"> Majoritatea lucrărilor de irigații, desecări și combatere a eroziunii solului au fost realizate înainte de 1990; Modernizarea și retehnologizarea unui număr redus de rețele de irigații (doar 5 UAT-uri în perioada 2014-2019); Lucrările de îmbunătățiri funciare pentru combaterea eroziunii necesită lucrări de reabilitare și modernizare; Utilizarea redusă a sistemelor de irigații în agricultură;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> Atenția deosebită acordată la nivel european pentru protecția mediului, combaterea secetei, aridizării, deșertificării, conservării zonelor umede și amenajării-ameliorării terenurilor degradate; Existența posibilităților de finanțare prin accesarea programelor naționale sau a altor instituții financiare ale Uniunii Europene, Băncii Mondiale etc., pentru reabilitarea, modernizarea, retehnologizarea și extinderea amenajărilor de îmbunătățiri funciare; Strategia M.A.P.D.R., precum și sprijinul acordat din partea statului care încurajează practicarea agriculturii în forme asociative; 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa fondurilor pentru lucrările de întreținere și exploatare conform planurilor tehnice și regulamentelor de exploatare pot conduce la degradarea unor suprafețe agricole importante; Lipsa de interes a comunităților pentru extinderea suprafețelor irigate datorită costurilor ridicate ale lucrărilor, dar și al apei utilizate;

Infrastructura de transport	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> Județul Vâlcea prezintă conectivitate ridicată, fiind ridicată la rețeaua TEN-T Core prin drumul național DN7/E81; Județul este străbătut de coridorul Rin-Dunăre care asigură legătura între granița de vest a României și portul 	<ul style="list-style-type: none"> Doar 19% din lungimea rețelei rutiere face parte din rețeaua de drumuri naționale; Starea drumurilor județene este în general satisfăcătoare, în timp ce drumurile comunale se află în categoria a V-a, fiind considerate în general

<p>Constanța;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Densitate ridicată a drumurilor publice (40,3 km/100 km²), peste media regională (38,7 km/100 km²) și națională (34,6 km/100 km²); ▪ Starea tehnică bună a drumurilor naționale; ▪ Centura ocolitoare a municipiului Drăgășani; 	<p>nesatisfăcătoare;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lățime mică a drumurilor în interiorul localităților și viteze de deplasare reduse; ▪ Accesibilitate și conectivitate redusă a localităților la rețeaua feroviară, aceasta fiind electrificată doar pe jumătate din lungimea ei totală de (990 km); ▪ Densitate redusă a rețelei feroviare (28,3 km/ 1000 km²), mult sub media pe țară (45,2 km/ 1000 km²) și cea regională (33,9 km/ 1000 km²); ▪ Starea tehnică a rețelei feroviare generează constrângeri privind viteza maximă de circulație; ▪ Concentrarea traficului rutier pe sectorul DN7/E81; ▪ Lipsa inelelor de centură generează probleme de siguranță a circulației;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizarea sectorului de autostradă A1 (Pitești-Sibiu) va crește conectivitatea județului; ▪ Existența Acordului European privind marile linii de transport combinat și instalații conexe în județ funcționând un terminal combinat de mărfuri (stația Bujoreni Vâlcea); ▪ Existența planurilor de modernizare a rețelei de transport rutier; ▪ Realizarea Centurii ocolitoare a municipiului Râmnicu Vâlcea; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Starea necorespunzătoare a suprafeței de rulare și a lățimii drumurilor contribuie la producerea de accidente rutiere cu o concentrare mai mare pe sectorul defileului Oltului; ▪ Existența trecerilor la nivel cu calea ferată nesemnificate și nepăzite cresc riscul de producere a accidentelor feroviare; ▪ Poluare ridicată provenită de la traficul rutier; ▪ Relocarea modală de la modul feroviar spre cel rutier; ▪ Lipsa acută a fondurilor interne pentru infrastructură și alocarea de resurse reduse sistemelor de transport feroviar; ▪ Lipsa fondurilor din bugetul local necesare realizării unor investiții în infrastructura de transport;

Producția și transportul energiei electrice	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ În județ sunt amenajate hidrocentrale și există potențial pentru amenajarea de microhidrocentrale; ▪ Obținerea energiei electrice și din surse care folosesc combustibili fosili; ▪ Energia electrică este transportată printr-o rețea modernizată de 400 kV (4 trasee) și 200 kV (4 trasee) cu o stare tehnică bună; ▪ Cele 9 rețelele de distribuție a energiei electrice (110 kV) au o lungime de 520,5 km; ▪ Asigurarea distribuției de energie electrică în mediul rural prin intermediul rețelelor de medie și joasă tensiune; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Subdimensionarea rețelei electrice; ▪ Lipsa rețelei de alimentare cu energie electrică în unele zone rurale;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența master planurilor în domeniul echipării cu infrastructuri de bază; ▪ Interes pentru investiții în extinderea și modernizarea infrastructurii energetice; ▪ Elaborarea strategiilor de îmbunătățire a eficienței energetice; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Scăderea nivelului de trai al unor comunități urmată de incapacitatea acestora de a face față cheltuielilor pentru utilități; ▪ Producerea de avarii ale rețelei electrice datorită fenomenelor meteo extreme;

Producția și transportul energiei termice	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizarea unor lucrări de reabilitare ale rețelei termice de distribuție; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obținerea energiei termice din cu precădere din surse epuizabile și poluante (hidrocarburi, cărbune, lemn); ▪ Doar 4 așezări urbane beneficiază de energie termică în sistem centralizat (Râmnicu vâlcea, Băile Olănești, Călimănești și Horezu);
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența unor planuri de reabilitare a rețelei de distribuție a agentului termic; ▪ Proiecte de modernizare a clădirilor și a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Producerea de avarii la rețeaua de transport a energiei termice cauzate de depășirea fizică a rețelei de distribuție;

instalațiilor interioare aferente, însoțite de reabilitarea termică a clădirilor, va conduce la creșterea confortului termic și reducerea consumului de combustibil;	
--	--

Gaze naturale și fluide combustibile	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența rezervelor de gaze naturale asociate din câmpurile petroliere în partea de sud a județului; ▪ Existența a 3 trasee de conducte de mare presiune pentru transportul gazelor naturale; ▪ Existența conductelor de transport a țițeiului; ▪ Creșterea numărului de localități și locuințe racordate la rețeaua de alimentare cu gaze naturale; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Concentrarea rețelei de distribuție în partea de sud a județului; ▪ Doar 20% din localități sunt racordate la sistemul de distribuție al gazelor naturale; ▪ Necesitatea reabilitării și extinderii în continuare a rețelei de distribuție a gazelor naturale pune probleme de finanțare și asigurare a întreținerii;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conectarea la coridorul de transport al gazelor naturale Bulgaria-România-Ungaria-Austria; ▪ Posibilitatea de conectare și la alte surse potențiale; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea prețului de furnizare a gazelor naturale; ▪ Nerespectarea condițiilor impuse de normativele în vigoare a dus la scoaterea din funcțiune a unor tronsoane de conducte;

Surse regenerabile de energie	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potențial hidroenergetic mare cu valorificare pe teritoriul județului; ▪ Existența apelor geotermale pe teritoriul județului în zona Cozia – Căciulata; ▪ Regiunile subcarpatice și zona montană se află în zona I de eficiență energetică privind energia solară, iar partea de sud a județului (zona de șes) în zona II; ▪ Utilizarea biomasei ca alternativă la încălzirea cu gaze naturale sau pentru înlocuirea combustibililor fosili a căror rezerve sunt epuizabile (Horezu); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gradul ridicat de mineralizare al apelor geotermale;

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posibilitatea de utilizare a unor surse alternative nepoluante de încălzire și producere a energiei electrice; ▪ Existența unor programe naționale de sprijinire a instalării sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile; ▪ Interes pentru exploatarea surselor regenerabile de energie; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lucrări frecvente de întreținere a instalațiilor de încălzire din cauza gradului ridicat de mineralizare; ▪ Costurile ridicate ale sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile cu perioadă mare de amortizare pentru consumatorii casnici; ▪ Investiții reduse pentru valorificarea potențialului surselor regenerabile;

Rețele de telecomunicații

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența rețelelor de telefonie fixă și mobilă pe tot teritoriul județului; ▪ Instalarea de centrale telefonice digitale în toate localitățile județului; ▪ Rețea de fibră optică și proiecte în derulare pentru extinderea fibrei optice; ▪ Acoperire pe întreg teritoriul județean pentru rețeaua de telefonie mobilă; ▪ Existența serviciilor de televiziune prin cablu și radio; ▪ Existența serviciilor de acces la internet; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Localități rurale fără acoperire cu rețea de comunicații electronice; ▪ Un număr însemnat de unități școlare și primării nu dețin condiții tehnice necesare conectării la internet, în special în mediul rural;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Programe de finanțare pentru extinderea rețelei de fibră optică; ▪ Oferte atractive pentru telefonia mobilă; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Scăderea interesului pentru telefonie fixă (scădere cu 33%); ▪ Creșterea prețurilor serviciilor și echipamentelor performante de telecomunicații; ▪ Lipsa serviciilor de internet face imposibilă digitalizarea serviciilor în cadrul primăriilor din mediul rural;

Amenajări pentru gestionarea deșeurilor menajere și industriale	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența a 6 zone cu stații de transfer în cadrul proiectului Sistemului de Management Integrat al deșeurilor Solide în Județul Vâlcea ce deservește localitățile urbane și rurale; ▪ Existența unor stații de tratare și sortare pentru deșeurile municipale; ▪ Existența a 9 operatori zonali de colectare a deșeurilor menajere; ▪ Există colectare selectivă; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nu există instalații pentru incinerarea deșeurilor; ▪ Lipsa depozitelor ecologice în special în zonele rurale; ▪ Colectarea selectivă la nivelul județului trebuie extinsă și în cadrul localităților urbane mici și a așezărilor rurale; ▪ Absența programelor educaționale și de conștientizare a populației cu privire la necesitatea colectării selective și a reciclării; ▪ Depozitare necontrolată a deșeurilor provenite din construcții și demolări;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posibilitatea de extinderea a rețelei de colectare selectivă; ▪ Posibilități de accesare a fondurilor pentru construirea unor platforme de depozitare moderne; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Risc de poluare de la depozitul de deșeuri periculoase care se află în procedură de închidere; ▪ Poluarea solului, a apelor de suprafață/ subterane cu metale grele provenite de la gestionarea defectuoasă a haldelor de steril;

Zonificarea teritoriului	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prezența resurselor naturale deosebite determină o dezvoltare economică complexă, atât în industrie, cât și în agricultură; ▪ Conturarea a trei zone cu profile variate asigurând un potențial și o dinamică a activităților economice la nivelul județului: zona cu profil economic complex, industrial, agrar și turistic cu grad ridicat de urbanizare și echipare tehnică definită pe două axe (culoarul Oltului pe direcția nord-sud și axa Râmnicu Vâlcea – Horezu pe direcția este-vest), zona cu profil mixt predominant agricol și zona cu profil 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potențialul natural și cultural deosebit este insuficient valorificat; ▪ Proces de depopulare intens; ▪ Distanțe mari a anumitor zone față de zone urbane capabile să revitalizeze arealele cu activități scăzute ale domeniului afacerilor; ▪ Prezența zonelor montane defavorizate; ▪ Prezența zonelor profund rurale; ▪ Prezența unor probleme specifice cu efect asupra utilizării terenurilor;

<p>turistic și silvic corespunzătoare arealului montan;</p> <ul style="list-style-type: none"> Existența Grupurilor de Acțiune Locală; 	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> Zonele cu mare biodiversitate și cele de patrimoniu natural sunt rezerve importante pentru refacerea mediului natural; Fondurile europene; 	<ul style="list-style-type: none"> Concentrarea activităților economice complexe în zona urbană; Tradiționalismul activităților primare împiedică dezvoltarea unor centre rurale cu funcții complexe; Lipsa infrastructurii turistice și tehnice corespunzătoare împiedică o valorificare adecvată a potențialului turistic;

2.2. Structura socio - demografică

Evoluția populației și potențialul demografic	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> Echilibru între ponderea populației feminine și a celei masculine la nivelul județului Vâlcea; Scăderi ale ratei mortalității în ultimii ani; Creștere naturală pozitivă în 6 localități urbane și 25 de așezări din mediul rural; 	<ul style="list-style-type: none"> Densitate medie a populației relativ mică (68,9%), sub media pe țară (93,1%); Grad de urbanizare relativ redus, populația rurală reprezentând 52% din totalul populației județului Vâlcea; Proces de îmbătrânire demografică accentuat; Tendință descendentă constantă în evoluția demografică cu accent mai pronunțat în mediul rural (Titești - 20,2%, Mădulari - 18,2%, etc.); Distribuție inegală a populației urbane: 61,6% din populația urbană este concentrată în municipiul Râmnicu Vâlcea; Diferențe ale valorilor natalității pe cele două medii de viață; Valorile ale mortalității infantile relativ mari (13.2‰ în 2010), dar cu fluctuații sensibile (5,6‰); Spor migratoriu negativ (-3,8‰), cu valori mai accentuate în mediul urban (-4,9‰);

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modificarea modelului rezidențial al populației, ce antrenează migrația spre spațiul periurban și rural oferă posibilitatea revitalizării mediului rural; ▪ Ponderea mai mare a populației tinere din zona rurală nordică a județului poate fi un factor de revigorare demografică și de atenuare a procesului de îmbătrânire deja instalat, dacă își menține ponderea crescută și în perioada următoare; ▪ Crearea unor servicii de asistență socială și a unor cămine de bătrâni în mediul rural poate avea ca rezultat reducerea mortalității și reducerea presiunii sociale asupra populației adulte, generată de raporturi de dependență din ce în ce mai mari; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Absența unor programe naționale susținute privind creșterea natalității și reducerea îmbătrânirii demografice; ▪ Concentrarea populației vârstnice în mediul rural pune presiune pe serviciile sociale și medicale; ▪ Procesul de îmbătrânire demografică și lipsa unor centre de polarizare uniform repartizate pe teritoriul județului crește riscul depopulării în special în zonele de sud, vest și nord ale județului; ▪ Raportul crescut de dependență demografică (55,8% în mediul rural și 402,% în urban) crește presiunea asupra populației adulte active cu efecte asupra stagnerii dezvoltării economice; ▪ Migrația externă conduce la modernizarea comportamentului demografic, determinând ulterior reducerea natalității, a nupțialității, creșterea divorțialității; ▪ Diferențele teritoriale ale comportamentului demografic, cu individualizarea unor areale compacte de declin demografic pot determina enclavarea acestora și accentuarea declinului;

Resursele de muncă

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ofertele de muncă din mediul urban absorb mare parte din forța de muncă a județului; ▪ Scăderea valorilor ratei șomajului de la 7,7% la 3,1%; ▪ Populație ocupată bine reprezentată pentru categoriile de vârstă 35-39 de ani și 40-44 de ani; ▪ Tendință de creștere a numărului de salariați în diverse domenii de activitate; ▪ Pondere mare a persoanelor ocupate în sectorul industrial și al serviciilor; ▪ Disponibilitatea a aproximativ unui sfert 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza datelor statistice în perioada 2010-2018, indică o scădere cu 17,7% a resurselor de forță de muncă; ▪ Reducerea populației active cu 11,5% și ocupate cu 7,1%; ▪ Pondere ridicată a populației inactive în mediul rural (57%); ▪ Pondere relativ mare a muncitorilor necalificați (28,9%); ▪ Pondere ridicată a populației cu beneficii sociale, în detrimentul integrării socio-profesionale și angrenării acesteia în activități economice;

<p>din forța de muncă pentru navetism la nivel local și regional;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ În corelație cu îmbătrânirea demografică generală, migrația internă și externă, se remarcă scăderea dimensiunii și calității resurselor de muncă, dar și predominarea categoriilor superioare de vârstă în cadrul resurselor de muncă;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posibilitatea de recalificare pentru ocuparea unui loc de muncă în turism; ▪ Municipiul Râmnicu Vâlcea reprezintă un pol de atracție regională pentru populația activă; ▪ Accesarea programelor și fondurilor guvernamentale de dezvoltare rurală și urbană; ▪ Accesarea fondurilor europene dedicate dezvoltării economice, antreprenoriale sau privind creșterea calității resurselor de muncă; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valorile mari ale șomajului în rândul tinerilor (27,4% pentru grupa de vârstă 20-24 de ani) poate determina migrarea acestora; ▪ Restrângerea activităților din domeniul industrial (industriile extractive, de producție și furnizare energie electrică) produc reducerea numărului de locuri de muncă; ▪ Valoare mică a investițiilor publice și private pentru dezvoltarea unor noi activități economice și crearea locurilor de muncă; ▪ Salariile mici pot determina creșteri ale ratei migratorii; ▪ Cele mai mici valori ale câștigurilor din domeniul turismului scad lipsa de interes a persoanelor calificate în acest domeniu ducând la o scădere a calității serviciilor oferite; ▪ Funcționare deficitară și blocaje în derularea programelor cu finanțare europeană cu privire la susținerea proiectelor de dezvoltare antreprenorială, integrare socioprofesională și creșterea calității resurselor de muncă;

2.3. Structura activităților

Agricoltura	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fond funciar agricol important (42%), preponderent în jumătatea sudică a județului, care favorizează dezvoltarea unei agriculturi diversificate; ▪ Tradiție în creșterea animalelor (bazată pe suprafețele extinse de pășuni și fânețe – 24%), pomicultură, preponderent în zona subcarpatică și viticultură în arealul sud-estic centrat pe drăgășani; ▪ Diversitatea domeniilor de activitate precum cel agricol, silvic, al masei forestiere, zootehnic, piscicol, apicol; ▪ Tendința crescătoare începând cu anul 2016 indicilor producției agricole; ▪ Creșterea producției de fructe manifestată în perioada 2010-2018 (cu 48%); ▪ Intensificarea activității apicole; ▪ Tendință generală crescătoare a suprafețelor de teren pe care se aplică agricultură de tip ecologic; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utilizarea extrem de redusă a amenajărilor de irigații; ▪ Prezența unor zone extinse în care se practică o agricultură de subzistență; ▪ Suprafețe semnificative din terenurile agricole sunt afectate de degradări (alunecări de teren, eroziune de suprafață); ▪ Existența terenurilor degradate și neproductive; ▪ Utilizarea nerațională a îngrășămintelor cu efect toxic asupra microflorei din sol și a producției vegetale; ▪ Agricultură necompetitivă cu cea practică la nivel european; ▪ Subvenții modeste în agricultură; ▪ Forță de muncă îmbătrânită; ▪ Slabă reprezentare a centrelor de prelucrare a produselor agricole;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posibilitatea accesării de fondurilor structurale; ▪ Diversificarea oportunităților de creditare pentru micii producători; ▪ Cerere ridicată de produse agricole ecologice coroborată cu potențialul crescut pentru practicarea unei agriculturi ecologice; ▪ Interes și potențial ridicat pentru agroturism; ▪ Promovarea produselor alimentare locale, tradiționale; ▪ Executarea unor lucrări hidroameliorative, pedoameliorative și agroameliorative pentru îmbunătățirea fondului funciar; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea suprafețelor de teren rămase necultivate; ▪ Presiuni asupra terenurilor agricole din cauza extinderii necontrolate a zonelor construite; ▪ Reducerea suprafețelor agricole ca urmare a proceselor de eroziune a terenurilor; ▪ Interesul scăzut al generației tinere pentru activitățile agricole; ▪ Creșterea dependenței pieței interne de importul produselor agricole; ▪ Concurența crescută a produselor de import care au prețuri mai scăzute decât cele de pe piața internă;

Silvicultura	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fond forestier deosebit de bogat, care ocupă 51% din suprafața totală a județului; ▪ Stare generală bună de sănătate a pădurilor, neafectate major de boli, uscure, secetă sau poluare; ▪ Sporirea cu 33% a volumului total exploatat în anul 2018 comparativ cu anul 2010; ▪ Lucrări de regenerare a fondului forestier – tăieri de regenerare, igienizare, curățire a pădurilor, degajări, rărituri în păduri tinere; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pondere redusă a pădurilor cu rol de producție și protecție (majoritatea având rol de protecție, deci impropriei exploatării); ▪ Exploatări excesive din ultimii 50 de ani au generat dezechilibre în clasele de vârstă ale pădurilor; ▪ Tăieri abuzive de arbori din fondul forestier privat; ▪ Slabă valorificare a produselor asociate pădurii (fructe de pădure, ciuperci comestibile, vânat, pește);
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alinierea legislației specifice care reglementează activitatea de protejare și valorificare a pădurilor la tendințele și practicile în domeniu la nivel european; ▪ Tendință de promovare a unui turism durabil, prietenos față de mediu; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Continuarea tăierilor ilegale de arbori în lipsa unui control eficient; ▪ Presiuni antropice puternice (turismul în mod deosebit), care pot duce la degradarea ecosistemelor forestiere; ▪ Intervenții antropice brutale asupra unor habitate din arealul silvic, care pot pune în pericol unele specii sau exemplare cinegetice sau piscicole; ▪ Pășunatul în pădure, cu consecințe negative asupra ecosistemului forestier;

Industria	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prezența unor resurse locale bogate și variate care pot fi valorificate prin industrie: sare, petrol, cărbune, ape minerale, roci folosite ca materiale de construcție; ▪ Prezența unor centre industriale reprezentative: Râmnicu Vâlcea, Drăgășani și Băbeni; ▪ Ramuri cu dezvoltare deosebită și tradiție: industria chimică, energetică, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reducerea activității în industrie reflectată de dinamica descendentă a populației ocupate; ▪ Principala ramură generatoare de șomaj din cauza închiderii unor capacități de producție prioritare în industria extractivă, chimică, prelucrarea lemnului; ▪ Existența unor centre industriale dependente de o ramură dominantă

<p>exploatarea și prelucrarea lemnului;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Trend ascendent al cifrei de afaceri coespunzătoare sectorului industrial (cu 41% în perioada 2014-2018); ▪ Creșterea numărului de unități economice locale active în domeniul industriei; ▪ Existența unor industrii competitive la export, care valorifică potențialul material și uman al județului; ▪ Existența a două parcuri industriale (Drăgășani și Bălcești); ▪ Tendință de dezvoltare a sectorului IMM-urilor; 	<p>(Berbești – exploatarea cărbunelui);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența unor situri industriale disponibile în urma restructurărilor, care necesită reabilitări complexe și reconversii către alte tipuri de utilizări (cazul întreprinderilor militare/de armament); ▪ Competitivitate scăzută a produselor realizate; ▪ Insuficientă orientare către cerințele pieței; ▪ Capacitate încă scăzută de atragere a investițiilor străine; ▪ Existența unor industrii poluante;
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINȚĂRI</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posibilitatea accesării fondurilor structurale în cadrul Programelor Operaționale; ▪ Oportunități de finanțare privind diversificarea economiei locale prin deschiderea de noi întreprinderi mici și mijlocii orientate spre ramuri industriale nepoluante, cu o valoare adăugată ridicată; ▪ Transferul de tehnologie și know – how către unitățile care în prezent produc în lohn; ▪ Programe financiare de susținere a IMM-urilor; ▪ Cooperarea între întreprinderi și formarea cluster-elor industriale; ▪ Prezența unui institut de cercetare – dezvoltare local; ▪ Stimularea investițiilor productive (utilaje și echipamente cu nivel ridicat de productivitate) care pot crește competitivitatea; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neadaptarea la condițiile de calitate impuse de Uniunea Europeană; ▪ Exportul materiilor prime neprelucrate, caracteristic țărilor slab dezvoltate economic; ▪ Ineficiența programelor de reconversie în zonele dominate de industrii în declin; ▪ Accentuarea declinului industrial (în special a industriei miniere) în contextul politicilor demarate la nivelul Uniunii Europene de a reduce industriile poluante; ▪ Slabă corelare a programelor de dezvoltare locale și regionale; ▪ Politici sociale protecționiste care nu stimulează adaptarea forței de muncă la noile condiții economice; ▪ Migrația forței de muncă tinere specializate;

Construcțiile	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sector cu dezvoltare continuă stimulat de necesitățile unei piețe în creștere, inițial de stat (bănci, sedii administrative) apoi investiții private și construcții de locuințe; ▪ Creșterea numărului de localități cu populație ocupată în construcții; ▪ Concentrarea a 8% din numărul total de salariați; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Câștig salarial brut cu 20% mai redus decât media înregistrată la nivel național;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea nivelului de dezvoltare economică a județului care va stimula sectorul construcțiilor; ▪ Cerere de locuințe în continuă creștere; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Continuarea migrației externe a forței de muncă în construcții; ▪ Presiuni asupra terenurilor destinate construcțiilor;

Turismul	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potențial turistic natural și cultural bogat și diversificat, concentrarea preponderentă fiind în arealul montan și submontan; ▪ Existența unor obiective turistice de patrimoniu național și unesco; ▪ Existența unor ariile naturale protejate; ▪ Meșteșuguri tradiționale și autentice; ▪ Posibilitatea practicării unor forme variate de turism: montan (arealul nordic), balnear, itinerant cu valențe culturale și ecumenic (mănăstiri și schituri), sportiv (drumeții, vânătoare și pescuit), agroturism (mediu nepoluat, tradiții folclorice, vinuri și gastronomie); ▪ Număr ridicat de stațiuni turistice de interes național: balneare (Călimănești-Căciulata, Băile Govora, Băile Olănești) și montană (Voineasa); stațiunea de interes local Horezu; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bază turistică insuficient modernizată ca grad de confort și calitate a serviciilor; ▪ Grad redus de ocupare a capacității de gazare (31% în anul 2018); ▪ Concentrare exclusivă a activității turistice în jumătatea nordică a județului; ▪ Slabă dezvoltare a structurilor de agrement; ▪ Domeniu schiabil insuficient valorificat (Vidra, Obârșia Lotrului); ▪ Localități cu resurse balneare nevalorificate (Ocnele Mari, Ocnița, Costești); ▪ Dezvoltare redusă a rețelei de turism rural în zona subcarpatică, în raport cu potențialul existent; ▪ Pondere prea ridicată a turismului social (adresat persoanelor vârstnice) subvenționat de la bugetul de stat;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastructură de cazare bine dezvoltată în localitățile turistice (12.070 locuri de cazare în 286 unități turistice, în 2018); ▪ Dublarea numărului de turiști sosiți anul în perioada 2010-2018; ▪ Tendință de diversificare a structurilor de cazare; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastructura de acces spre obiectivele turistice slab dezvoltată; ▪ Număr redus de trasee tematice în arii protejate; ▪ Lipsa unei legături fluente pe direcția est – vest a arealului subcarpatic, care să faciliteze deplasările între zonele turistice; ▪ Accesibilitate feroviară redusă în zonele de interes turistic; ▪ Lipsa parcărilor amenajate pe traseele rutiere de tranzit; ▪ Nerespectarea principiilor de amenajare turistică: integrarea armonioasă, determinarea rețelelor interdependente, atractivitatea principală și recepția secundară, respectarea capacității de susținere reală și environmentală, respectarea calității mediului înconjurător; ▪ Absența unor ghiduri turistice pentru obiective de patrimoniu cultural urban, puțin cunoscute ale județului; ▪ Promovare insuficientă a potențialului turistic al zonei; ▪ Lipsa unor pachete turistice complexe și atractive;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Armonizarea legislației interne în turism cu cea a Uniunii Europene; ▪ Posibilitatea accesării fondurilor structurale europene pentru investiții în turism; ▪ Mediu favorabil antreprenoriatului turistic, pentru amenajări turistice; ▪ Dezvoltarea economiei locale pe orizontală, în cadrul rețelelor economice interdependente; ▪ Dezvoltarea unui mecanism de formare continuă a antreprenoriatului în turism și de management turistic; ▪ Turism forestier, cinegetic și de pescuit sportiv; ▪ Digitizarea accesibilității la informația turistică, asociat obiectivelor de patrimoniu cultural și natural; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Degradarea patrimoniului cultural de interes turistic, inclusiv a valorilor etnografice; ▪ Lipsa măsurilor de management forestier turistic; ▪ Accesibilitatea turistică mecanizată în arii protejate; ▪ Pericolul comercializării a produselor necertificate ca tradiționale sau de origine geografică controlată; ▪ Amenajări turistice în zone de protecție integrală din ariile protejate sau în arii cu specii protejate; ▪ Competitivitate scăzută a ofertei turistice locale comparativ cu alte zone turistice situate relativ în proximitate (de exemplu Valea Prahovei, zona Bran-Moeciu);

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea accesibilității prin dezvoltarea rețelei de transport TEN-T (autostrada Pitești-Sibiu); ▪ Disponibilitate pentru cooperare interjudețeană în dezvoltarea unor rețele turistice; ▪ Potențial crescut pentru practicarea agroturismului în condițiile sporirii cererii; ▪ Creșterea numărului de turiști străini și a dorinței de noi destinații; 	
--	--

Servicii economice și sociale	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tendință de dezvoltare a serviciilor în mediul urban al municipiilor Râmnicu Vâlcea, Drăgășani și al orașului Horezu și al stațiunilor turistice; ▪ Creșterea numărului de salariați în activități de comerț cu ridicata și cu amanuntul de 27% în perioada 2010-2018; ▪ Concentrarea activităților de servicii în reședința de județ și comunele învecinate creează o masă critică de activități pentru stabilirea de relații eficiente cu mediul economic extra-județean; ▪ Inițiativele locale, în special, la nivelul localităților urbane, pentru promovarea dezvoltării serviciilor economice; ▪ Servicii financiar bancare în creștere, cu concentrare majoritară în mediul urban; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Disparități mari între nivelul de dezvoltare al serviciilor în mediul rural față de cel din mediul urban; ▪ Predominarea activităților comerciale în sectorul serviciilor, care au o eficacitate redusă comparativ cu alte tipuri de activități; ▪ Marea majoritate a IMM-urilor cu profil comercial sau din transporturi se încadrează în categoria celor foarte mici (sub 9 salariați), având cifre de afaceri și putere economică reduse; ▪ Număr redus de agenți economici activi în domeniul informaticii, cercetării, dezvoltării și inovării;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dezvoltarea economică ce va favoriza evoluția pozitivă a sectorului terțiar; ▪ Promovarea politicilor care să faciliteze orientarea mediului economic spre domenii care creează valoare adăugată, cu un impact direct în diversificarea ofertei locurilor de muncă și întărirea legăturii dintre comunitatea locală și mediul privat; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea deficitului balanței comerciale; ▪ Informare insuficientă asupra cerințelor pieței serviciilor; ▪ Promovare scăzută a serviciilor profesionale;

2.4. Contextul teritorial interjudețean, regional și național

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Apartenența la Regiunea Sud-Vest oltenia, care prezintă facilități privind dezvoltarea unor activități diversificate, bazate pe resurse naturale complexe, resurse hidrologice bogate și potențial turistic natural și cultural ridicat; ▪ Accesibilitate ridicată pentru transportul rutier - pe teritoriul județului Vâlcea se regăsește rețeaua TEN-T centrală reprezentată de coridorul Rin – Dunăre, prin sectorul Sibiu - Pitești: Nădlac – Arad – Timișoara – Lugoj - Deva – Sibiu – Pitești – București – Constanța. În anul 2020 au fost demarate lucrările de execuție pentru proiectul major "Autostrada Sibiu – Pitești"; ▪ Centura ocolitoare a municipiului Drăgășani; ▪ Prezența unei rețele urbane regionale (ce include rețeaua de localități a județului Vâlcea), care deține centre urbane ce pot fi identificate ca poli de dezvoltare, situați pe niveluri ierarhice diferite: național (Craiova), regionali (reședințele de județ, inclusiv Râmnicu Vâlcea), subregionali (Drăgășani); ▪ Municipiul Râmnicu Vâlcea este unul dintre cei 13 poli de dezvoltare urbană desemnați la nivel național; ▪ Existența unui număr de 10 Grupuri de Acțiune Locală, reprezentând teritorii cu grad ridicat de coeziune, bazat pe tradiția istorică (GAL Microregiunea Horezu, GAL Castra Traiana, GAL Cerna-Olteț, GAL Ținutul Vinului, GAL Ținutul Argeșul de Mijloc, GAL Țara Oltului, GAL Oltul Puternic, GAL de la Vedea la Olteț, GAL Amaradia-Gilort-Olteț, GAL Parang); ▪ Prezența unor zone de cooperare transnațională în proximitatea jud. Vâlcea; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastructură de transport insuficient dezvoltată: lipsa unei autostrăzi în regiune, densitate mică a căilor ferate, porturi slab dezvoltate; ▪ Existența unor areale cu densitate scăzută a populației și grad redus de accesibilitate; ▪ Lipsa unui asocieri de tip Zonă metropolitană în jurul Municipiului Râmnicu Vâlcea, care să faciliteze dezvoltarea locală integrată; ▪ Caracter preponderent rural al regiunii asociat cu rentabilitate scăzută a activităților agricole, care conduc la "economie rurală de subzistență"; ▪ Grad redus de urbanizare și existența unor zone profund rurale situate în zona sudică de câmpie și parțial în aria subcarpatică;

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posibilitatea accesării fondurilor structurale care finanțează “Politica de Coeziune”, pe obiectivele “Convergență” și “Cooperare teritorială Europeană”, pentru care sunt eligibile și județele din zona de referință; ▪ Îmbunătățirea accesibilității feroviare și rutere - la nivel național se identifică propunerile din Master Planul General de Transport al României care vizează asigurarea conexiunii cu teritoriile învecinate: <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea căii ferate Pitești – Râmnicu Vâlcea; - Drumul Trans-Regio TR 21: Corabia – Caracal – Dragășani – Râmnicu Vâlcea (lucrări de reabilitare și modernizare a infrastructurii existente, lungime 152 km); - Drumul Trans-Regio TR 23: Dr. Turnu Severin – Târgu Jiu – Râmnicu Vâlcea (lucrări de reabilitare și modernizare a infrastructurii existente, lungime 185 km); - Drumul Trans-Region TR 24: Pitești – Râmnicu Vâlcea – Racovița (lucrări de reabilitare și modernizare a infrastructurii existente, lungime 100 km); - Varianta de Ocolire Râmnicu Vâlcea (construcție nouă, lungime 22 km); ▪ Potențial crescut pentru agricultura ecologică și agroturism, în special în partea nordică a regiunii; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea disparităților inter și intraregionale; ▪ Tendințe concurențiale între județe sau localități care pot compromite cooperarea și coordonarea în derularea unor proiecte comune pentru dezvoltarea durabilă a teritoriului zonal; ▪ Suprafața teritoriului regiunii nu este echilibrată din punct de vedere al rețelei de localități (există zone care nu au influența unui centru urban polarizator) cât și pe anumiți factori care determină zone cu nivel scăzut de dezvoltare: <ul style="list-style-type: none"> - alternativele economice reduse pentru populația din mediul rural; - competitivitatea scăzută a mediului economic; - nivelul scăzut de atractivitate, în special a zonelor rurale și a orașelor mici și mijlocii; - lipsa centrelor urbane importante pe anumite zone care sunt preponderent rurale; ▪ Peste 52% din populația regiunii locuiește în mediul rural; ▪ Starea precară a infrastructurii feroviare (legături deficitare, lipsa de intermodalitate cu rețeaua rutieră și în special cu transportul public, și existența a numeroase zone cu restricții de viteză cauzată de starea tehnică proastă);

3. OBIECTIVE MAJORE ALE AMENAJĂRII TERITORIULUI JUDEȚEAN PE PRINCIPALELE DOMENII ȚINTĂ

Direcțiile și prioritățile de dezvoltare a județului în plan teritorial, stabilite în baza diagnosticului prospectiv vor sta la baza elaborării strategiei de dezvoltare teritorială a județului (partea a 3-a a P.A.T.J.), urmărind să se asigure eliminarea/reducerea decalajelor de dezvoltare.

Obiectivele specifice generale sunt formulări cu caracter de principii majore, care indică direcțiile de dezvoltare ale județului, prin valorificarea potențialului material și uman propriu și care asigură eliminarea sau reducerea decalajelor dintre situația existentă și cea dorită. Acestea sunt stabilite în conformitate cu prevederile din documentațiile de amenajarea teritoriului național și regional precum și cu elementele rezultate din contextul suprateritorial macro-regional și european privind marile coridoare de transport, energetice, ecologice și cooperarea transfrontalieră.

Cunoașterea obiectivelor majore ale dezvoltării teritoriale ale județului încă din etapa elaborării diagnosticului este necesară pentru fixarea reperelor ce trebuie atinse pe domeniile principale de analiză și pentru determinarea decalajului dintre situația constatată în teritoriu și cea care se dorește a fi realizată.

Dezvoltarea spațială a județului Vâlcea în context teritorial implică integrarea în strategiile de dezvoltare de nivel superior teritorial:

- nivelul european prin înscrierea în principiile strategice și tendințele de planificare spațială comunitară;
- nivelul național prin înscrierea în strategiile naționale de planificare spațială, respectiv, secțiunile PATN și Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030, precum și în toate planurile și strategiile sectoriale pentru domeniile care au impact asupra dezvoltării teritoriului;
- nivelul regional prin înscrierea în Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 și Planul de Dezvoltare Regionala 2021-2027 și prin armonizarea cu strategiile de dezvoltare ale județelor învecinate.

Planul de amenajare a teritoriului județean asigură un cadru global și unitar privind posibilitățile de dezvoltare durabilă a teritoriului județean în context regional și european și contribuie la:

- realizarea unei structuri a rețelei de localități ce vizează o repartizare echilibrată în profil teritorial a populației, a locurilor de muncă și a serviciilor publice pe baza unor politici coerente de descentralizare a componentelor în cadrul colectivităților locale;
- integrarea teritoriului județean în economia regională și europeană;
- stabilirea priorităților de intervenție privind dezvoltarea activităților economice;
- echiparea majoră a teritoriului, dotarea și echiparea tehnico-edilitară a localităților;
- reabilitarea, protecția și conservarea elementelor mediului natural și construit, cât și punerea acestora în valoare.

Formularea obiectivelor majore ale dezvoltării teritoriale ale județului din etapa elaborării diagnosticului este necesară pentru fixarea indicatorilor ce trebuie atinși pe domeniile principale de analiză și pentru a determina decalajul dintre situația constatată în teritoriu și cea care se dorește a fi realizată.

Stabilirea acestor obiective este corelată cu obiectivele cuprinse în strategiile și programele naționale, regionale, locale sau sectoriale, dar a avut în vedere și elementele care condiționează dezvoltarea județului Vâlcea identificate în etapa anterioară, precum și sinteza rezultatelor analizei S.W.O.T.

Documentele strategice pe care se bazează formularea obiectivelor de dezvoltare a teritoriului județean și orizontul de timp la care se referă sunt:

- Schema de dezvoltare a spațiului comunitar;
- Principii directoare pentru dezvoltarea teritorială durabilă a continentului european;
- Strategia Lisabona / Goteborg;
- Legile de aprobare a Secțiunilor P.A.T.N. (precum și secțiunile P.A.T.N. în curs de aprobare);
- Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2030 (SDTR);
- Principiile directoare privind dezvoltarea teritorială durabilă a continentului european” – document CEMAT;
- Strategia națională pentru locuri de muncă verzi 2018 – 2025;
- Master Plan General de Transport al României;
- Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030;
- Planul de management al bazinului hidrografic Olt;

- Strategia națională privind dezvoltarea serviciilor publice de gospodărie comunală (orizont 2030);
- Strategia Națională de Management al Riscului la Inundații pe termen mediu și lung (H.G. 1854/2005);
- Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (aprobat prin HG nr. 942/20.12.2017);
- Strategia de Dezvoltare Durabilă a Agriculturii (orizont 2025);
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (2014-2020 și 2021-2027) și Planul de acțiuni pe perioada 2021 - 2027 pentru implementarea noii strategii;
- Planul Național de Investiții și Relansare Economică (2021-2027);
- Planurile naționale de energie și climă și strategiile de renovare a clădirilor – Ghid pentru ofițerii publici
- Programele Operaționale Sectoriale pentru implementarea axelor prioritare ale P.N.D.;
- Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020;
- Strategia de dezvoltare teritorială integrată a Microregiunii “Oltenia de sub munte”;
- Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă – RIS3 Sud-Vest Oltenia 2021-2027;
- Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027, varianta lansată în consultare publică;
- Programului Operațional Regional (POR) Sud-Vest 2021-2027, varianta draft;
- Studiu privind dezvoltarea socio-economică a Regiunii Sud-Vest Oltenia, în perspectiva elaborării documentelor de programare 2021-2027;
- Planuri Urbanistice Generale ale localităților din județul Vâlcea;
- Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a județului Vâlcea pentru perioada 2015-2022;
- Planul Local de Acțiune pentru Mediu Județul VALCEA 2021-2024.

Obiectivul comun tuturor planurilor de amenajare a teritoriului este realizarea unei dezvoltări echitabile și durabile a teritoriului de referință prin adoptarea de comun acord de către administrațiile publice locale a unui set de politici (direcții de dezvoltare) pentru principalele domenii cu relevanță teritorială.

Obiectivul general al Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea vizează dezvoltarea durabilă a Județului Vâlcea – crearea unui mediu economico-social competitiv, stabil, sănătos și diversificat, capabil să asigure creșterea economică continuă, creșterea calității vieții cetățenilor, conservarea și reabilitarea mediului natural și construit și reducerea decalajelor de dezvoltare față de alte regiuni ale Uniunii Europene.

Scopul final al intervențiilor propuse pentru atingerea obiectivului general al planului de amenajare a teritoriului județean este creșterea calității vieții și a nivelului de trai pentru populația din județul Vâlcea. Acest lucru este posibil datorită faptului că județul Vâlcea (parte componentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia) beneficiază de resurse naturale complexe, resurse hidrologice bogate și un potențial turistic natural și cultural ridicat. De asemenea, integrarea teritoriului județean în spațiul regional și național depinde de două componente suprateritoriale importante: rețeaua de infrastructuri majore de transport și comunicație și sistemul de relații care se stabilesc între centrele cu rol semnificativ în dinamica economică regională și interregională.

Obiectivul strategic general al județului privind cadrul suprateritorial se referă la integrarea armonioasă a teritoriului județean în spațiul regional și național, racordarea la rețeaua națională și europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială.

Direcțiile de dezvoltare pentru acest obiectiv sunt următoarele:

- creșterea nivelului de dezvoltare socio-economică și a gradului de dotare cu servicii de tip urban a municipiilor Râmnicu Vâlcea și Drăgășani și a localităților urbane mici pentru îndeplinirea rolului teritorial, conform PATN Secțiunea IV Rețeaua de localități;
- realizarea proiectelor de infrastructură prevăzute prin PATN Secțiunea Rețele de transport;
- crearea unui parteneriat de dezvoltare între municipiul Râmnicu Vâlcea și localitățile din aria de influență a acestuia pentru formarea unui sistem urban funcțional ca pol de dezvoltare de importanță regională;
- întărirea rolului orașelor în cadrul rețelei de localități, prin dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale, susținerea dezvoltării economice;
- dezvoltarea cooperării dintre localitățile urbane și cele rurale în vederea întăririi rolului teritorial al acestora și echilibrării dezvoltării teritoriului județean;
- dezvoltarea localităților rurale și a cooperării între aceste în vederea realizării proiectelor de infrastructură și valorificarea produselor agricole și clustere agricole
- valorificarea patrimoniului natural constituit prin practicarea unui turism durabil, care să protejeze aceste resurse și să confere un spor de identitate teritoriului județean;
- realizarea de proiecte de dezvoltare rurală cu localități din județele vecine pe zone rurale cu potențial turistic.

Obiectivele specifice asociate celor patru domenii mari pe care este structurat P.A.T.J. sunt prezentate în cele ce urmează.

3.1. Structura teritoriului

Cadrul natural/ mediul

- Obiective generale:
 - ✚ conservarea patrimoniului natural și revitalizarea zonelor degradate;
 - ✚ protejarea și îmbunătățirea calității mediului, în conformitate cu nevoile economice și sociale ale județului, pentru îmbunătățirea semnificativă a calității vieții.
- Obiective specifice:
 - ✚ protecția și conservarea biodiversității;
 - ✚ managementul durabil al resurselor naturale, îndeosebi valorile peisagistice rezultate din întrepătrunderea caracteristicilor naturale și a activităților umane, din ariile naturale protejate de interes comunitar (rețeaua Natura 2000);
 - ✚ protejarea și conservarea patrimoniului natural de interes național, declarat prin Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunea a III-a, Zone protejate, prin păstrarea și extinderea zonificărilor instituite în vederea gestionării corespunzătoare a ariilor naturale protejate;
 - ✚ conservarea habitatelor naturale și seminaturale care susțin diversitatea biologică, protejarea domeniului forestier și a zonelor umede; utilizarea durabilă a resurselor minerale;
 - ✚ exploatarea durabilă a resurselor minerale neregenerabile, îndeosebi hidrocarburile din zona de sud a județului și integrarea resurselor regenerabile în procesul economic;
 - ✚ aplicarea normelor și prevederilor europene privind agricultura ecologică, pentru a susține dezvoltarea diverselor ecosisteme specifice, incluzând respectarea standardelor pentru protejarea solului, prin menținerea structurii și conținutului în substanțe organice;
 - ✚ îmbunătățirea calității factorilor de mediu, prin acțiuni de limitare și/sau eliminare a impactului negativ al activităților antropice;
 - ✚ eliminarea sau atenuarea consecințelor poluării și asigurarea îmbunătățirii calității aerului, apei, solului, diminuarea presiunii antropice asupra acestora;

- ✦ monitorizarea integrată a factorilor de mediu privind calitatea atmosferei, calitatea solurilor sub aspectul poluării chimice, calitatea apelor uzate evacuate în emisar.

Zonele de risc natural și tehnologic

- Obiective generale conform Strategiei Naționale de Protecția Mediului pentru perioada 2004 – 2025:
 - ✦ protecția și valorificarea durabilă a elementelor mediului natural, prin identificarea, atenuarea și anihilarea efectelor distructive ale riscurilor naturale, în scopul gestionării eficiente a resurselor materiale;
 - ✦ reducerea efectelor negative ale activităților industriale asupra mediului.
- Obiective specifice:
 - ✦ pentru reducerea riscului la inundații: sociale (reducerea riscului dezmembrării sociale după inundațiile fulger); economice (reducerea daunelor economice asupra comunităților, a infrastructurii majore, precum și administrarea dezvoltării astfel încât pagubele la inundații să fie minime); de mediu (stabilizarea albiei râurilor pentru prevenirea prăbușirii podurilor, stabilizarea malurilor râurilor și restaurarea habitatelor naturale situate de-a lungul râurilor, încurajarea dezvoltării zonelor umede).
 - ✦ pentru reducerea riscului de producere a alunecărilor de teren: prevenirea și protecția față de riscurile naturale în scopul gestionării eficiente a resurselor materiale.
 - ✦ reducerea semnificativă a impactului negativ a activității industriale asupra calitatii mediului și a populației;
 - ✦ redarea în circuitul economic a terenurilor degradate și protejarea siturilor construite;
 - ✦ monitorizarea permanentă a zonelor care prezintă risc tehnologic (platforma industrială a Chimcomplex S.A. Borzești – Sucursala Râmnicu Vâlcea).

Patrimoniul natural și construit

- Obiective generale:
 - ✦ extinderea rețelei de arii naturale protejate, precum și valorificarea potențialului elementelor definitorii de patrimoniu natural prin intervenții integrate de protejare și dezvoltare durabilă.
 - ✦ conservarea și valorificarea peisajului complex în scopul creării unei mărci identitare.

➤ Obiective specifice:

- ✚ garantarea conservării și utilizării durabile a patrimoniului natural;
- ✚ prezervarea și valorificarea obiectivelor de patrimoniu construit, în scopul cunoașterii și valorificării istoriei locurilor și păstrării identității teritoriale și culturale. Definirea unităților de peisaj și prefigurarea valorificării lor.

Rețeaua de localități:

➤ Obiective generale conform documentului Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030:

- ✚ dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități.

➤ Obiective specifice:

- ✚ creșterea atractivității zonelor urbane pentru investiții, prin îmbunătățirea standardelor de viață (utilități publice și spații verzi), valorificarea patrimoniului arhitectonic, artistic și monumental, promovând coeziunea și incluziunea socială prin dezvoltarea de servicii urbane;
- ✚ întărirea și consolidarea centrelor urbane mici pentru a constitui un suport pentru dezvoltarea localităților din zonele rurale, asigurând creșterea accesului la servicii publice de bază pentru locuitori (alimentare cu apă potabilă, rețea de canalizare, racordarea tuturor gospodăriilor la rețeaua electrică, extinderea alimentării cu gaze naturale);
- ✚ revitalizarea zonelor aflate în declin economic și demografic prin dezvoltarea centrelor rurale cu rol intercomunal sau realizarea de parteneriate între localitățile rurale pentru asigurarea serviciilor teritoriale;
- ✚ formarea unor axe de dezvoltare în relație cu rețelele de transport;
- ✚ sporirea accesibilității și îmbunătățirea racordării tuturor polilor locali, urbani sau rurali, la rețeaua majoră de transport prin extinderea, modernizarea și reabilitarea rețelelor existente;
- ✚ dezvoltarea și modernizarea fondului de locuințe.

Infrastructura socio-culturală

➤ Obiective generale:

- ✚ asigurarea unei rețele de dotări pentru servicii publice de calitate superioară și diversificate, în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață pentru locuitori și creșterii atractivității localităților.

- Obiective specifice:
 - ✚ asigurarea accesului egal și sporit la servicii de educație pentru toți locuitorii;
 - ✚ asigurarea condițiilor optime pentru îmbunătățirea serviciilor de sănătate și asistenței sociale;
 - ✚ îmbunătățirea dotărilor de cultură în corelare cu nevoile populației și resursele de patrimoniu cultural.

Locuirea

- Obiective generale:
 - ✚ accesibilitate egală la condiții de locuit decente pentru toți locuitorii județului.
- Obiective specifice:
 - ✚ îmbunătățirea condițiilor de locuire prin soluționarea problemelor legate de locuințe, în condițiile discrepantei dintre puterea de achiziționare redusă a populației, în special a familiei tinere, și prețul locuințelor.

Infrastructurile tehnice majore (gospodărirea apelor, echiparea hidro-edilitară a localităților, amenajări pentru agricultură, infrastructura de transport, rețele energetice, alimentare cu energie electrică, producția și transportul energiei electrice, alimentarea cu energie termică, gaze naturale și fluide combustibile, energie regenerabilă, rețele de telecomunicații, managementul deșeurilor)

- Obiective generale:
 - ✚ dezvoltarea și modernizarea infrastructurii tehnice a teritoriului;
 - ✚ îmbunătățirea activității în domeniul îmbunătățirilor funciare;
 - ✚ modernizarea axelor de comunicație principale, urmărindu-se creșterea conectivității la rețeaua națională și europeană și accesibilității populației la rețeaua de transport;
 - ✚ reducerea impactului și a riscurilor pentru sănătatea oamenilor și a mediului, prin dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficient din punct de vedere ecologic și economic.
- Obiective specifice:
 - ✚ asigurarea și menținerea calității apei subterane, sursa de apă a alimentării populației, prin aplicarea unor măsuri adecvate pentru protejarea acesteia prin creșterea ratei de conectare la sistemele centralizate de alimentare cu apă și canalizare a apelor uzate și, pe termen lung, reducerea poluării cu azotat;

- ✦ modernizarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a apelor uzate din localitățile urbane și rurale;
- ✦ modernizarea și reabilitarea sistemelor hidroameliorative;
- ✦ crearea cadrului administrativ necesar îmbunătățirii activității în domeniul îmbunătățirilor funciare;
- ✦ reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurilor de transport pentru îmbunătățirea confortului călătorilor, creșterea siguranței acestora și a eficientizării transportului de marfă în vederea alinierii sistemului național de transport la sistemul european;
- ✦ asigurarea infrastructurii energetice și de telecomunicații și modernizarea/extinderea acestora în concordanță cu necesitățile localităților și cu cerințele de protecție și conservare a mediului;
- ✦ dezvoltarea și rețehnologizarea capacităților de producere a energiei electrice și creșterea gradului de siguranță în funcționare a instalațiilor de distribuție a energiei electrice;
- ✦ dezvoltarea sistemului de telecomunicații, a societății informaționale și a accesului la internet în toate localitățile din județ;
- ✦ valorificarea resurselor regenerabile de energie (geotermală și solară);
- ✦ extinderea rețelelor de alimentare cu gaze naturale în localitățile neracordate care se afla în vecinătatea conductelor de transport;
- ✦ dezvoltarea politicii județene în vederea implementării unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, depozitare a deșeurilor în conformitate cu cerințele legislației în domeniul gestionării deșeurilor în scopul protejării sănătății populației și a mediului și conștientizarea locuitorilor de beneficiile rezultate din proiect, separarea colectării deșeurilor și reciclarea acestora.

3.2. Structura socio – demografică

➤ Obiective generale:

- ✦ minimizarea efectelor negative generate de fenomene socio-demografice prin îmbunătățirea calității vieții;
- ✦ creșterea adaptabilității resurselor umane la transformările survenite pe piața forței de muncă și la condițiile economice nefavorabile.

- Obiective specifice:
 - ✚ îmbunătățirea calității vieții locuitorilor județului din zonele afectate de fenomene; demografice negative (îmbătrânirea populației, tendința de reducere a efectivelor de populație);
 - ✚ dezvoltarea serviciilor publice (sociale, de învățământ și de sănătate);
 - ✚ creșterea capacității resurselor umane de a răspunde nevoilor pieței forței de muncă;
 - ✚ adaptarea sistemului educațional cerințelor actuale ale pieței forței de muncă.

3.3. Structura activităților

- Obiectiv general:
 - ✚ creșterea competitivității economice prin valorificarea resurselor materiale și umane, în concordanță cu fiecare ramură economică;
- Obiective specifice:
 - ✚ eficientizarea și modernizarea agriculturii prin utilizarea superioară a fondului funciar agricol;
 - ✚ dezvoltarea activităților silvice bazată pe conservarea și gospodărirea durabilă a pădurilor;
 - ✚ consolidarea rolului industriei ca ramură de bază în structura economiei;
 - ✚ dezvoltarea turismului prin valorificarea durabilă a potențialului turistic natural și cultural.

3.4. Contextul teritorial interjudețean, regional și național

- Obiectiv general:
 - ✚ extinderea cooperării în condiții avantajoase a județului în spațiul suprateritorial prin amplificarea rolului polilor regionali și subregionali și prin realizarea infrastructurilor majore de transport;

➤ Obiective specifice:

- ✚ realizarea infrastructurilor majore pe coridoarele de transport care asigură legătura centrelor urbane cu alte centre naționale conform PATN Secțiunea I Rețele de transport (Legea 363/2006);
- ✚ îmbunătățirea rețelei de drumuri locale pentru a mări accesibilitatea în profunzime și a reduce încărcarea rețelei majore;
- ✚ dezvoltarea centrelor urbane mici cu impact local ca poli secundari, în acest sens fiind necesar ca aceste centre să devină mai dinamice pe plan județean;
- ✚ prezența unor zone de cooperare interjudețeană în cadrul regiunii Sud-Vest Oltenia

Evidențierea direcțiilor principale de dezvoltare în funcție de problemele identificate în teritoriu este realizată în cartogramele aferente acestei etape a P.A.T.J.:

- **1.** Încadrarea în prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea I – Căi de comunicație. Direcții de dezvoltare a rețelei de căi rutiere. Direcții de dezvoltare a rețelei de căi feroviare. Direcții de dezvoltare a rețelei de căi navigabile. Evidențierea coridoarelor de transport (Rețeaua trans-europeană de transport TEN-T);
- **2.** Încadrarea în prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea II – Apa. Bazinele hidrografice. Vulnerabilități. Resurse de apă;
- **3.** Încadrarea în prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea V – Zone de risc natural. Macrozonarea teritoriului Județului Vâlcea din punct de vedere al alumecărilor de teren;
- **4.** Încadrarea în prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea VIII – Zone cu resurse turistice. Unități administrativ-teritoriale cu resurse naturale și antropice mari și foarte mari. Zonele în care predomină factorii favorizanți ai dezvoltării. Zonele în care predomină factorii restrictivi ai dezvoltării;

4. DIAGNOSTIC PROSPECTIV PE DOMENIILE SPECIFICE AMENAJĂRII TERITORIULUI

Etapa actuală a studiului privind „Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea” abordează principalele probleme privind semnalarea disfuncționalităților și a priorităților de intervenție, etapă utilă și la elaborarea strategiilor de dezvoltare și a programelor de aplicare prioritara a acestora. Analiza s-a axat pe cuantificarea fenomenelor în baza indicatorilor fizici și demografici comparați cu media pe țară. Teritoriul județului este compus din 89 de unități administrative: 2 municipii, 9 orașe și 78 comune. Din punct de vedere teritorial suprafața județului reprezintă 2,42% din suprafața țării și 19,43% din suprafața regiunii Sud-Vest Oltenia. Ca populație (348.377 locuitori) concentrează între limitele administrative județene 1,80% din populația țării și 18,23% din populația regiunii de Sud-Vest.

Diagnosticul general evaluează decalajul dintre situația actuală și cea considerată necesar a fi atinsă pentru orizontul de timp stabilit, în ceea ce privește populația, activitățile economice și aspectele structurii teritoriale ale județului.

Prioritățile de intervenție se stabilesc în cadrul domeniilor analizate pe baza problemelor identificate de diferite grade de complexitate și de amploare teritorială (puncte slabe). Etapa de diagnostic s-a derulat prin analize multidisciplinare, în plan social, economic și teritorial, care prezintă problematica, ierarhizarea și prioritățile domeniilor diagnosticate la nivel județean și regional. S-a urmărit evidențierea celor mai semnificative aspecte (probleme grave sau oportunități deosebite). Prezentarea problemelor identificate precum și a factorilor de favorabilitate pentru fiecare domeniu analizat s-a realizat sub forma analizei S.W.O.T. Aceasta a constat în stabilirea punctelor tari și a punctelor slabe ce se manifestă teritorial, dar și a oportunităților și riscurilor pe care le implică domeniile și subdomeniile amenajării teritoriului județean.

Pe baza problemelor identificate se stabilesc prioritățile de intervenție în cadrul domeniilor analizate.

4.1. Structura teritoriului

Cadrul natural

Județul Vâlcea dispune de un cadru natural variat, dovadă fiind diversitatea regiunilor ecologice, diversitatea tipurilor de ecosisteme reflectată de acoperirea și utilizarea terenului, diversitatea habitatelor, și bogata diversitate biologică floristică și faunistică. Flora județului este importantă, nu doar prin diversitatea ei, ci și prin existența unor specii protejate, endemice și de interes comunitar. Pe teritoriul județului Vâlcea se regăsesc toate formele majore de relief care coboară în trepte, pe direcția nord-sud, având o diferență de nivel de 2274 m între Vârful Ciortea (2426 m) și lunca Oltului (152 m în aval de Drăgășani). Repartiția pe formele majore de relief este următoare: 33% munți, inclusiv Depresiunea Loviștei, 20% dealuri și depresiuni subcarpatice, 45% dealuri piemontane și 2% lunci.

Alături de cadrul natural variat și biodiversitatea mare, rețeaua hidrografică bogată și climatul temperat cu nuanțe moderate reprezintă alte aspecte favorabile ale cadrului natural.

Rețeaua hidrografică de suprafață aparține în totalitate bazinului hidrografic al Oltului și afluenților săi, având un imens potențial hidroenergetic.

Resursele solului și subsolului sunt variate oferind posibilitatea dezvoltării industriale diversificate. Pe lângă hidrocarburi, gaze naturale și materiale de construcție, apele minerale reprezintă o importantă resursă naturală pe baza căror și-au dezvoltat activitatea balneară o serie de localități (Băile Govora, Băile Olănești, Călimănești).

Cadrul natural prezintă un potențial deosebit pentru turism, în special ecoturism, ca formă care să nu afecteze biodiversitatea, și valorificarea resurselor naturale prin metode tradiționale, în limitele capacității de suport a sistemelor ecologice.

Cele mai importante cauze ale degradării cadrului natural sunt schimbări în ocuparea și utilizarea terenurilor datorită fenomenelor de urbanizare, inundațiilor, alunecărilor de teren favorizate de structura litologică din zona subcarpatică și restructurării agriculturii. Modificările acoperirii și utilizării terenului reprezintă totodată o amenințare, atunci când au la bază ca și cauze activitățile antropice.

Din punct de vedere al biodiversității, disfuncționalitățile identificate la nivelul județului Vâlcea sunt reprezentate de defrișările, braconaj, agricultura practică în regim intensiv, respectiv suprapășunatul, turismul necontrolat și retrocedări de terenuri care fac parte din habitatele unor specii.

Protejarea și conservarea biodiversității prin asigurarea utilizării durabile a habitatelor naturale, a faunei și florei reprezintă una dintre măsurile prioritare ale strategiei de dezvoltare regională. Este necesară, de asemenea menținerea unui echilibru între

suprafețele naturale și cele antropice, exploatarea moderată a resurselor neregenerabile, cât și asigurarea unui management forestier durabil pentru conservarea biodiversității. Modificările la nivel climatic, pot fi controlate în principal prin măsuri luate la nivel global, dar și local.

Conservarea și valorificarea cadrului natural trebuie să se bazeze pe acțiuni integrate care să prevadă măsuri de prevenire și atenuare a fenomenelor de degradare, dar și pe punerea în valoare a acestuia printr-un turism durabil.

Calitatea factorilor de mediu

Potrivit Planului Local de Acțiune pentru Mediu Județ Vâlcea 2021-2024, la nivelul județului Vâlcea au fost identificate 7 categorii de probleme, care vizează elemente ale mediului natural și elemente ale activității sociale - economice antropice:

- gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor
- poluarea apelor de suprafață și subterane
- calitatea necorespunzătoare a aerului
- poluarea și degradarea solului
- riscuri naturale și riscuri tehnologice/degradarea mediului natural
- asigurarea necorespunzătoare a stării de sănătate a populației/calitatea vieții
- conștientizare și educație ecologică insuficientă

Monitorizarea calității aerului la cele două stații din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, indică în general o calitate corespunzătoare a acestuia la toți indicatorii monitorizați, dar s-a observat o creștere a valorilor măsurate în perioada 2006-2019 comparativ cu perioada anterioară anului 2006. De asemenea, s-a observat însă că sezonul rece are asociată o calitate mai slabă a aerului comparativ cu restul perioadei. Pe lângă centrala termoelectrică S.C. CET Govora S.A care utilizează cărbunele și păcura drept combustibil, o contribuție însemnată în eliminarea particulelor în suspensie din atmosferă o au și S.C. Chimcomplex S.A. Borzești-Sucursala Râmnicu Vâlcea, S.C. Uzinele Sodice Govora S.A, halda de cenușă și zgură a S.C. CET Govora S.A, Șantiere de construcții și traficul rutier.

Baza legală europeană de evaluare și gestionare a calității aerului este Directiva Cadru 96/62/EC a Comisiei Comunității, care stabilește valorile limită și valorile de referință aferente fiecărei substanțe poluante.

Zonele critice sub aspectul poluării atmosferei din județul Vâlcea sunt arealul Râmnicu Vâlcea (zona industrială Chimcomplex S.A. Borzești – Sucursala Râmnicu Vâlcea, CIECH Soda România, CET Govora S.A., depozitele de zgură și cenușă, VILMAR), Berbești (exploatările de cărbune), Bistrița (exploatările de calcar).

Măsuri de prevenire a poluării aerului pot fi directe prin scăderea consumului de carburant, folosirea filtrelor catalitice, benzină fără plumb și înlocuirea combustibililor

tradiționali (benzina și motorina) cu compuși organici oxigenați (metanol, etanol, butanol etc.) care pot reduce emisiile; reducerea emisiilor poluante prin re tehnologizări; modernizarea și adoptarea unor tehnologii nepoluante de către agenții economici care înregistrează emisii de noxe atmosferice peste limita C.M.A; reducerea emisiilor de poluanți, prin înlocuirea utilizării combustibililor cu nivel mare de emisii de pulberi și oxizi de sulf cu surse mai puțin poluante de producere a energiei, de exemplu prin extinderea rețelelor de alimentare cu gaze naturale a populației și obiectivelor economice; și indirecte realizate prin devierea traficului de tranzit pe șosele de centură ale localităților acolo unde este posibil, limitarea circulației vehiculelor de mare tonaj prin localități, în perioada de trafic intens, plantații de arbori în lungul șoselelor, îmbunătățirea întreținerii autovehiculelor.

Calitatea apelor de suprafață și subterane depinde de sursele difuze de poluare provenite din agricultură și practicile ei neconforme (pesticide, dejecții de la porcine și păsări), nămoluri de la stațiile de epurare, reziduurile menajere și industriale și de lipsa stațiilor de epurare pentru tratarea apelor uzate.

Poluarea apelor de suprafață se semnalează pe râul Olt în aval de Râmnicu Vâlcea în zona Stupărei (evacuarea platformei chimice), zona Râureni (evacuarea stației de epurare), pe râul Lotru în zona Cataracte (depozite de terasit), pe pârâul Panga zona Băbeni (exploatări petroliere). Situații de poluare a apelor subterane se constată la pânza freatică din zona platformei chimice Râmnicu Vâlcea, acviferele din Băbeni, Drăgășani, Mădulari (produse petroliere), acviferul din zona de deșeuri menajere Râmnicu Vâlcea.

Suprafața cartată pedologic a județului este de 208.137,6 ha, reprezentând 83,07% din suprafața agricolă. O mare parte din suprafața agricolă a județului este afectată de degradări, frecvent asociate și intensități foarte diverse. Acestea au fost evidențiate în urma cartărilor pedologice efectuate pe o perioadă ce depășește 35 ani.

Zonele critice de poluare a solului sunt: Râmnicu Vâlcea (batalurile de șlam de la CIECH Soda România, de zgură și deșeuri de la CET Govora S.A., batalurile de reziduuri organice ale Chimcomplex S.A. Borzești – Sucursala Râmnicu Vâlcea), Berbești-Alunu (perimetrele de extracție a cărbunelui și haldele de steril), Băbeni, Drăgășani (extracția petrolului), Țeica-Ocnița (extracția saramurii), Bistrița-Costești (exploatări de calcar).

Dintre măsuri de acțiune pentru reducerea poluării resurselor de apă, la nivelul județului Vâlcea pot fi implementate proiecte care să vizeze epurarea corespunzătoare a apelor uzate și asigurarea calității apei potabile, conform standardelor europene, precum și realizarea lucrărilor de reabilitare și modernizare, eficientizare a stațiilor de epurare orașenești, ale gospodăririi comunale, cu o funcționare necorespunzătoare, precum și ale agenților economici. De asemenea zonele de captare a apei utilizată ca apă potabilă trebuie protejate pentru a se evita poluarea lor prin instituirea unor zone de protecție sanitară reglementate prin H.G. nr. 930 din 11/08/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară. Alte măsuri pot viza apele de suprafață și pânzele freatice împotriva poluării cu fertilizatori și pesticide, iar în cazul

societăților care au ca obiect de activitate exploatarea agregatelor și resurselor minerale (argilă, nisip, pietriș etc.) acestea să efectueze consolidarea taluzurilor rezultate.

În toate arealele de extracție și prelucrare sunt prezente problemele de mediu legate de ecologia zonei, precum: degradarea solurilor, poluarea apelor de suprafață și și nu de puține ori a apelor subterane și poluarea aerului care au impact negativ asupra ecosistemelor și habitatelor terestre și acvatică. Impactul acestor activități este și de natură socio-economică, întrucât și sănătatea populației poate fi afectată prin scăderea calității factorilor de mediu care provin și din activitățile conexe mineritului: depozitare de combustibili, transport, reziduuri industriale.

Protecția și îmbunătățirea calității factorilor de mediu reprezintă o prioritate regională pentru care sunt necesare măsuri pentru dezvoltarea unui sistem eficace de monitorizare și control al calității apei, aerului și solului, pentru reducerea riscului de poluare industrială (tehnologii moderne) și de poluare menajeră (dezvoltarea infrastructurii de utilități, a sistemelor de gestionare a deșeurilor). Pentru anumite zone critice se impune reconstrucția ecologică. Arealul subcarpatic și unele zone montane necesită împăduriri și înierbări, acolo unde s-a practicat pășunatul intensiv.

Riscuri naturale și tehnologice

Schimbările demografice și evoluția economică din ultimele decenii au determinat modificări ale structurilor tradiționale de utilizare a terenurilor. Ponderea tipurilor de folosință clasică (fond forestier și destinație agricolă), s-a diminuat în detrimentul urbanizării și industrializării teritoriului, dinamica suprafețelor presupunând noi mutații în repartiția populației și a activităților, ca urmare a readaptării formelor de proprietate și a zonelor de interes.

În ceea ce privește *riscurile naturale*, este necesară reducerea vulnerabilității populației la riscuri, în principal prin măsuri punctuale în funcție de gravitatea fenomenului constatat la nivelul fiecărui UAT.

Pentru județul Vâlcea inundațiile și alunecările de teren constituie principalele hazarde naturale generatoare de pagube și situații de urgență.

Principalele cauze de producere a inundațiilor pe teritoriul județului sunt ploile abundente, cu debite mari și de mică durată. O cauză aparte, ce contribuie la extinderea arealelor inundabile o reprezintă și zonele în care lucrările de protecție împotriva inundațiilor sunt depășite sau nu au suferit reparații după trecerea inundațiilor. În aceste condiții sunt necesare acțiuni de reparare a lor, de curățare și întreținere a albiilor râurilor. Sunt necesare, de asemenea documentații tehnice actualizate privind apărarea împotriva inundațiilor, care să ia în considerare clasa de importanță a noilor construcții aflate în vecinătatea apelor.

Factorul principal de favorabilitate în realizarea obiectivelor specifice îl reprezintă realizarea hărților de risc la inundații, acțiune prevăzută în legea 575/2001 – Plan de

Amenajare a Teritoriului Național Secțiunea V – Zone de Risc natural. În baza viitoarelor hărți și a prevederilor normativelor pentru acest domeniu, se va putea realiza amenajarea teritoriului județului în condițiile apărării împotriva inundațiilor. Alt factor de favorabilitate este și implementarea planurilor și programelor pe termen scurt, mediu și lung prevăzute în Strategia Națională de Management al Riscului la Inundații.

În ultimul deceniu, zeci de localități din județul Vâlcea au fost afectate de alunecările de teren, majoritatea acestora producându-se din cauza fenomenelor meteorologice nefavorabile care au dus la intensificarea instabilității versanților, dar și a existenței unui substrat litologic favorabil declanșării alunecărilor, combinat uneori cu acțiuni de defrișare, supraîncărcarea pantelor, modificări ale reliefului sau regimului apelor subterane și de suprafață. Conform datelor publicate în raportul județean privind starea mediului în anul 2018, la nivelul județului Vâlcea au fost afectate de alunecări de teren cel puțin 13.165 ha (6,5% din suprafața cartată). Se remarcă incidența sporită și cazuri de instabilitate accentuată a unor suprafețe din zona subcarpatică, dar și zonelor de exploatare minieră, impactul reprezentând accentuări ale secționării versanților, vibrații datorită traficului rutier greu, deversări de ape de mină sau încărcări suplimentare ale versanților (halde de steril). De asemenea, multe deficiențe revin inadapării construcțiilor și amenajărilor în raport cu vulnerabilitatea terenurilor, datorită lipsei studiilor de specialitate asupra factorilor de control.

Riscurile tehnologice din județul Vâlcea cuprind o gamă largă de accidente posibile legate de activitățile industriale (explozii, incendii, scurgeri de substanțe toxice, exploatarea necontrolată a unor substanțe minerale, emisii și poluări accidentale etc.) și de managementul defectuos al întreprinderilor, cu impact asupra omului și mediului ambiant. Zonele care prezintă riscuri legate de industria chimică sunt localizate în Râmnicu Vâlcea. Industria minieră poate constitui un risc tehnologic în zona de exploatare a cărbunelui Berbești – Alunu (în satul Turcești, comuna Mateești s-a produs deja alunecarea haldei de steril care a afectat zona de locuințe). Se mai pot semnală areale cu potențial de poluare cu petrol și apă sărată localizate în zona exploatărilor petroliere de la nord de Băbeni și, cele mai multe, în sudul județului, la est de orașul Bălcești.

Accidentele tehnologice mai pot fi provocate de ruperile de baraje (cel mai mare fiind Vidra pe Lotru, dar și cele 11 baraje de la lacurile de acumulare mai mici de pe râul Olt), de exploziile unor instalații sau pot fi inițiate de cauze naturale (inundații, cutremure) putând avea loc o succesiune de evenimente extreme complexe sub forma unor reacții în lanț.

Jumătatea sudică a județului face parte din zona de planificare de urgență în caz de accident nuclear (centrala nucleară de la Koslodui).

Existența obiectivelor industriale în arealele intens poluate, cu densitate mare a populației și a construcțiilor amplifică riscul producerii unor accidente de amploare.

Prevenirea și protecția față de riscurile tehnologice se poate realiza prin promovarea unui management adecvat al companiilor care să elimine posibilitatea producerii de accidente tehnologice.

Patrimoniul natural

Patrimoniul natural al județului Vâlcea este materializat prin existența a 2 parcuri naționale (Cozia - 17.100 ha și Buila Vânturarița - 4.186 ha), 13 monumente ale naturii, 19 rezervații naturale și 11 situri comunitare ca parte integrantă a rețelei ecologice Natura 2000 (conform Legii nr. 5/2000, H.G. nr.2151/2004, H.G.nr. 1581/2005, H.G. nr. 1284/2007), ce prezintă posibile oportunități pentru turism, în special ecoturism și pentru valorificarea resurselor naturale prin metode tradiționale, în limitele capacității de suport a sistemelor ecologice.

Suprafața ocupată de situri Natura 2000 (SCI + SPA) la nivelul județului Vâlcea este de 102.136,2 ha, reprezentând 17,8 % din suprafața județului. Suprafața ocupată de SCI (situri de importanță comunitară) la nivelul județului Vâlcea este de 92.457 ha reprezentând 16,1% din suprafața județului, ariile de protecție avifaunistică SPA (arii speciale de protecție avifaunistică) ocupă o suprafață de 57.739 ha, reprezentând 10.1% din suprafața județului.

Din totalul de 102.136,2 ha, 82.461,4 ha sunt în regiunea biogeografică alpină, iar restul de 19.674,8 ha, sunt în regiunea biogeografică continentală.

Ariile naturale protejate sunt localizate aproape în totalitate în arealul montan și parțial submontan al județului. Majoritatea rezervațiilor au fost delimitate în teren și beneficiază de regulamente și planuri de management.

Din punct de vedere al vulnerabilității, în județul Vâlcea există:

- specii periclitate (E) = specii în pericol de stingere (endangered) a căror supraviețuire este improbabilă dacă factorii cauzali continuă să acționeze sau ale căror populații au fost sărăcite până la nivelul critic (ex. *Leontopodium alpinum* - floarea de colț);
- specii vulnerabile (V) = specii considerate posibil să treacă în prima categorie în viitorul apropiat, dacă factorii cauzali continuă să acționeze; sunt incluse speciile care au populații în descreștere din cauza supraexploatării și a distrugerii extensive a habitatelor sau a altor tulburări de mediu (*Trollius europaeus* - Bulbuc de munte, *Dianthus spiculifolius*, *Daphne mezereum* - tulichina pitică, *Daphne blagayana* - iedera albă);
- specii rare (R) = specii cu populații mondiale mici, care în prezent nu sunt amenințate dar care se află sub risc ca urmare a arealului lor restrictiv (*Viola alpina* - toporaș de stâncă, *Taxus baccata* - tisă, *Lilium jankae* - crin de munte, *Lilium martagon* - crin de pădure, *Centaurea atropurpurea* - pesmă, *Pinus mugo* - jneapăn);
- specii neamenințate (Nt).
- o altă categorie de specii sunt cele endemice: *Centaurea pinnafida*, *Dianthus spiculifolius*, *Juniperus sabina*.

În Parcul National Buila-Vânturarița există 28 de specii de orhidee (după Gh. Popescu, 1974): *Epipactis helleborine*, *E. atrorubens*, *Gymnadenia conopsea*, *Orchis mascula*, *Platanthera bifolia*, etc.

Principalele probleme semnalate în cadrul obiectivelor de patrimoniu natural sunt cauzate de unele impacturi negative datorate unor activități antropice și consecințe ale acestora în interiorul și în jurul sitului și vulnerabilității la impacturi datorate unor cauze antropice și naturale, pe fondul lipsei unor organisme responsabile cu gestiunea și/sau a planurilor de management.

Principalele impacturi negative datorate unor activități antropice și consecințe ale acestora în interiorul sau în jurul siturilor sunt legate de: activități sportive și recreative în aer liber, alunecări de teren, braconaj, activități agricole, depozitarea deșeurilor menajere, drumuri, inundații, existența liniilor electrice, luare/îndepărtare de flora, management forestier general, modificarea funcțiilor hidrografice, pășunat, pescuit sportiv, poluarea apei, poteci, trasee și trasee pentru ciclism.

Problema principală constă în dificultatea de a conserva echilibrul fragil al acestor arii naturale supuse riscului declanșării unor fenomene de degradare ca urmare a defrișărilor abuzive, a pășunatului abuziv, a circulației turistice necontrolate, sau chiar recoltării unor specii de plante din perimetrul unor zone care necesită protecție strictă.

În ciuda problemelor menționate, pe teritoriul județului Vâlcea, la nivelul habitatelor naturale nu au fost remarcate modificări semnificative față de perioada precedentă și se apreciază o stare de conservare favorabilă pentru habitatele terestre și acvatice. Se estimează că intervenția antropică nu a generat un impact major și nici alte cauze naturale nu au influențat negativ starea habitatelor naturale, acestea menținându-se în limite normale, atât ca integritate, cât și ca areal.

Protejarea patrimoniului natural prin metode moderne de management pentru zonele instituite ca protejate și extinderea acestora prin identificarea unor noi arii protejate reprezintă măsuri prioritare ale strategiei regionale de dezvoltare.

Având în vedere că la nivelul județului au fost elaborate planurile de management pentru ariile naturale protejate declarate, conform legislației de mediu în vigoare, se impune implementarea acestora în vederea menținerii echilibrului ecologic din aceste arii și conservării biocenozelor.

Patrimoniul construit

Județul Vâlcea deține un patrimoniu cultural construit bogat și diversificat, care include 791 de monumente istorice clasificate și protejate prin lege, dintre care circa 18% sunt încadrate în categoria A, cu valoare națională sau universală. Ansamblul mănăstirii Hurezi este declarat sit aparținând patrimoniului cultural mondial UNESCO din anul 1993.

Prezența a numeroase monumente cu elemente de unicitate și valoare deosebită (cule, mănăstiri, schituri, biserici de lemn) constituie un potențial al județului, rezervă și

alternativă de dezvoltare în condițiile unei valorificări integrate, care să aibă în vedere conservarea și protejarea acestora.

Arealul submontan și parțial montan este zona cu concentrare foarte mare de valori de patrimoniu cultural construit, în care asocierea cu un cadru natural deosebit a dat naștere unor peisaje culturale asociative specifice Olteniei de nord, de mare atracție și interes turistic.

Din punct de vedere al amenajării teritoriului problemele principale ale administrării patrimoniului cultural construit constau în deficiențe de protecție în teritoriu determinate de lipsa documentațiilor specifice de urbanism (PUZ pentru zonă protejată) în localitățile ce dețin monumente, ansambluri sau situri istorice clasate. Pentru aceste cazuri există riscul compromiterii identității și valorii ansamblului în care se încadrează monumentul respectiv.

Totodată, un mare număr de monumente istorice (circa 10% din total) se află în pericol, în diverse stadii de degradare (16 monumente fiind în stare critică) în lipsa unor intervenții urgente de reabilitare și conservare.

Restaurarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural construit este una din prioritățile de intervenție asociate dezvoltării turismului în cadrul strategiei regionale de dezvoltare. Deși valorile culturale ale arealului subcarpatic al județului sunt destul de bine cunoscute la nivel național, valorificarea lor mai eficientă printr-un turism durabil ar putea fi sursa unor venituri locale direcționate spre reabilitarea și conservarea monumentelor.

Protecția mediului construit valoros trebuie să plece de la concepția unei ierarhii a elementelor componente ale acestuia, care trebuie avută în vedere în operațiunile urbanistice. Vârful acestei ierarhii este constituit din monumentele cu valoare națională, așa cum sunt prezentate în legislația românească, numărul acestor construcții valoroase putând fi extins, prin introducerea pe lista monumentelor a unor noi construcții valoroase.

În concluzie, aplicarea principiului dezvoltării durabile trebuie să încurajeze o acțiune mai dinamică asupra teritoriului cât și asupra patrimoniului cultural prin:

- programe de investiții majore care trebuie să includă numeroase oportunități pentru valorificarea patrimoniului cultural;
- programe de restructurare urbană (ex. centrele istorice ale orașelor) și programe locale de dezvoltare rurală;
- folosirea patrimoniului cultural pentru a produce atât beneficii culturale cât și progres economic și social (ex. turismul);
- valorificarea patrimoniului astfel încât să răspundă mai ales nevoilor curente ale societății, și nu pentru punerea lui numai la dispoziția câtorva specialiști.

Activitatea de amenajare a teritoriului reprezintă principalul cadru, instrument și mecanism de aplicare și respectare în teritoriu a prevederilor de protecție specifică a patrimoniului cultural național.

Rețeaua de localități

Județul vâlcea este caracterizat de o densitate ridicată a localităților urbane și rurale concentrate în arealul dealurilor și depresiunilor subcarpatice, dar și în zona central – sudică de platformă. Rețeaua de localități a județului are ca principal centru polarizator municipiul Râmnicu Vâlcea având rol de pol regional, conturându-se în ultimul deceniu un potențial mare de a-și constitui o zonă periurbană ca urmare a dezvoltării și intensificării activităților economice diverse și a întăririi ariei de influență exercitată asupra localităților urbane și rurale din proximitate.

Din punct de vedere al gradului de urbanizare, județul Vâlcea se situează sub media pe țară, având o valoare de 48%. Județul are în componență 2 municipii, dintre care unul singur de rang II (Râmnicu Vâlcea cu rol de echilibru în rețeaua de localități), 9 orașe de importanță zonală, cu rol de servire în cadrul zonei imediate și 78 de comune.

Mărimea medie a comunelor este 2.638 de locuitori, iar a satelor de 420 de locuitori, fiind sub valorile medii pe țară (3.385 locuitori/ comună și 747 locuitori/ sat). De asemenea, preponderența satelor cu un număr redus de locuitori (sub 1.000 – 64%, unde 10,6% sub 100 de locuitori) este foarte mare, în special în zona montană. Această disfuncționalitate contribuie la păstrarea unui diversificări foarte redusă a economiei locale, făcând ca veniturile locuitorilor să rămână dependente exclusiv de agricultură. Acest aspect este determinat în principal de modul de formare și evoluție adaptat condițiilor specifice de relief. Este unul din motivele pentru care satele, în special în arealul montan, se confruntă cu dificultăți sporite în asigurarea dotărilor necesare, o bună accesibilitate și echiparea edilitară corespunzătoare fiind într-un stadiu incipient raportat la standardele ce trebuie atinse.

Prezența celor 4 stațiuni turistice de interes național (orașele Călimănești – Căciulata, Băile Govora, Băile Olănești și comuna Voineasa) și a stațiunii de interes local (orașul Horezu) – cu profil funcțional clar definit, precum și tendința de dezvoltare a sectorului serviciilor în principalele orașe reprezintă elemente de favorabilitate pentru o evoluție pozitivă a tipologiei funcționale a localităților urbane și pentru consolidarea rolului lor în rețea. Cu toate acestea caracterul monofuncțional și gradul de subordonare față de municipiul Râmnicu Vâlcea împiedică dezvoltarea acestor localități ce au înregistrat un declin demografic continuu în ultima perioadă de timp, însă întărirea și consolidarea centrelor urbane mici va constitui un suport și pentru dezvoltarea localităților din zonele rurale, asigurând creșterea accesului la servicii publice de bază pentru locuitori.

Principala disfuncționalitate a rețelei de localități se referă la structura dezechilibrată, formată dominant din orașe mici și foarte mici, insuficient dezvoltate (81,8% din totalul așezărilor urbane ale județului) și ponderea mare de localități preponderent rurale (92% rural, 8 % urban). De asemenea, aceste localități urbane prezintă trăsături rurale neîndeplinind criteriile minimale prevăzute, marea majoritate a acestora având un nivel insuficient sau foarte redus de echipare tehnică și dotare socială, necorespunzător statutului urban pe care îl dețin. Aceasta reprezintă o problemă care necesită intervenții

urgente pentru atingerea indicatorilor minimali de definire a localităților urbane, în conformitate cu Legea nr. 350/2001.

Teritorial se remarcă un dezechilibru, centrele urbane fiind dispuse pe două axe: Valea Oltului (direcția nord – sud) la limita estică a județului și axa Râmnicu Vâlcea – Horezu (direcția est – vest). Arealul central – sudic rămâne o zonă profund rurală, lipsită de un centru polarizator. Orașul nou Bălcești, singurul din extremitatea sud-vestică, păstrează o fizionomie rurală și un nivel de dotare – echipare foarte redus. De asemenea, în acest areal se remarcă prezența unei zone de vid urban, caracterizată de lipsa așezărilor urbane pe o distanță de 25-30 de km, de desfășurată pe direcția est-vest.

Din punct de vedere al dezvoltării unei rețele de localități policentrice și echilibrate, aceasta trebuie să se bazeze pe consolidarea fiecărui centru urban existent în acord cu rolul și poziția ierarhică deținută. Conform principiilor și criteriilor europene (ESPON) ierarhizarea are în vedere volumul populației, dar și 6 criterii referitoare la satisfacerea unor funcțiuni obligatorii: industrială, turistică, de transport, de educație, administrativă și decizională. Funcțiunile se definesc prin indicatori pentru care s-au stabilit praguri valorice, în funcție de nivelul ierarhic al polului urban. La nivelul județului Vâlcea, cele două municipii, Râmnicu Vâlcea și Drăgășani, nu îndeplinesc decât 2, respectiv 1, dintre criteriile necesare.

Pentru dezvoltarea echilibrată a teritoriului este însă necesară conexarea tuturor localităților printr-o rețea de transport viabilă la magistralele europene. Astfel, prezența coridorului IV paneuropean și a traseelor de mare viteză planificate sunt o oportunitate importantă pentru dezvoltarea localităților din aria de influență a acestora, prin accesibilitatea sporită, prin posibilitatea dezvoltării unor activități economice favorizate de prezența viitoarei autostrăzii, ca și prin șansele crescute de relaționare și cooperare într-un sistem urban extins.

Revitalizarea zonei profund rurale va depinde de nivelul de dezvoltare a orașelor mici aflate în proximitate. Accesarea fondurilor structurale pentru ridicarea nivelului de dotare – echipare, dar și pentru dezvoltarea economică a acestora poate consolida rolul lor polarizator și de “motor economic” al arealului de influență. De asemenea, dezvoltarea unor centre rurale cu rol intercomunal pentru asigurarea serviciilor teritoriale este de preferat în locul declarării insuficient motivate a unui nou oraș care să nu corespundă statutului urban.

Promovarea unor noi relații urban – rural este, în prezent, rămâne doar un deziderat, cunoașterea importanței parteneriatelor în atingerea unor obiective comune fiind relativ redusă. Se păstrează încă reticența autorităților administrației publice locale față de cooperare, fie din dificultatea de a identifica și armoniza țintele comune, fie din lipsa de informare asupra demersului legal de stabilire a parteneriatului și a procedurii de accesare a fondurilor necesare pentru realizarea investițiilor propuse.

Infrastructura socio – culturală

În privința *dotărilor în domeniul învățământului*, județul Vâlcea prezintă o ofertă educațională variată pe toate nivelele de educație, cel superior fiind însă reprezentat de cele 2 universități private din municipiul Râmnicu Vâlcea.

Rețeaua de unități de învățământ cu rol teritorial este relativ echilibrată, în ceea ce privește învățământul gimnazial și liceal, însă doar în Râmnicu Vâlcea și Horezu concentrează unități de învățământ de specialitate.

Disfuncționalitățile identificate în domeniul educației sunt similare cu cele semnalate și la nivel național, fiind legate parțial de actul educațional. Comparativ cu media națională județul Vâlcea înregistrează valori medii foarte apropiate la indicatorii de caracterizare ai serviciilor de educație: număr elevi/cadru didactic (12,8) și număr elevi/sală de clasă (20,7).

Teritorial se remarcă disparități importante ale valorilor indicatorilor de referință care evidențiază fie aglomerări în unitățile de învățământ din localități urbane (Drăgășani, Horezu, Râmnicu Vâlcea, Brezoi – 16,7 elevi/ cadru didactic), fie un număr foarte redus de elevi/sală de clasă (sub 11) în unele comune. Aceleași disparități se constată și în privința numărului de elevi/cadru didactic, care în unele zone compacte din mediul rural au valori foarte reduse (sub 10 elevi/ cadru didactic în aproximativ 60% din comune).

Un aspect ce trebuie semnalat este reducerea numărului total de unități școlare (mai puțin cu 42% în perioada 2005-2018) datorată, în principal, desființării aproape în totalitate a grădinițelor, dar și reorganizării învățământului primar din unele zone rurale. Unul din motivele reorganizării, unităților de învățământ din ciclurile primare și preșcolare este și scăderea efectivului de elevi cu aproximativ 28% și al cadrelor didactice cu 24%.

Asigurarea cantitativă, calitativă și structurală a dotărilor în învățământ trebuie să aibă în vedere continuarea procesului de reorganizare a învățământului primar și gimnazial în mediul rural, reînființarea unităților necesare ciclului preșcolar, precum și dezvoltarea învățământului profesional de specialitate, pentru calificarea forței de muncă în domeniile specifice zonei.

Dotările în domeniul asistenței sanitare asigură servicii medicale sub nivelul mediu pe țară din punct de vedere al numărului de locuitori ce revin la un medic (517,7 pe județ față de 366,7 la nivel național). În teritoriu, diferențele însă sunt foarte mari dacă se analizează valorile pe cele două medii. În urban există o bună asigurare cu servicii de sănătate (301,6 locuitori/ medic), în schimb în mediul rural, media este de 1.500 de locuitori, ceea ce dăunează calității serviciilor oferite.

Infrastructura sanitară a înregistrat și ea modificări importante, de la diminuarea numărului dispensarelor medicale din sectorul de stat (mai puțin cu 25% în 2018) la sporirea celor din sectorul privat care au înregistrat creșteri de 246% pentru cabinetele medicale de specialitate și 140% în cazul laboratoarelor. De asemenea, în anul 2018 figurau

5 spitale noi în sectorul privat. De aceeași creștere susținută a avut parte și rețeaua unităților farmaceutice.

Un factor pozitiv în privința asigurării serviciilor sociale la nivelul județului Vâlcea, îl reprezintă și existența celor 12 centre specializate de îngrijire a adulților cu dizabilități, persoanelor vârstnice sau cu nevoi speciale de recuperare, localizate în Râmnicu Vâlcea, Băbeni, Băile Govora, Lungești, Bistrița, Măciuca, Milcoiu, Nicolae Bălcescu, Zătreni.

Rețeaua unităților de sănătate specializate (spitale, policlinici) are o distribuție dezechilibrată, fiind grupată în arealul urban subcarpatic și spre limita estică a județului. O zonă extinsă a județului preponderent rurală, dar care include și orașul Berbești, nu dispune de servicii medicale specializate.

Accesul dificil la serviciile de sănătate publice în mediul rural este asociat și cu slaba dotare cu aparatură medicală, precum și cu insuficiența numărului de farmacii. Nivelul de trai scăzut din mediul rural restricționează accesul la serviciile de sănătate private care în acest caz nu pot fi o alternativă viabilă.

Pentru asigurarea unei asistențe medicale de calitate la nivelul întregului județ sunt necesare măsuri de atragere a personalului calificat în mediul rural, dar și modernizarea unităților sanitare existente, înființarea de noi policlinici în arealul deficitar și înființarea a cel puțin un punct farmaceutic în fiecare localitate.

Rețeaua *dotărilor culturale* din județ este variată, fiind formată din 2 teatre și Filarmonică de stat în Râmnicu Vâlcea, case de cultură în toate localitățile urbane (cu excepția orașului Bălcești), 3 muzee, cămine culturale în majoritatea comunelor și biblioteci publice.

Problemele principale referitoare la accesul la cultură se manifestă în mediul rural, unde în 8 comune (Alunu, Amărăști, Copăceni, Dănicei, Lăcusteni, Măciuca, Milcoiu, Pesceana) lipsesc spațiile manifestărilor culturale, dar și starea necorespunzătoare a unor cămine culturale care necesită reabilitare (comunele Budești, Crețeni, Frâncești, Glăvile, Golești, Gușoieni, Mitrofani, Sinești, Tetoiu, Valea Mare și satul Jiblea Nouă – Călimănești) sau de schimbarea, în unele cazuri, a destinației căminelor culturale, ori slaba dotare a bibliotecilor publice.

Dezvoltarea și diversificarea dotărilor culturale din mediul rural sau din orașele mici se poate realiza prin atragerea de fonduri pe baza unor programe prioritare naționale coordonate de Ministerul Culturii și Cultelor sau de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Dotările pentru sport sunt bine reprezentate în municipiul Râmnicu Vâlcea în care funcționează săli de sport cu aproximativ 7.000 de locuri, complexe sportive și stadion, dar și în alte 6 localități urbane care dispun de terenuri de sport (Drăgășani, Călimănești, Brezoi, Berbești – fiecare cu câte 3.000 de locuri; Ocnele Mari și Băbeni cu 2.000 de locuri fiecare). Infrastructura pentru sport este deficitară în mediul rural, de aceea investițiile din acest domeniu trebuie să vizeze prioritar această zonă pentru a îmbunătăți accesul

populației la facilități de practicarea a sporturilor și activităților recreative. Pe termen lung beneficiile acestor dotări vor fi resimțite și la nivelul stării de sănătate a populației.

Dotările în domeniul financiar – bancar au cunoscut o dezvoltare deosebită în ultimul deceniu prin extinderea sectorului bancar privat, care este reprezentat prin sucursale și filiale ale principalelor bănci private în localitățile urbane. Rețeaua de sucursale a Casei de Economii și Consemnațiuni este prezentă și în 21 de comune.

Extinderea dotărilor bancare trebuie încurajată cu prioritate în mediul rural prin înființarea de filiale bancare, ca dotare minimă necesară pentru dezvoltarea unor activități economice și atragerea investitorilor.

Dotările juridice prezintă o repartitie echilibrată în teritoriu, fiind situate în mediul urban prin prezența tribunalului și judecătoriei în municipiul Râmnicu Vâlcea și judecătorii în municipiul Drăgășani și orașele Bălcești, Brezoi și Horezu.

Echiparea tehnico – edilitară

La nivelul județului Vâlcea valorile referitoare la dotările gospodăriilor cu instalații de alimentare cu apă (66,7%), canalizare (65,1%), electricitate (96,6%) și încălzire centrală (44,4%) sunt inferioare mediei pe țară.

Echiparea hidro-edilitară este dependentă atât de sursele de apă, cât și de existența rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare. Sursele de apă atât cele de suprafață, cât și cele subterane nu asigură cantitatea de apă pentru care au fost realizate, cauzele fiind exploatarea intensivă, nivelul hidrostatic al apelor subterane scăzut datorat amenajărilor hidrotehnice existente și secetelor din ultimii ani.

Alimentarea cu apă a localităților în mediul urban în sistem centralizat este asigurată în toate localitățile, aceasta crescând în ultimii ani și în așezările din mediul rural. În prezent alimentarea cu apă a localităților în sistem centralizat a ajuns la 91%.

Cele 4 centre de colectare și tratare a apelor uzate aflate în funcțiune în localitățile județului nu sunt suficiente, în condițiile unei cereri crescute de racordare a gospodăriilor la sistemul de centralizate acestea nu vor mai putea asigura calitatea efluentului cerută de normele în vigoare. În prezent toate cele 11 așezări urbane și 42 de comune sunt racordate la sistemul centralizat de canalizare. Există un număr de încă 5 comune cu rețea de canalizare, dar în care locuitorii nu au prezentat interes pentru racordare.

Pentru îmbunătățirea alimentării cu apă potabilă și a canalizării apelor uzate în mediul rural, consiliile locale din județ au promovat proiecte pentru investiții în acest domeniu, în cadrul Programului de dezvoltare a infrastructurii în spațiul rural.

Factorul de favorabilitate pentru realizarea obiectivelor prezentate îl reprezintă implementarea prevederilor (direcții de acțiune și măsuri) Strategiei Naționale privind dezvoltarea serviciilor publice de gospodărie comunală, la nivelul serviciilor publice din localitățile urbane și rurale ale județului.

Alimentarea cu energie electrică a localităților urbane și rurale din județ este asigurată aproape în totalitate, excepție făcând 10.394 de gospodării dintre care 727 sunt în municipiul Râmnicu Vâlcea. Pentru alimentarea lor sunt necesare lucrări de extindere a racordurilor de 20kV și 1kV, precum și noi posturi de transformare.

De asemenea o problemă importantă este evitarea întreruperilor de energie datorate capacităților energetice insuficiente de pe anumite amplasamente. Pentru remedierea acestei disfuncționalități sunt necesare investiții fundamentate prin studii de specialitate.

Accesul la telefonie este asigurat în ultimii ani la un nivel satisfăcător prin rețeaua de telefonie fixă, pentru care s-a înregistrat o scădere a interesului privind conectarea, și prin dezvoltarea pieței telefoniei mobile. Spațial apar diferențe în tendințele evolutive: creșteri ale numărului de abonamente la telefonia fixă în majoritatea localităților, dar și diminuări ale acestora în localități rurale mici și izolate în care se extinde telefonia mobilă dacă există condiții de relief corespunzătoare.

Locuirea

Fondul de locuințe al județului în anul 2019 (conform ultimelor date oficiale disponibile pe Tempo Online la data realizării prezentului studiu) era de 185.204 locuințe, dintre care aproximativ 1% erau în proprietate publică. Acest stoc este rezultatul unei creșteri constante de-a lungul ultimilor ani, determinate de cererea crescută de locuințe, mai accentuată în mediul urban. Majoritatea locuințelor noi s-au construit cu 3 și 2 camere.

Valorile privind gradul mediu de confort al locuirii, arată că suprafața medie locuibilă la nivel de județ a crescut (19,7 m²), depășind ușor media pe țară. Aceeași creștere a fost observată și la suprafața locuibilă pe locuitor (42,5 m² față de valoarea anterioară de 32,6 m²), pe o persoană (19,4 m² față de 13,4 m²) și pe o cameră (15,3 m² față de 12,7 m²), păstrându-se totuși sub mediile înregistrate la nivel național.

Analiza teritorială a celor doi indicatori demonstrează faptul că în județul Vâlcea se întâlnesc trei zone compacte de comune cu valori apropiate pentru numărul de locuințe raportate la 1.000 de locuitori și numărul de locuitori la o locuință: zonele din partea de sud-vest și est a județului, în vecinătatea municipiului Râmnicu Vâlcea fondul de locuințe este mare, numărul de locuitori dintr-o unitate având valori scăzute. Zona cu un fond mai redus de locuințe (sub 400 locuințe/1000 locuitori) se regăsește în 23 de UAT-uri și corespunde, în principal, arealului adiacent municipiului Râmnicu Vâlcea, mai dinamic economic, în care presiunea asupra fondului locativ este mai ridicată, în consecință numărul de locuitori dintr-o unitate are valori mari. Se constată de asemenea insuficiența fondului de locuințe sociale.

În mediul rural, problema majoră a fondului locativ este legată de calitatea slabă a locuirii din cauza gradului scăzut de dotare a locuințelor cu apă și canalizare.

În privința dezvoltării și modernizării fondului de locuințe au fost atinși parțial parametrii de conform, fiind atinsă astfel la suprafața medie per cameră de 15 m² și creșterea gradului

de racordare a localităților la rețeaua de alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat. Trebuie făcute însă în continuare eforturi privind reabilitarea fondului de locuințe colective din mediul urban, creșterea gradului de echipare cu instalații de canalizare în locuințele din mediul rural.

Infrastructurile tehnice majore

Gospodărirea apelor

Rețeaua hidrografică de suprafață aparține cursului inferior și mijlociu al râului Olt care străbate județul pe o lungime de 135 km. La rețeaua de râuri se adaugă și lacurile naturale și cele antropice folosite pentru producerea de energie electrică, alimentare a populației și industriei sau având rol de protecție împotriva inundațiilor.

Cele 3 captări de apă din sursele existente (ROOT08 – Lunca și terasele Oltului Inferior, ROOT13 – vestul Depresiunii Valahe și ROOT14 – Buila Vânturarița) în județ asigură satisfacerea cerințelor utilizatorilor din industrie, agricultură, zootehnie și a consumatorilor casnici. Se observă tendința scăderii volumelor prelevate din subteran, urmare a măsurilor de protecție a acviferului, luate de Agenția Națională Apele Române.

Majoritatea cursurilor de apă se înscriu în categoria de stare bună și moderată din punct de vedere al calității apelor. Din categoria apelor cu o calitate foarte bună fac parte doar câteva sectoare sau corpuri de apă: pârâul Sărat de la izvoare până la confluența cu râul Olt, Badislava de la izvoare până la confluența cu râul Topolog, Latorița de la izvoare până la confluența cu râul Lotru din punct de vedere al elementelor biologice. Din punct de vedere al poluanților specifici 23 din 27 de corpuri de apă evaluate au o calitate foarte bună.

Ponderea cea mai importantă a poluanților deversați în emisarii naturali revine unităților din domeniul gospodăriei comunale, industriei chimice, industriei extractive și zootehniei, dar și surselor de poluare difuze datorate tratării cu îngrășăminte și pesticide a unor suprafețe întinse de teren.

Factorul principal de favorabilitate care contribuie la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă a gospodăririi apei în județ este încadrarea în Schema Directoare de Amenajare a Bazinului Hidrografic, care cuprinde Planul de Amenajare a Bazinului Hidrografic și Planul de Management al Bazinului Hidrografic.

Având în vedere că județul Vâlcea are un risc ridicat de inundații, în scopul îmbunătățirii gospodăririi apelor pe teritoriul județului sunt recomandate cu prioritate acțiuni referitoare la punerea în siguranță a lucrărilor existente de apărare împotriva inundațiilor și aducerea lor la clasa de importanță a obiectivelor pe care le apără și refacerea elementelor lucrărilor hidrotehnice de apărare parțial avariate de inundațiile produse în ultimii ani. De asemenea se recomandă asigurarea și menținerea calității apei subterane, care reprezintă una din sursele de alimentare cu apă a populației, prin aplicarea unor măsuri adecvate pentru protejarea acesteia, care pe termen scurt înseamnă creșterea

conectării populației la sistemele centralizate de alimentare cu apă și canalizare a apelor uzate, iar pe termen lung reducerea poluării cu azotat.

Amenajări pentru agricultură – lucrări de îmbunătățiri funciare

Principalele degradări de care sunt afectate solurile și terenurile din județul Vâlcea sunt următoarele:

- suprafața de 13.306,29 ha este afectată de alunecări de teren
- suprafața afectată de eroziune: de suprafață 51.154,32 ha și de adâncime 17.891,19 ha
- suprafața de 34.867,9 ha este afectată de stagnogleizare
- suprafața de 2.903,17 ha este afectată de gleizare
- suprafața de 87.838,93 ha este afectată de aciditate (pH puternic acid și moderat acid) suprafața de 35.884,17 ha este afectată de tasare.

Majoritatea lucrărilor de îmbunătățiri funciare au fost executate înainte de anul 1990, în prezent fiind degradate și învechite, necesitând reevaluare și adaptare la cerințele formelor noi de proprietate și a noilor tehnologii agricole precum și măsuri de extindere, reabilitare și modernizare. Totalul suprafeței amenajate pentru irigații este de 10.541 ha cu 15 stații de pompare care deservește 19 localități. O parte din instalațiile hidrotehnice pentru irigații sunt nefuncționale din cauza lipsei echipamentelor de exploatare sau a din lipsa fondurilor pentru realizarea lucrărilor de întreținere și exploatare. Printre factorii care împiedică dezvoltarea acestor amenajări se numără: costul ridicat al proiectelor noi, opoziția cetățenilor pentru astfel de lucrări, concurența puternică a altor sectoare economice pentru resursele de apă sau interesul sporit acordat doar refacerii și modernizării sistemelor existente. Astfel, în ultimii ani s-au efectuat lucrări de modernizare și retehnologizare a rețelelor de irigații doar în Drăgășani și Prundeni (2014), Olanu și Ionești în 2018 și în comuna Drăgoești în anul 2019.

Lucrările de îmbunătățiri funciare realizate în ultimii ani au vizat lucrări desecare și drenaj pe o suprafață de 13.031 ha, în timp ce lucrările de combatere a eroziunii solului pe o suprafață de 33.897 ha au fost realizate cu precădere înainte de 1990. Aceste măsuri sunt însă insuficiente ca volum pentru reducerea disfuncționalităților din acest domeniu, de aceea se recomandă continuarea acestor acțiuni și alocarea cu prioritate a fondurilor pentru realizarea lucrărilor de întreținere și exploatare a amenajărilor existente sau pentru realizarea unor noi necesare pentru protecția, refacerea și sporirea potențialului agricol. În acest sens sunt recomandate lucrări de completare, reabilitare și modernizare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, creșterea gradului de utilizare a amenajărilor de irigații și desecări, precum și crearea cadrului administrativ necesar îmbunătățirii activității în domeniul îmbunătățirilor funciare. De asemenea este necesară stimularea și atragerea producătorilor agricoli înspre asociațiile de utilizatori de apă cu efecte în creșterea gradului de utilizare a amenajărilor de irigații.

Infrastructura de transport

Din totalul lungimii de 2.325 km de rețea rutieră din județ 22,8% sunt drumuri sunt de interes național, 41,3% județene și 35,9% comunale. Din cele 9 trasee de drumuri naționale unul corespunde sectorului european E81 care leagă județul Vâlcea cu județele Sibiu și Argeș. Drumurile naționale sunt modernizate în cea mai mare parte. Se observă însă ponderea mare a rețelei de interes județean care a fost modernizată în proporție de 58%. Județul nu este traversat de nicio autostradă. Majoritatea drumurilor comunale nu sunt modernizate, cel mai mare procent găsindu-se în areale rurale din partea central - sudică a județului.

Datorită rolului de culoar de legătură, concentrarea traficului rutier are loc pe sectorul DN7/E81, iar în lipsa unei autostrăzi sau drumuri expres s-a constatat o intensificare a traficului rutier pe drumurile naționale, inadecvate transporturilor inter-județene și inter-regionale. În lipsa unor variante ocolitoare, drumurile publice, de regulă, traversează localități îngreunând traficul în interiorul acestora și crescând nivelul de poluare. De asemenea, viteza de circulație este redusă pe aceste sectoare ce traversează localitățile crescând durata deplasării. O altă disfuncționalitate s-a constatat în cazul lățimii platformei drumului considerată necorespunzătoare, datorită frontului îngust al limitei de proprietate. Drumurile județene și comunale, în mare parte nu asigură o suprafață de rulare corespunzătoare pentru circulația rutieră.

Se semnalează existența unor tronsoane de drumuri afectate de alunecări de teren și căderi de pietre (prioritar pe Valea Oltului – DN 7). Disfuncțiile în traficul rutier se datorează și stării proaste a unor poduri, pe drumurile județene fiind amplasate un număr de 289 poduri. S-a constatat o slabă dezvoltare și întreținere a infrastructurii de protecție a rețelelor de transport față de riscurile naturale –inundații.

Pentru desfășurarea unui trafic de călători și de marfă în condiții optime de siguranță și confort este necesară modernizarea axelor principale de comunicație (drumurile naționale) și completarea legăturilor rutiere pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport, ca măsură ce se înscrie în prioritatea regională de modernizare și dezvoltare a infrastructurii. Sunt necesare lucrări de sporire a capacității portante pe drumurile naționale, precum și reabilitarea rețelei de drumuri locale.

Având în vedere că județul este străbătut de componenta rutieră a coridorului european Rin – Dunăre, care face parte din rețeaua principală TEN – T este necesară construirea tronsonului de autostradă Pitești – Sibiu, care străbate județul Vâlcea. Astfel, se va spori accesibilitatea în zonă și vor putea fi valorificate oportunitățile de dezvoltare asociate.

Doar o parte din rețeaua feroviară din județul Vâlcea este electrificată. Județul Vâlcea este deficitar în ceea ce privește acest mod de transport, densitatea căilor feroviare fiind redusă (28,3 km/ 1000 km²), mult sub media pe țară (45,2 km/ 1000 km²) sau regională (33,9 km/ 1000 km²).

Starea tehnică nesatisfăcătoare a rețelei de cale ferată, ce contribuie la o limitare a vitezei de deplasare la 60 - 80 km/h, lucru care a contribuit în parte, în ultimii ani, la deplasarea traficului feroviar către cel rutier. În județ încă există treceri la nivel cu calea ferată care nu dispun de instalații automate, de semnalizare rutieră fără bariere și fără pază.

În cea mai mare parte stațiile de cale ferată beneficiază de dotări corespunzătoare în ceea ce privește confortul și siguranța călătorilor (clădirea de călători, peroane, săli de așteptare, informare călători), dar există și câteva halte de mișcare lipsite de surse potabile de apă (Copăceni, Cornet, Fișcălia, Zăvideni și Zlătărei).

În județ există o singură stație dotată cu terminal pentru transcontainer, stația Bujoreni Vâlcea.

Dezvoltarea și modernizarea rețelei de căi ferate este o necesitate care corespunde măsurii de îmbunătățire a infrastructurii de transport prevăzute în strategia regională de dezvoltare. Se impune finalizarea tronsonului de cale ferată Pitești – Râmnicu Vâlcea și modernizarea tronsonului Râmnicu Vâlcea – Sibiu ca parte a rețelei feroviare TEN-T. Adaptarea transportului feroviar la necesitățile unui trafic modern trebuie să reducă riscul deplasării excesive spre transportul rutier, mult mai poluant.

Producția și transportul energiei electrice

Județul Vâlcea dispune de un potențial energetic mare valorificat în cele 23 de hidrocentrale aflate în administrarea Hidroelectrică S.A., având o putere instalată de 1.523,9 MW, datorită căruia producția de energie electrică nepoluantă are un aport major la balanța energetică națională.

Având în vedere că lucrările au fost realizate în anii 1970-1980 majoritatea capacităților de producție și infrastructurile de transport și distribuție necesită măsuri urgente de modernizare vizând creșterea eficienței și reducerea impactului asupra mediului. În acest sens centrala hidroelectrică Lotru Ciungnet a fost inclusă în programul de re tehnologizare al sistemului hidroenergetic național.

Energia electrică este transportată printr-o rețea modernizată de 400 kV (4 trasee) și 200 kV (4 trasee) cu o stare tehnică bună. Există și 9 rețelele de distribuție a energiei electrice de 110 kV cu o lungime de 520,5 km. Cei mai mari consumatori de energie electrică Asigurarea distribuției de energie electrică în mediul rural se face prin intermediul rețelelor de medie și joasă tensiune care trebuie însă extinse și modernizate pentru a acoperi cererea de racordare a noilor gospodării și consumul crescut din ultimii ani venit din partea consumatorilor casnici.

În județ există factori favorabili pentru creșterea exploatării surselor regenerabile de energie pentru producerea energiei electrice, modernizarea centralelor producătoare de energie electrică existente și creșterea eficienței în consumul de energie electrică.

Producția și transportul energiei termice

Pentru Municipiul Râmnicu Vâlcea în care locuințele colective și o parte a dotărilor din sectorul terțiar sunt alimentate cu căldură din sisteme de alimentare centralizată cu energie termică (CET Govora S.A.) de la o centrală electrică funcționând în sistem de cogenerare (termoficare) există tendința de debransare a unei părți din consumatori ca urmare a extinderii rețelei de alimentare cu gaze naturale.

Principalele disfuncționalități ale alimentării centralizate cu energie termică în județul au fost identificate la rețelele de termoficare primară și secundară, precum și la punctele termice nereabilitate, pierderile care au loc în rețeaua de transport și distribuție și la instalațiile de termoficare interioare, din blocurile de locuințe, prezintă un grad ridicat de uzură.

Pentru creșterea eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (CET Govora S.A.) se impune reabilitarea acestora prin continuarea acțiunilor de înlocuire a conductelor de distribuție a agenților termici primar și secundar cu conducte preizolate, de înlocuire a schimbătoarelor de căldură tubulare cu schimbătoare de căldură cu plăci (SCP), de înlocuire a pompelor din punctele termice, de montare a contoarelor de energie termică etc. În acest sens, în municipiul Râmnicu Vâlcea, în ultimii ani s-au realizat lucrări de reabilitare ale sistemului de alimentare centralizată la rețeaua termică primară de apă fierbinte (22,6% din lungimea totală) și 23,3% din traseul de distribuție. Măsurile de reabilitare a surselor și rețelelor de distribuție au fost prinse în Strategia locală de alimentare cu energie termică a municipiului Râmnicu Vâlcea.

În celelalte localități în care mai sunt în funcțiune sistemele de alimentare centralizată cu căldură (Băile Olănești, Călimănești, Horezu, Voineasa) sistemele centralizate sunt în curs de modernizare, totuși costul ridicat și posibilitatea redusă a utilizatorilor finali de a influența parametrii agenților termici, confortul interior, precum și costul întreținerii conduc la debransări.

În zonele în care nu există distribuții de gaze consumatorii individuali folosesc încălzirea locală sau cea centralizată, pentru aceasta din urmă putând fi folosiți combustibilul lichid, gazele petroliere lichefiate (GPL), lemnul (inclusiv deșeurile sau peleții de lemn rezultați din compactarea (sinterizarea) rumegușului de lemn cu un liant care este și acesta combustibil). Dezavantajul utilizării combustibililor solizi, mai ales lemnul, îl reprezintă faptul că sunt costisitoare, nu asigură un grad ridicat de confort termic și sunt dificil de procurat. În prezent există o gamă variată de echipamente pentru aceste tipuri de combustibili.

Pentru sporirea eficienței termice și creșterea confortului în locuințe sunt necesare lucrări de reabilitare termică a clădirilor pot fi stimulate de valorile apreciabil mai reduse ale facturilor la încălzire în cazul construcțiilor la care au fost executate aceste lucrări, dar și de subvențiile oferite de bănci sau proiectele naționale ce vizează reabilitarea termică a clădirilor.

Județul Vâlcea are un potențial ridicat de valorificare a energiei regenerabile din surse geotermale și solare.

Apele geotermale cantonate în zona Cozia-Căciulata (cu temperaturi de 90°C), prezintă avantajul că nu sunt radioactive, micșorând astfel dezavantajele în cazul utilizării directe a lor, fără a fi trecute prin schimbătoare de căldură. Acestea sunt deja valorificate într-o serie de unități turistice pentru încălzire și tratament. Principala disfuncționalitate a lor dată de gradul ridicat de mineralizare care necesită separarea circuitelor hidraulice prin intermediul schimbătoarelor de căldură cu plăci între circuitul primar al apei geotermale și cel secundar din instalația de încălzire. Apele geotermale sunt utilizate și mai eficient prin trecerea prin mai multe trepte succesive: pentru încălzire, prepararea apei calde menajere, tratamente balneare și, înainte de reintroducerea în zăcământ, în solarii.

Zona subcarpatică și montană a județului este avantajată din punct de vedere al utilizării *energiei solare* (fiind încadrată în zona I), în timp ce zona de șes este încadrată în zona II, având potențial de utilizare cu instalații adecvate pentru prepararea apei menajere dar și pentru încălzire, astfel încât să se creeze premisele pentru dezvoltarea turismului ecologic.

Utilizarea acestui tip de energie regenerabilă presupune investiții destul de costisitoare, dar care pot fi reduse prin accesarea programului național de încurajare a utilizării energiei verzi. În funcție de destinație instalațiile pot fi utilizate pentru prepararea apei calde menajere în perioada de vară, putându-se trece treptat la alte utilizări precum încălzirea spațiilor, producerea energiei electrice sau chiar procese tehnologice.

Biomasa este utilizată doar în orașul Horezu atât pentru încălzire cât și pentru prepararea apei calde, fiind predominantă biomasa de tip agricol.

În vederea creșterii utilizării surselor de energii alternative se impune implicarea autorităților locale, prin dezvoltarea și aplicarea unor programe pentru energie durabilă care să propună măsuri concrete de creștere a eficienței energetice, utilizării extinse a surselor regenerabile de energie și reducerii impactului asupra mediului.

Gaze naturale și fluide combustibile

Sistemul rețelei de transport al gazelor naturale și al rețelelor de fluide combustibile sunt compuse, pe lângă conductele de transport, din sisteme de extracție, pompare/comprimare, stocare, supraveghere, reducere a presiunii etc., distanțele și servituțile pentru aceste elemente fiind prevăzute în acte legislative.

Județul Vâlcea valorifică resursele de gaze naturale, din partea de sud a județului, prin intermediul conductelor de transport de înaltă presiune în trei areale: între zona Zătreni (dinspre Țicleni) și municipiul Drăgășani, precum și pe direcția nord – sud, pe valea Oltului între Drăgășani și Râmnicu Vâlcea și în zona de sud, pe valea Cernei și Oltețului.

Localitățile care beneficiază de alimentare cu gaze sunt în număr relativ redus, fiind situate în arealul adiacent magistralelor menționate anterior, dar se continuă înființarea de noi distribuții în comunele cu posibilități de racordare. Zona central-vestică și de nord a

județului nu dispune de alimentare cu gaze naturale din cauza dificultăților de montare, distanțele fiind prea mari față de magistralele de transport, iar condițiile de relief și izolarea localităților cresc și mai mult costurile investițiilor. În condițiile scăderii demografice și a economiei slab dezvoltate din zonele menționate, investițiile pentru racordarea localităților la rețeaua de alimentare cu gaze nu a fost considerată o prioritate.

Din punct de vedere al amenajării teritoriului, este de subliniat că traseul acestor conducte nu poate fi deviat decât cu mari cheltuieli, existând însă posibilitatea de a reduce distanțele de siguranță prin montarea unor conducte cu grad sporit de siguranță. De asemenea, trebuie păstrată distanța de siguranță față de clădiri în general și față de cele ocupate de oameni, în special, precum și față de celelalte construcții sau elemente geografice.

Împroprietăririle pe terenurile care sunt traversate de rețelele de transport gaze reprezintă una din disfuncționalitățile cele mai importante din cauza riscului amplasării locuințelor sau a altor construcții la distanțe care afectează siguranța acestora.

Zona de sud a județului este traversată pe direcția vest-est de conducte de transport țigeti și gazolină, datorită cărora există posibilitatea alimentării în condiții de bună accesibilitate a consumatorilor din județ.

Extinderea rețelilor de alimentare cu gaze naturale și racordarea unor noi localități în condiții de creștere a siguranței serviciilor oferite este una dintre măsurile care se încadrează în prioritatea regională de dezvoltare și modernizare a infrastructurilor. Întreținerea în bune condiții a rețelilor pentru evitarea accidentelor și poluării constituie un alt obiectiv specific.

Rețele de telecomunicații

Telecomunicațiile reprezintă unul din sectoarele dinamice ale economiei românești. Investiții importante atrase în acest domeniu au impulsionat piața de telecomunicații, în special în domeniul telefoniei mobile.

Infrastructura din domeniul telecomunicațiilor este relativ bine dezvoltată, localitățile județului Vâlcea beneficiind de acces la rețea de telefonie fixă și având acoperire în rețelele de telefonie mobilă. Alinierea la tehnologiile utilizate în țările dezvoltate a dus la echiparea tuturor localităților cu telefonice digitale. De asemenea, toate localitățile au acces la televiziune prin cablu. Cu toate că mai există, în special în mediul rural, gospodării neconectate la rețelele de telefonie fixă, acestea au ca alternativă și rețelele de telefonie mobilă, care asigură acoperirea întregului teritoriu. Numărul furnizorilor serviciilor de telefonie mobilă a crescut semnificativ în ultimii ani, astfel că s-a observat o scădere a interesului pentru conectarea utilizatorilor la rețeaua de telefonie fixă (scădere cu 33%), în special în zonele rurale unde rețeaua de telefonie fixă nu este foarte extinsă.

Traseul de fibră optică care deservește județul Vâlcea traversează teritoriul acestuia de la vest la est, pe linia limita cu județul Gorj – Livezi – Bărcănești – Orlești – limita cu județul Olt.

Economia modernă se bazează pe suportul oferit de telecomunicații, internetul oferind noi oportunități prin diversificarea serviciilor oferite și promovarea serviciilor noi, personalizate. Deși în ultimii ani au fost creșteri anuale importante ale numărului de utilizatori Internet la 100 locuitori, pe fondul creșterii nivelului de trai al populației și al dezvoltării rețelelor de cablu TV, totuși, comparativ cu alte țări din UE, ritmul de creștere al indicatorului este redus. Județul Vâlcea se înscrie în tendința generală la nivel național, zona rurală fiind cea mai defavorizată.

Având în vedere acest fapt vor trebui adoptate măsuri care să impulsioneze dezvoltarea societății informaționale și accesul populației la internet. Informatizarea școlilor și a instituțiilor publice trebuie să reprezinte o prioritate, în special în mediul rural, în special în contextul cerințelor europene de digitalizare a serviciilor publice. De asemenea se recomandă generalizarea rețelelor de fibră optică în toate localitățile județului în vederea creării condițiilor pentru telefonizarea acestora și acces la diverse servicii informatice, precum și crearea de facilități pentru achiziționarea echipamentelor necesare accesului la internet, atât pentru instituțiile publice cât și pentru populație.

Amenajări pentru gestionarea deșeurilor menajere și industriale

Depozitele municipale existente (cu excepția celui de la Râmnicu Vâlcea, cartier Fețeni) sunt neconforme cu legislația de mediu, având capacitate și suprafețe mici de depozitare. O problemă o reprezintă și depozitele rurale care, în majoritatea lor sunt improvizate, amplasate în locații nepotrivite, nu respectă normele autorizării din punct de vedere al protecției mediului.

Colectarea deșeurilor municipale este responsabilitatea municipalităților, care pot îndeplini aceste atribuții direct (prin serviciile de specialitate din cadrul Consiliilor Locale) sau indirect, prin delegarea acestei responsabilități pe bază de contract, către firme specializate și autorizate pentru desfășurarea serviciilor de salubritate. Printre agenții economice care au asigurat aceste servicii în județul se numără S.C. ROMPREST ENERGY București – punct de lucru Râmnicu Vâlcea, S.C. Piețe Prest S.R.L. Râmnicu Vâlcea, S.C. URBAN S.A. București – punct de lucru Râmnicu Vâlcea, S.C. BRAI CATA București – punct de lucru Râmnicu Vâlcea, S.C. Gospodărire Locală Fântâțești S.R.L. și S.C. Călimănești Serv S.R.L.. Din cantitatea totală de deșeuri municipale colectată de operatorii de salubritate, 78,3% este reprezentată de deșeurile menajere și asimilabile.

Activitatea de colectare a deșeurilor municipale nu este generalizată, doar 45,9% din populația județului fiind deservită de serviciul de salubritate din care 73,4% în mediul urban și 23,7% în mediul rural. Din informațiile disponibile se observă o scădere de conectare la serviciul de salubritate în ambele medii de viață.

Gestionarea deșeurilor industriale ridică probleme legate în special de depozitățile de steril de la exploatarea cărbunelui. Toate haldele sunt active. Pentru drenarea apelor din patul haldelor și a apelor de infiltrație s-au executat lucrări de drenare și regularizare a principalelor văi transversale din perimetrele miniere. Deși starea actuală a depozitelor

este, în general, stabilă, trebuie evitat efectul negativ asupra mediului natural și antropizat, prin antrenarea deșeurilor fie în albiile majore ale cursurilor de apă, fie tasări ale solului soldate cu alunecări de teren spre perimetrele construite. În acest sens, o situație critică se constată în localitatea Turcești, comuna Mateești, unde deplasarea haldei de steril a distrus un număr de 8 gospodării, fără ca fenomenul să poată fi oprit.

Principalele probleme pe care le ridică gestionarea deșeurilor în județul Vâlcea, mai ales a celor industriale, sunt legate de diversitatea de deșeurilor produse, cantitatea semnificativă produsă anual, depozitarea, în multe situații în comun cu deșeurile menajere și stradale, pe depozitele municipale, orășenești, a căror amenajare nu asigură protecția factorilor de mediu.

Un factor de favorabilitate care poate contribui la realizarea obiectivelor stabilite îl reprezintă implementarea prevederilor Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor Vâlcea, ca urmare a transpunerii legislației europene în domeniul gestionării deșeurilor. Planul elaborat de Județul Vâlcea, prin Consiliul Județean Vâlcea cuprinde perioada 2019-2025, urmând a fi revizuit periodic în conformitate cu cerințele de protecție a mediului. De asemenea, printre măsurile de intervenție trebuie să se continue și să se intensifice colectarea selectivă a deșeurilor în vederea reciclării și realizarea de campanii de informare a populației privind colectarea selectivă și reciclarea.

Zonificarea teritoriului

Teritoriu cu resurse naturale complexe, rezultat al unui cadru natural bogat și variat, județul Vâlcea dispune de o structură echilibrată a fondului funciar. Se remarcă ponderea ridicată a suprafeței silvice (circa 50%), dar și a fondului funciar agricol (circa 43%) care asigură suportul necesar unor activități economice diversificate.

Macro – zonarea teritorială a județului, care are în vedere resursele, infrastructura tehnică și de producție, ca și centrele urbane de polarizare, pune în evidență două zone funcțional – spațiale cu potențial ridicat de dezvoltare:

- *zona cu profil economic complex* (industrial, turistic, agrar) care se desfășoară pe arealul subcarpatic și pe culoarul Oltului, cu nivel mai ridicat de urbanizare, echipare tehnică și dezvoltare socio – economică ce ocupă aproximativ 36% din teritoriu și concentrează circa 2/3 din populația totală a județului, având un grad ridicat de urbanizare și de echipare tehnică;
- *zona cu profil turistic și silvic* care corespunde arealului montan localizat în nordul județului (Munții Lotrului, Latoriței și Căpățâni în partea de vest a Oltului și Munții Făgăraș și Cozia în partea de est). Suprafața ocupată de această zonă este cea mai redusă, doar 27% din suprafața județului, concentrând doar 5% din populație. Gradul de urbanizare este foarte redus, iar nivelul de echipare tehnică și infrastructura turistică sunt insuficient dezvoltate în ciuda potențialului ridicat. Principala activitate economică este reprezentată de exploatarea fondului forestier.

Cea de-a treia zonă, *zona cu profil mixt*, predominant agricol, ocupă partea central-sudică a județului. Suprafața zonei acoperă 37% din teritoriu, corespunzând platformelor Oltețului și Cotmenei, și concentrează 28% din populație. Zona are o infrastructură tehnică deficitară și este lipsită de centre urbane polarizatoare semnificative (orașul Bălcești nu exercită încă un rol teritorial important, având fizionomie parțial rurală). Reprezintă arealul cu probleme complexe și un nivel mai scăzut de dezvoltare socio – economică.

Problemele ce apar în fiecare din zonele descrise mai sus sunt create de disfuncționalitățile impuse de mediul fizic, natural și antropic, sau de ineficiența unor activități economice care își pun amprenta asupra folosirii terenurilor. Astfel, condiționarea strictă impusă dezvoltării de către cadrul natural, în special în zona nordică montană, reduce gama direcțiilor de evoluție a structurilor economice.

Tradiționalismul activităților primare din zonele predominant agricole este greu de depășit prin amplificarea rolului unor centre rurale cu funcții complexe.

Potențialul turistic al județului este exploatat în prezent insuficient și va fi în continuare dificil de pus în valoare, în lipsa unui transport regional eficient economic sau a dotărilor de infrastructură turistică.

Zona urbană din jurul municipiului Râmnicu Vâlcea este afectată de problemele transformărilor sectorului secundar și de dezvoltarea infrastructurilor majore.

În ceea ce privește zonele rurale central-sudică și estică se deosebesc două categorii de probleme, prima legată de structura economică, predominant primară și a doua legată de lipsa centrelor de polarizatoare, care să dinamizeze activitățile zonei.

Raportat la dezideratul asigurării unei structuri echilibrate de utilizare a teritoriului, adaptată necesităților economice ale fiecărei zone, este necesară atenuarea disparităților existente. În acest sens, în arealul nordic poate fi valorificat potențialul turistic deosebit prin extinderea infrastructurii turistice, iar în zona central – sudică, cu structură preponderent primară, ridicarea nivelului de dezvoltare economică se poate baza pe eficientizarea activităților agricole și valorificarea industrială a produselor agricole. Totodată consolidarea rolului orașelor mici și identificarea și formarea unor centre intercomunale polarizatoare pot dinamiza activitățile economice din zonă.

Pentru utilizarea judicioasă și punerea în valoare a resurselor funciare este, de asemenea necesară stoparea fenomenelor de degradare a solului sau de poluare datorată unor agenți economici, problemă cu care se confruntă unele suprafețe incluse în zona cea mai activă economic.

Dezvoltarea durabilă și armonioasă a teritoriului trebuie susținută și prin rezistența față de presiunile ce se exercită asupra terenurilor agricole sau silvice ca urmare a cererii crescânde de terenuri pentru industrie, servicii și locuire în zonele mai dinamice din jurul centrelor urbane de dezvoltare.

4.2. Structura socio-demografică

Din prezentarea elementelor ce condiționează dezvoltarea județului, se constată existența unor disfuncționalități sub aspect socio – demografic și al structurii activităților, ale căror consecințe reprezintă obiective esențiale, priorități ce trebuie rezolvate în strategiile pe termen lung sau mediu privind evoluția județului.

Evoluția populației și potențialul demografic

Dinamismul socio-economic este direct influențat de evoluția demografică, repartiția pe medii de viață sau procese precum mișcarea naturală sau îmbătrânirea demografică.

Analizele socio-demografice privind populația județului Vâlcea surprind o serie de fenomene demografice negative cum ar fi reducerea procentului tinerilor ca urmare a migrației și a natalității relativ reduse, dar și creșterea ponderii populației vârstnice care determină accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică și tendința de scădere a volumului populației. Aceste fenomene afectează atât potențialul demografic al județului, cât și evoluția viitoare a pieței forței de muncă. Reducerea efectivelor de populație tânără poate avea consecințe economice negative prin deficitul de forță de muncă pe care îl creează și presiunea socială exercitată asupra populației ocupate. Totodată, creșterea populației vârstnice conduce la o cerere sporită de servicii de sănătate și îngrijire a sănătății. Atragerea de populație tânără în județ presupune dezvoltarea serviciilor publice în general și a celor destinate locuirii, în particular.

O analiză pe o perioadă de aproximativ 60 de ani asupra evoluției populației indică 2 faze ale evoluției populației:

- un trend ascendent asociat perioade 1956-1992 când numărul total al populației din județ a crescut cu 20% în 35 de ani;
- un trend descendent care începe cu anul 2002 care se păstrează până în prezent.

Descrescerea populației nu este însă accentuată, ci lentă, dar constant descendentă, în perioada 2010-2019 înregistrându-se o scădere de 4%.

În context județean, în ultimul deceniu reducerea medie a populației a înregistrat o valoare de 0,45%.

În context suprateritorial tendința de evoluție a populației manifestată la nivel județean este similară cu cea de la nivel regional, respectiv cea națională.

Din punct de vedere al repartiției demografice pe medii de viață, județul Vâlcea este un județ cu populație preponderent rurală (52%), afectată de fenomenele demografice specifice țării noastre pentru acest mediu de rezidență: raport de dependență crescut, mortalitate ridicată și îmbătrânire a populației accentuată. Scăderea demografică este mai

accentuată în mediul rural, factori precum calitatea slabă a serviciilor medicale și educaționale sau lipsa acută a locurilor de muncă fiind decisivi în antrenarea populației în fenomenul migratoriu. Așadar, în condițiile unui declin demografic accentuat, șansele de redresare sunt foarte mici în contextul unui mediu economic instabil și a lipsei de măsuri pentru îmbunătățirea calității vieții, începând cu accesibilitatea la servicii de sănătate și educație la nivelul celor urbane.

Analiza statistică arată faptul că, pe teritoriul județului Vâlcea, cele mai importante scăderi de populație le-au înregistrat comunele din zona montană și de câmpie (parte de sud și sud-vest – zone profund rurale): Boișoara (-15,2%) și Titești (-20,3%); Glăvile (-16,9%), Mădulari (-18,2%), Zătreni (-16,6%) și Ghioroiu (17,5%).

În ciuda tendinței generale de reducere a populației, există și zone din județ care înregistrează creșteri ale populației generate în special de fenomenul migratoriu: zona urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea alcătuită din comunele Vlădești (25,1%), Bujoreni (18%), Budești (9,4%), Dăești (8,6%) și comunele Mihăești, Golești, Păușești-Măglași, Popești, Ionești și Orlești cu creșteri între 5% și 1%.

În privința densității populației, județul Vâlcea înregistrează o densitate de 74,1 loc/km², înscriindu-se între județele cu densitate relativ mică. De asemenea, valorile densității medii înregistrează disparități între cele două medii de viață, în mediul rural fiind de 4 ori mai mică (42,9 loc/km²) decât cea înregistrată în zona urbană (195,7 loc/km²).

Structura populației pe cele două sexe este echilibrată.

Distribuția populației pe grupe de vârstă, în anul 2020, indică faptul că segmentul cu cea mai mare reprezentare este cel al persoanelor cu vârste cuprinse între 45 și 49 de ani, urmat de grupele de vârstă 40-44 și 50-59 de ani. Populația cu vârste peste 65 de ani reprezintă 15,4% din totalul populației, având un procent mai ridicat în mediul rural.

În județul Vâlcea raportul de dependență demografică este mai mare (47,9%) decât cel înregistrat la nivel național (45,5%) cu diferențe semnificative pe cele două medii de rezidență: 55,8% în mediul rural față de 40,2% în urban. Cele mai ridicate valori se înregistrează în comunele Runcu (81,8%) și Stănești (90,5%).

Fenomenele demografice instalate după 1992 se accentuează, amenințând cu depopulare zona sudică a județului Vâlcea, care are și cea mai îmbătrânită populație din județ. Mai există un pericol de depopulare în zona nord-estică a județului, unde totuși situația demografică este mai bună decât în sud, prin faptul că există aici efective de populație tânără, ce pot constitui un potențial de revigorare a populației din această zonă.

Atragerea tinerilor în zonele rurale sau reducerea emigrației lor poate reprezenta componenta cu cea mai mare influență asupra evoluțiilor viitoare ale populației din județul Vâlcea, indiferent dacă facem o prognoză pe termen mediu sau lung. Principalul argument este că mișcarea naturală este mult mai inertială în profil teritorial decât cea migratorie, deoarece este greu de imaginat o scădere semnificativă a ratei mortalității în condițiile unei

îmbătrâniri demografice accentuate, iar rezultatele unor eventuale politici pronataliste nu pot avea impact decât pe termen lung.

Pornind de la punctele tari și slabe, riscurile și oportunitățile identificate la nivel județean au fost formulate următoarele priorități de intervenție:

- îmbunătățirea calității locuirii în zonele afectate de fenomene demografice negative;
- diversificarea ofertei de servicii adresate populației tinere și vârstnice;
- creșterea accesibilității serviciilor publice (sociale, de învățământ și de sănătate);
- reabilitarea și modernizarea infrastructurii pentru servicii public, în special sănătate și educației.

Resursele de muncă

Analiza datelor statistice arată că valorile tuturor indicatorilor ce caracterizează resursele de forță de muncă au înregistrat o scădere, singurul aspect pozitiv în scădere acestor valori fiind dată de rata șomajului care a scăzut de la 7,7% la 3,1%.

Principalele probleme cu care se confruntă județul Vâlcea în domeniul resurselor de muncă sunt: diminuarea resurselor de muncă, concentrarea populației inactive în mediul rural, scăderea numărului mediu de salariați din ruralul județului, oferta insuficientă de locuri de muncă, insuficiențele facilități pentru formare profesională continuă.

Datele ultimului deceniu indică o scădere a resurselor de muncă cu 17,7%, în timp ce populația activă s-a redus cu 11,5%, populația ocupată fiind însă afectată de o reducere de doar 7,1%.

Principalii factori favorizanți care pot să contribuie la atingerea obiectivelor majore stabilite în corelare cu strategiile naționale, regionale și locale în domeniul resurselor de muncă identificați la nivel județean sunt:

- tendința de creștere a numărului de salariați în diverse domenii de activitate, în special în sectorul serviciilor o dată cu intensificarea activităților turistice în județul Vâlcea;
- disponibilitatea a aproximativ unui sfert din forța de muncă pentru navetism la nivel local și regional;
- dezvoltarea economică din regiunea urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea (ce dețin 55,4% din forța de muncă a județului) care a dus la crearea mai multor locuri de muncă a absorbit mare parte din forța de muncă disponibilă în județ;
- volumul investițiilor pentru dezvoltarea unor sectoare agricole, a turismului, industriei mici și a serviciilor specializate în unele centre urbane;
- creșterea investitorilor privați;

- disponibilitatea resursei umane în ceea ce privește mobilitatea forței de muncă și navetismul, precum și interesul ridicat pentru calificare sau reconversie.

Obiectivele majore stabilite pentru județul Vâlcea se referă la creșterea capacității de angajare și de ocupare a populației județului creșterea adaptabilității resurselor umane la transformările care au loc pe piața forței de muncă și la condițiilor economice nefavorabile.

4.3. Structura activităților

Agricultura

În domeniul agriculturii se observă o degradare puternică a solului din cauza exploatării extensive, a fragmentării puternice a terenurilor și a lipsei lucrărilor de îmbunătățiri funciare realizate în ultimii ani. Sol calitativ pentru agricultură se pierde și ca urmare a eroziunii, acidifierii și deficitului de substanțe nutritive. Lucrările de îmbunătățiri funciare au fost realizate cu mulți ani în urmă, nu au fost întreținute și nu acoperă toate terenurile afectate, ce cresc de la un an la altul. O altă disfuncționalitate apare în apropierea fermelor de animale și în zonele unde se folosesc îngrășăminte, ca urmare a gradului ridicat de poluare a apelor subterane.

Din punct de vedere al activităților, agricultura constituie o ramură importantă a economiei județului, care se bazează pe un fond funciar agricol extins (42% din suprafața totală), amplasat preponderent în jumătatea sudică a județului. Din suprafața terenurilor agricole, terenurile arabile dețin 36%, pășunile și fânețele naturale 57%, viile 2%, iar livezile 5%. Dezvoltarea pășunilor și fânețelor naturale este determinată de condițiile naturale favorabile (relief, sol și climă). Cele mai extinse pășuni și fânețe naturale se întâlnesc în jumătatea nordică a județului, a căror prezență poate să depășească 93% din suprafața agricolă, caz întâlnit în comunele Voineasa (99,5%), Mălaia (97,6) și în orașul Brezoi (93,8). Extinderea mare a pășunilor și fânețelor naturale a favorizat dezvoltarea sectorului zootehnic care se remarcă prin revigorare în ultimii ani. S-au înregistrat creșteri în rândul efectivelor de vaci, bivolițe și juninci, ovine, oi și mioare, caprine, capre și iepuri.

Cadrul natural

Pomicultura, subramură cu tradiție, este favorizată de particularitățile cadrului natural care a determinat prezența câtorva din cele mai renumite bazine pomicele din țară, în special pentru măr și prun. Terenurile pomicele ocupă 5% din suprafața agricolă și se desfășoară pe zona centrală a județului. În ultimii ani s-au înregistrat creșteri semnificative în cazul recoltei de prune (117%), de la 29.755 tone în anul 2010 la 64.569 tone în anul 2018. Cele mai importante plantații pomicele, în care predomină prunul, se găsesc în zona subcarpatică pe pantele domoale ale dealurilor care închid depresiunile, sau chiar în cuprinsul acestora (depresiunile Hurez, Pietrari – Bodești, Stoenеști – Dobriceni, Olănești, Berislăvești). Plantațiile de măr se întâlnesc în lungul Văii Oltului (Călimănești, Bujoreni,

Goranu), dar și în depresiunile de pe văile pâraurilor Muereasa și Sărat (Ocnele Mari, Ocnița), în depresiunile Olănești, Stoenști – Dobriceni – Zmeurătu, etc.

Viticultura este, de asemenea, o ocupație cu tradiție în zona sud – estică centrată pe Drăgășani, unde se află una dintre cele mai vestite podgorii din țară.

Cultura cerealelor, porumb și grâu în principal, ocupă 36% din terenul agricol și se desfășoară preponderent în jumătatea sudică a județului.

Tradiția în domeniu și factorii naturali au favorizat pe anumite areale obținerea unor producții vegetale sau zootehnice superioare mediei pe județ la mai multe culturi sau produse, ceea ce marchează zonele cu activitate agricolă performantă. Acestea ocupă îndeosebi arealul sudic.

Principalele probleme cu care se confruntă agricultura sunt legate de fragmentarea excesivă a terenurilor agricole în exploatații individuale mici. Reticența la asociere care încă persistă face dificilă aplicarea unor tehnologii moderne în cultivarea terenurilor.

Pomicultura a înregistrat fluctuații, productivitate scăzută în urma îngrijirilor necorespunzătoare, reducerea suprafețelor pomicole prin defrișare odată cu trecerea în proprietate privată sau producții scăzute din cauza factorilor naturali și a dificultăților financiare ale producătorilor care nu pot asigura condițiile necesare unor recolte mari, stabile, de calitate. În perioada 2010 - 2018 s-au înregistrat scăderi în cazul tuturor categoriilor de pomi fructiferi. În ansamblu, numărul acestora s-a redus cu 62%. Cele mai pronunțate reduceri s-au înregistrat în rândul nectarinilor (-73%) și al prunilor (-67%).

Aplicarea arbitrară a îngrășămintelor chimice prezintă riscul excesului de azotați și fosfați cu efect toxic asupra microflorei din sol și a producției vegetale din zonele cultivate.

Eficientizarea și modernizarea agriculturii printr-o utilizare superioară a fondului funciar agricol trebuie să aibă în vedere orientările și normele Politicii Agricole Comunitare (PAC), în condițiile concurenței crescute la care România trebuie să facă față ca țară membră UE. Supraocuparea în agricultură trebuie redusă până la norma unei agriculturi eficiente, iar agricultorii care nu produc pentru piață trebuie încurajați să se orienteze spre alte sectoare de activitate (servicii, turism rural).

La nivelul Județului Vâlcea având este necesară încurajarea asocierii pentru obținerea unor exploatații rentabile precum și o mai bună cunoaștere a procedurilor de accesare a fondurilor structurale destinate dezvoltării agriculturii.

Silvicultura

Pădurea reprezintă una din resursele naturale de mare importanță ale Județului Vâlcea având atât valoare economică, cât și ecologică. Producerea materiei lemnoase și a altor produse specifice conferă pădurii un rol important în dezvoltarea economică și socială și în protecția și conservarea mediului.

Se remarcă o activitate redusă de împăduriri pentru realizarea de perdele forestiere și antierozionale, împăduririle având loc numai în locurile anterior defrișate și predominant în zona montană.

Suprafețele de pădure ocupă aproximativ 51% din teritoriul județului. Acestea sunt amplasate în special în zona de nord a județului, formând un fond forestier deosebit de bogat, care a favorizat dezvoltarea silviculturii. Terenurile forestiere ocupă o suprafață de 265,3 mii ha, din care 35% aparține fondului forestier de stat și 65% reprezintă pădurile proprietate publică a unităților administrativ teritoriale și proprietate privată. Pădurile de rășinoase acoperă cele mai mari suprafețe, 60% din fondul forestier, urmate de pădurile de foioase care dețin doar 30%.

Exploatarea masei lemnoase a crescut constant în ultimii ani, deși ponderea pădurilor din grupa a II-a cu rol de producție și protecție este de doar 12%, majoritatea suprafețelor silvice fiind impropriei exploatării, având rol de protecție. Distribuția volumului de lemn recoltat anual în perioada 2010 - 2018 indică sporirea cu 33% a volumului total exploatat în anul 2018 comparativ cu anul 2010

La nivelul județului Vâlcea în anul 2018 au fost regenerare pe cale naturală 251 hectare, iar artificial, prin împăduriri 90 hectare.

Problemele fondului forestier sunt determinate de exploatarea excesive sau tăierile abuzive care generează dezechilibre în structura și volumul suprafețelor împădurite. Produsele asociate pădurii sunt insuficient și inegal valorificate.

Dezvoltarea activităților silvice bazată pe conservarea și gospodărirea durabilă a pădurilor trebuie să se realizeze prin reîmpădurirea și extinderea suprafețelor silvice, în funcție de localizare și forma de relief, precum și prin dezvoltarea accesibilității fondului forestier destinat exploatării.

Industria

Industria are un rol important în realizarea și menținerea unui ritm adecvat de creștere economică a teritoriului. Datorită contribuției majore în procesul dezvoltării, industria va fi și în viitor unul din principalele sectoare ale economiei vâlcene. Creșterea competitivității industriei nu trebuie privită ca un proces de exploatare a avantajelor pe termen scurt, ci ca un proces de construire a unei structuri economice bazate pe investiții de capital și pe procese de cercetare-dezvoltare-inovare.

Structura și repartizarea activităților industriale la nivelul județului Vâlcea a fost influențată de varietatea resurselor naturale, de poziția geografică și de tradiția în prelucrarea resurselor.

Structura sectorului secundar scoate în evidență din punct de vedere al populației ocupate o predominanță la nivelul județului Vâlcea în anul 2018 a activității de prelucrare (83,2%), urmată de distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (7,1%), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer

condiționat (5,0%) și industria extractivă (4,7%). La sfârșitul anului 2018 numărul mediu al salariaților din industrie a fost de 23.900 persoane, din care 18.200 persoane în industria prelucrătoare.

În perioada 2014 - 2018 s-a înregistrat reducerea cu 18% a unităților locale active în domeniul industriei extractive, respectiv cu 13% în cazul unităților de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat. Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare este sectorul de activitate care s-a dezvoltat cu 53% din punct de vedere al numărului de unități de producție. Creșteri ale capacității au fost marcate și în industria prelucrătoare (10%).

Creșterea performanțelor economice și afirmarea rolului județului Vâlcea în regiune și la nivel național se propune a se realiza în condițiile diversificării activităților industriale, restructurării cu succes a industriilor aflate în dificultate și susținerii celor în creștere sau cu potențial de dezvoltare. Prin realizarea parcurilor industriale Drăgășani și Bălcești s-au realizat primii pași în restructurarea industriei la nivel local, fiind create facilități care să susțină dezvoltarea de noi activități.

Consolidarea rolului industriei ca ramură de bază în structura economiei și ca suport al unei dezvoltări economice durabile impune în continuare ajustări structurale corelate cu obiectivul de creștere a competitivității în sectorul privat, prin sprijinirea directă a investițiilor materiale în întreprinderi aparținând sectorului productiv.

Din punct de vedere al amenajării teritoriului este necesară restructurarea zonelor destinate activităților industriale, prin acțiuni concertate care să creeze un număr mare de locuri de muncă, în principal pe piețele de forță de muncă din municipii, orașe și centrele intercomunale. În același scop se recomandă realizarea de masterplan-uri pentru conversia fostelor zone industriale abandonate cu scopul de a dezvolta zone mixte, rezidențiale, productive, verzi etc.

Construcțiile

Construcțiile, caracterizate prin întreprinderi foarte mari înainte de 1989 au fost sectorul care s-a repliat poate cel mai repede, datorită dezvoltării unei piețe a construcțiilor, cu precădere pentru structurile de stat (vămi, bănci, sedii administrative), cât și demarării unor investiții private și apariției unei cereri pentru construcții de locuințe. În sectorul construcțiilor s-a declanșat o specializare a firmelor pe tipuri de lucrări: construcții, instalații, etc. A fost unicul sector în care serviciile de proiectare nu numai că s-au menținut, dar s-au și dezvoltat prin apariția de firme mici în domeniu.

În anul 2018 populația ocupată în domeniul construcțiilor era de 38.200 persoane, în timp ce salariații erau în număr de 6.543 persoane (5.720 bărbați și 823 femei). În anul 2018 activitatea de construcții se remarcă printr-o ușoară reducere a populației ocupate. În perioada 2014 - 2018 s-a înregistrat creșterea cu 5,9% a populației civile ocupate în acest sector de activitate, respectiv creșterea cu 6,6% a numărului de salariați din construcții.

În ultimii 5 ani numărul unităților economice din domeniul construcțiilor a crescut în mod constant, cu excepția anului 2015, când s-a înregistrat o ușoară reducere comparativ cu anul precedent. În anul 2018 au funcționat 699 de unități locale, cu 12,7% mai multe decât în anul 2014. Evoluție pozitivă s-a înregistrat și în cifra de afaceri aferentă activităților din construcții, de la 699 milioane Lei în anul 2014 la 809 milioane Lei în anul 2018.

Dezvoltarea sectorului construcțiilor va depinde de dezvoltarea economico-socială a județului. Piața terenurilor și migrația externă a forței de muncă specializate reprezintă factori determinanți în evoluția activității în construcții.

Turismul

Potențialul turistic natural și cultural de excepție al județului Vâlcea, concentrat preponderent în arealul montan și subcarpatic, a favorizat dezvoltarea activităților turistice.

Cadrul natural și antropic permite practicarea unor forme variate de turism, de la cel montan și sportiv în arealul nordic (comuna Voineasa: Vidra – Obârșia Lotrului), la turismul balnear, în stațiunile de interes național Băile Olănești, Băile Govora, Călimănești-Căciulata, sau turismul cu valențe culturale și ecumenic de vizitare a mănăstirilor și schiturilor care reprezintă marca recunoscută a Olteniei de nord. Agroturismul se poate dezvolta în zona subcarpatică beneficiind de un mediu nepoluat, tradiții folclorice, vinuri și gastronomie locală.

Infrastructura de cazare este bine dezvoltată în localitățile turistice, dispunând în total de 12.070 locuri de cazare în 286 unități turistice, situându-se pe locul 7 la nivel național în anul 2018. Din totalul unităților de cazare, 48 sunt hoteluri, cu o capacitate de 6.679 locuri de cazare.

Deși în ultimii ani s-a înregistrat dublarea numărului anual de turiști, ajungând în anul 2018 la 376.963 turiști sosiți, gradul de utilizare a capacității de cazare este în continuare foarte scăzut (31%).

La nivel local turismul nu este abordat ca sistem integrativ coerent, ca proces important de ameliorare și creștere a calității vieții comunității și componentă a unei guvernante sustenabile.

În județ există încă resurse turistice nevalorificate: domeniile schiabile de la Vidra și Obârșia Lotrului, localitățile cu resurse balneare nevalorificate Ocnele Mari, Ocița, Costești, precum și potențialul pentru turism viticol din zona Drăgășani.

Nivelul scăzut al managementului informației turistice și al cunoștințelor populației asupra fenomenului turistic în general și a problemelor de management, marketing și antreprenariat turistic, în special reprezintă o disfuncție caracteristică situației actuale. De asemenea, se remarcă disparități teritoriale importante între jumătatea nordică a județului cu activitate turistică intensă și diversificată și arealul sudic cu potențial mai redus, în care turismul este practic inexistent.

“Turismul social” subvenționat de la bugetul de stat este o caracteristică a județului, ceea ce constituie un avantaj în ceea ce privește fluxul continuu de turiști, dar acest segment de turism este caracterizat prin cheltuieli reduse deci nu atrag venituri ridicate.

Accesibilitatea redusă a transportului feroviar, infrastructura rutieră care necesită modernizare și echiparea tehnico – edilitară deficitară în zonele rurale cu potențial turistic ridicat afectează dezvoltarea activităților turistice.

Turismul nu este un inventar de elemente de potențial, ci generează un sistem teritorial turistic coerent, în care apar și se manifestă relații de interdependență în ansamblul macrosistemului economic regional, prin rețelele economice de servicii, amenajări specifice și construcții.

Turismul este perceput frecvent doar prin amenajările turistice dezvoltate din perspectivă economică, de profit imediat iar perspectivele de analiză durabilă, de guvernanță sustenabilă sunt omise sau tratate superficial.

Dezvoltarea turismului ca prioritate a strategiei regionale trebuie să se realizeze în județ prin modernizarea și extinderea infrastructurii de cazare și agrement, crearea/modernizarea infrastructurilor conexe pentru valorificarea patrimoniului istoric și cultural (turism cultural și ecumenic), precum și dezvoltarea/modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic (turism montan, sporturi de iarnă, balnear). Este necesară o mai bună valorificare a potențialului pentru agroturism prin dezvoltarea bazei de cazare specifice (pensiuni rurale, ferme turistice) și reabilitarea accesului și a echipării tehnico – edilitare din localitățile vizate.

Având în vedere promovarea insuficientă a valorilor turistice, una din direcțiile principale de intervenție trebuie să prevadă creșterea atractivității turistice a județului printr-o promovare eficientă: centre de promovare și informare turistică, ghiduri on-line, materiale promoționale, produse turistice complexe și atractive care să ia în considerare și posibilitățile de cooperare interjudețeană. Se recomandă stabilirea de parteneriate cu județele învecinate pentru gestionarea și promovarea comună a ariilor naturale protejate și a zonelor turistice.

4.4. Contextul teritorial interjudețean, regional, național

Contextul suprateritorial este fundamentat pe elemente ale situației existente, pe baza unei analize extinse a raporturilor spațiale, accesibilității și distanțelor (în termeni de spațiu și timp) între componentele sistemelor continentale, regionale și locale de infrastructuri. De asemenea, în cadrul analizei au fost evidențiate și sistemele majore de interconectare a teritoriilor aparținând zonelor geografice diferite, pe baza detalierii cartografiei sistemelor transfrontaliere, a centrelor urbane, a infrastructurilor și a nodurilor de transport.

Județul Vâlcea face parte din Regiunea de Dezvoltare Sud – Vest Oltenia care beneficiază de resurse naturale complexe, resurse hidrologice bogate și un potențial turistic natural și cultural ridicat. Amplasarea județului în arealul nordic, montan și subcarpatic, îl plasează într-o zonă favorizată cu oportunități mai mari de dezvoltare economică decât sudul preponderent agrar al regiunii.

Integrarea teritoriului județean în spațiul regional și național depinde de două componente suprateritoriale importante: rețeaua de infrastructuri majore de transport și comunicație și sistemul de relații care se stabilesc între centrele cu rol semnificativ în dinamica economică. Regiunea este străbătută de axe majore de transport incluse în rețeaua TEN-T exrinsă, cât și în cea principală, însă până în prezent nu este funcțională nicio infrastructură de mare capacitate. Pentru județul Vâlcea există perspective de îmbunătățire a accesibilității prin conectare la autostrada Pitești – Sibiu, parte a coridorului Rin – Dunăre.

În ceea ce privește transportul feroviar, linia București – Pitești – Râmnicu Vâlcea – Sibiu – Vințu de Jos este inclusă în rețeaua TEN-T extinsă de pe teritoriul României, fiind propusă pentru construcție (sectorul Pitești – Vâlcele – Râmnicu Vâlcea), respectiv modernizare. Astfel, există premisele creșterii accesibilității, atât pentru transportul de călători, care să susțină turismul, cât și pentru mărfuri, care să susțină dezvoltarea activităților economice.

În ceea ce privește rețeaua regională a polilor urbani, se detașează Municipiul Craiova – pol național de creștere, cel mai reprezentativ centru economic și administrativ, cu aria de polarizare cea mai extinsă și polul de dezvoltare Râmnicu Vâlcea, cu rol de liant între polul de creștere și celelalte zone urbane pentru a asigura echilibrul în dezvoltarea regională.

La baza încadrării Municipiului Râmnicu Vâlcea în categoria polilor de dezvoltare urbană au stat atuurile privind potențialul de dezvoltare economică, capacitatea de cercetare-dezvoltare și inovare, infrastructura de afaceri, accesibilitatea sistemului de transport, calitatea serviciilor publice oferite cetățenilor, precum și capacitatea de asociere administrativă.

Prezența unor zone de cooperare transnațională în proximitatea județului Vâlcea constituie o altă oportunitate importantă pentru stabilirea unor relații de cooperare în proiecte de interes comun. Cooperarea teritorială transformă granițele din bariere geografice sau administrative în elemente catalizatoare și potențiale surse de dezvoltare. Schimburile de cunoștințe, resurse (inclusiv forță de muncă), sau chiar deprinderi se află la baza competitivității acestui tip de zone. Atingerea unui grad ridicat de funcționalitate este susținut de cooperarea administrativă și instituțională care asigură implicarea unui număr cât mai mare de actori relevanți, contribuind astfel la creșterea dinamismului economic și social. Un potențial neexploatat de cooperare între județele Regiunii Sud-Vest Oltenia se identifică în domeniul turismului. Promovarea mai agresivă a zonei și o ofertă diversificată care să includă programe turistice integrate ar contribui la dezvoltarea activităților turistice și ar constitui o alternativă economică la sectorul extractiv aflat în restructurare.

Principalele dificultăți ale realizării structurilor suprateritoriale sunt legate de obstacolele cadrului natural (relief, hidrografie), de voința politică și forța economică implicate. Cu

toate acestea contribuția județului și a comunităților locale, la aceste proiecte, poate deveni importantă prin activitățile sale administrativ-organizatorice și de coordonare a principalilor actori locali. Unitățile administrativ teritoriale au dreptul să colaboreze și să coopereze în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori al furnizării în comun a unor servicii publice prin constituirea, în condițiile legii și în limitele competențelor autorităților lor deliberative și executive, a unor asociații de dezvoltare intercomunitară.

În situația actuală nu este organizată nicio asociere de tip zonă metropolitană. În anul 2013 a fost constituită Asociația de Dezvoltare Intercomunitară - Zona Metropolitană Râmnicu Vâlcea, însă în scurt timp activitatea acesteia a fost încetată. În scopul consolidării potențialului de dezvoltare socio-economică și întăririi poziției polarizatoare la nivel regional se propune revitalizarea Zonei Metropolitane Râmnicu Vâlcea.

Totodată, se recomandă sprijinirea dezvoltării unor poli cu rol secundar în rețeaua de localități – Drăgășani, Băbeni, Brezoi, Horezu, care să susțină dezvoltarea teritorială echilibrată la nivel județean.

5. DIAGNOSTIC GENERAL

Etapă actuală, cea a formulării diagnosticului are ca scop integrarea rezultatelor fazei precedente, în vederea evidențierii, pe domenii și componentele analizate, a unor aspecte legate de punctele forte ale teritoriului, oportunități și riscuri precum și elemente prioritare pentru dezvoltarea echilibrată și implicațiile spațiale în teritoriul județului Vâlcea.

Prin realizarea diagnosticului se urmărește evaluarea decalajului dintre situația actuală, situația anticipată și cea dorită pentru un orizont de timp stabilit. Obiectivul acestei etape și totodată al domeniului țintă al amenajării teritoriului – contextul suprateritorial îl constituie formularea diagnosticului prospectiv al dezvoltării teritoriale a județului, pe baza problemelor și disfuncționalităților identificate în faza anterioară.

Diagnosticul prospectiv urmărește investigarea și estimarea condițiilor viitoare ale fenomenelor și proceselor ce au loc în teritoriu, pentru evidențierea atât a aspectelor negative cât și a oportunităților legate de desfășurarea acestora. Problemele, respectiv oportunitățile identificate au diferite grade de complexitate și amploare, iar localizarea spațială se referă fie la areale, fie la localizări punctuale cu caracteristici similare.

Prin sintetizarea și integrarea problemelor și elementelor de favorabilitate identificate în cadrul domeniului contextului teritorial se determină o asociere a acestora și influențele dintre procesele și fenomenele, care se manifestă în teritoriu. Se creează astfel posibilitatea de a stabili cele mai importante disparități cu implicații sociale și economice. Pentru ameliorarea totală sau parțială a acestor disfuncționalități este necesar să se concentreze resursele disponibile în etapa de implementare a P.A.T.J. Vâlcea.

Analiza anterioară detaliată cu privire la aspectele teritoriale ce caracterizează Județul Vâlcea permite identificarea unor areale cu probleme și factori de favorabilitate similari, care pot fi relaționate cu unitățile mari de relief, cu desfășurare de la nord la sud.

Se prezintă în continuare diagnosticul general al fiecăreia dintre aceste zone prin sintetizarea elementelor de favorabilitate care pot influența evoluția pozitivă a teritoriului, precum și a principalelor probleme, disparități și disfuncționalități ce caracterizează structura teritoriului, aspectele demografice și activitățile economice din arealul de referință.

Zona cu profil turistic și silvic care corespunde arealului montan localizat în nordul județului (Munții Lotrului, Latoriței și Căpățâni în partea de vest a Oltului și Munții Făgăraș și Cozia în partea de est). Suprafața ocupată de această zonă reprezintă 27% din suprafața județului.

Elemente de favorabilitate:

- Cadrul natural deosebit și fondul forestier bogat au dus la o biodiversitate ridicată a zonei și contribuie la potențialul natural ridicat de care dispune.
- Prezența rețelei hidrografice dense se constituie în resurse hidroenergetice importante (Lotru, Olt), alături de alte resurse minerale (cuarț, feldspat, mică) sau apele geotermale din zona Călimănești – Cozia, ce pot fi valorificate pentru diversificarea economică și valorificare turistică.
- Diversitatea cadrului natural a contribuit la declararea, prin lege, a unor zone de patrimoniu natural deosebit: două parcuri naturale (Cozia și Buila-Vânturarița), rezervații și monumente naturale clasate și protejate prin lege în vederea protejării elementelor de floră și faună.
- Prezența unei zone cu concentrare mare de valori de patrimoniu cultural construit în Depresiunea Loviștei ce poate fi valorificată turistic.
- Calitatea bună a mediului cu un grad de populare scăzut al apei, aerului și solului.
- Există oportunități de creștere a accesibilității având în vedere că zona va fi străbătută la limita estică de trasee majore de transport – viitoare tronsoane ale rețelei rutiere și feroviare transeuropene (în prezent există drumul european E 81 și cale ferată pe Valea Oltului).
- Există o infrastructură importantă de valorificare a potențialului hidroenergetic (hidrocentrale, lacuri de acumulare) cu importanță națională prin prezența celei mai mari hidrocentrale din țară – Lotru-Ciunget, dar și a altor două hidrocentrale pe Lotru – Brădișor și Malaia.
- În ciuda fenomenelor demografice asociate declinului demografic, ponderea populației tinere (0-14 ani) este ridicată ajungând chiar la peste 15% în comunele din arealul nord – estic (Racovița, Căinenii Mici, Titești, Perișani), dintre care unele se caracterizează și prin valori crescute ale natalității (Căineni, Perișani, Racovița).
- Zonă importantă de turism montan și sportiv, susținută de o infrastructură de cazare bine dezvoltată în stațiunea turistică montană de interes național Voineasa, dar și în Malaia și Brezoi.
- Suprafața extinsă de pășuni și fânețe a favorizat dezvoltarea sectorului zootehnic care reprezintă una din activitățile cu tradiție în zonă și care a cunoscut o revigorare în ultimii ani. Silvicultura constituie însă ramura economică importantă a arealului montan, exploatarea lemnului fiind ocupația tradițională de bază a locuitorilor, cu dezvoltare permanentă evidențiată de creșterea volumului de masă lemnoasă pusă în circuitul economic.

Principalele disfuncționalități:

- Defrișările abuzive pot pune în pericol structura și volumul fondului forestier și determină o slabă valorificare a produselor asociate pădurii. Pășunatul în pădure are consecințe negative asupra ecosistemului forestier putând afecta echilibrul fragil în cazul ariilor naturale protejate, care pot fi supuse riscului unor fenomene de degradare cauzate de activitățile antropice menționate, dar și de fluxurile turistice necontrolate.
- Valorificarea potențialului turistic este insuficientă din cauza lipse infrastructurii specific turistice (lipsa cabanelor, insuficientă dezvoltare a structurilor de agrement, domenii schiabile neexploatate la Vidra și Obârșia Lotrului) sau a modernizării bazei turistice materiale existente care determină un indice scăzut de ocupare a unităților turistice.
- Gradul de urbanizare este foarte redus, la fel și infrastructura socio – culturală, cu excepția dotărilor din singurul oraș al zonei montane – Brezoi.
- Asistența sanitară este deficitară în arealul rural nord – estic.
- Echiparea tehnico – edilitară este incompletă în mediul rural, lipsind racordarea la rețeaua de canalizare și modalitatea de epurare apelor uzate, lipsa rețelei de distribuție a gazelor naturale determină utilizarea combustibililor fosili (în special lemn) ca sursă principală de încălzire. Acest lucru pune o presiune suplimentară asupra fondului forestier din zonă.
- Infrastructură de transport locală nemodernizată și prezența unor zone critice pe DN 7 (E 81) cu alunecări de teren și căderi de pietre scade siguranța circulației și crește riscul de izolare al localităților din zonă.
- Riscul ridicat de producere al unor accidente tehnologice provocate de eventuale ruperi de baraje (Vidra și Brădișor pe râul Lotru).
- Densitate foarte redusă atât a populației, cât și a localităților ca urmare a condițiilor dificile de locuire, excepție făcând Valea Lotrului și Valea Oltului – depresiunea Loviștei.
- Zona concentrează doar 5% din populația județului și se confruntă cu fenomene asociate declinului demografic în comunele de la limita estică: scădere accentuată a populației, valori ridicate ale raportului de dependență (populație îmbătrânită în Boișoara), spor migratoriu negativ accentuat.
- Disfuncționalități în ocuparea resurselor umane: ponderi mai scăzute ale populației ocupate în totalul populației active, număr redus de salariați, rată ridicată a șomajului.
- Posibilitățile de evoluție a structurilor economice sunt dependente de restricționările impuse de cadrul natural montan, iar tradiționalismul activităților primare împiedică dezvoltarea unor centre cu funcțiuni complexe.
- Dificultăți în valorificarea produselor agricole animale în lipsa unor centre de prelucrare și a unui sistem organizat eficient de recoltare.

Zona cu profil economic complex (industrial, turistic, agrar) care se desfășoară pe arealul subcarpatic și pe culoarul Oltului, cu nivel mai ridicat de urbanizare, echipare tehnică și dezvoltare socio – economică. Arealul ocupă aproximativ 36% din teritoriu și concentrează circa 2/3 din populația totală a județului.

Factori de favorabilitate:

- Prezența unor resurse minerale variate: sare, lignit, țiței și gaze asociate, izvoare minerale, calcar și alte roci utile.
- Zona concentrează o mare densitate a patrimoniului cultural construit cu valoare națională (inclusiv UNESCO – mănăstirea Hurezi), cu elemente de unicitate (cule, schituri, mănăstiri), care se îmbină armonios cu cadrul natural, formând peisaje culturale asociative de mare atractivitate, specifice Olteniei de nord. Acest lucru conferă zonei un potențial turistic natural și cultural foarte ridicat, dar și posibilități de practicare și a altor forme variate de turism, în special cultural și ecumenic de vizitare a culelor, mănăstirilor și schiturilor caracteristice Olteniei de Nord, precum și turismul rural.
- Arealul concentrează majoritatea localităților urbane din județ, având pol regional în consolidare municipiul reședință Râmnicu Vâlcea, la care se adaugă municipiul Drăgășani, ca pol subregional și alte 8 orașe mici.
- Densitatea de locuire este ridicată, în special în arealul adiacent municipiului Râmnicu Vâlcea.
- Cele 3 stațiuni turistice balneare de interes național (Călimănești – Căciulata, Băile Olănești, Băile Govora) cu profil funcțional bine definit, susțin dezvoltarea economică a zonei.
- Infrastructură socio – culturală este bine reprezentată în așezările urbane mai vechi, iar în municipiul Râmnicu Vâlcea există chiar forme de învățământ superior, dar în sistem privat.
- Zona dispune de cele mai numeroase lucrări de regularizare a cursurilor de apă pentru a preveni efectul inundațiilor, precum și de suprafețe extinse cu lucrări de combatere a eroziunii solului.
- Infrastructură de transport este bine reprezentată prin sectorul de drum european E81, drumuri naționale modernizate și o cale ferată pe direcția N-S care în perspectivă va beneficia de traseele rețelelor TEN-T principală și extinsă.
- Potențial ridicat de exploatare a energiei regenerabile provenită de la soare.
- Potențial demografic important în zona extinsă de influență a reședinței de județ, caracterizat de: tendință de creștere a populației, valori moderate ale raportului de dependență, spor migratoriu pozitiv;
- Profilul economic complex al zonei a determinat cel mai ridicat nivel de dezvoltare economică, aici ponderea populației ocupate și a salariaților fiind ridicată, în special în localitățile urbane care atrag cea mai mare parte a resursei de forță de muncă.

Centrele industriale mari localizate în Râmnicu Vâlcea, Drăgășani și Băbeni dețin cel mai mare număr de salariați.

- Zona concentrează cel mai reprezentativ areal turistic, de importanță națională pentru valorificarea resurselor balneare în cele 3 stațiuni turistice de interes național (Călimănești-Căciulata, Băile Olănești, Băile Govora), cu infrastructură de cazare și tratament dezvoltată, majoritatea modernizată sau aflată în proces de modernizare; stațiunea turistică de importanță națională, Voineasa - stațiune montană care beneficiază de un domeniu schiabil, precum și stațiunea turistică de interes local Horezu.

Principalele disfuncționalități:

- Este zona cu cele mai multe zone critice sub aspectul calității scăzute a factorilor de mediu concentrând areale de poluare a aerului (Râmnicu Vâlcea, Govora, Berbești și Bistrița), a apelor de suprafață (pe râul Olt), a pânzei freatice (Râmnicu Vâlcea, Băbeni, Mădulari, Drăgășani) și a solului (Râmnicu Vâlcea, Govora, Berbești – Alunu) ca urmare a activității industriale din industria chimică și extractivă.
- Există un areal extins de manifestare a fenomenelor de risc natural (inundații din torenți și alunecări de teren, specifice zonei subcarpatice, fenomene al căror risc de producere a fost agravat de despăduriri) și de risc tehnologic legate de industria chimică (Râmnicu Vâlcea) sau de industria minieră (Berbești – Alunu).
- În ciuda gradului ridicat de urbanizare există disparități în structura rețelei de localități urbane, dominată de reședința de județ, celelalte orașe având dimensiuni demografice reduse și un rol teritorial redus, în principal din cauza faptului că majoritatea localităților urbane mici nu îndeplinesc indicatorii cantitativi și calitativi minimali de definire conform Legii nr. 351/2001. Cea mai gravă situație sub aspectul îndeplinirii criteriilor privind statutul de localitate urbană se regăsește în orașele noi Băbeni și Berbești, dar și în Băile Olănești.
- Lipsa unei legături rutiere cu capacitate portantă corespunzătoare pe direcția est – vest care să lege eficient centrele regionale și să faciliteze cooperarea în activitățile economice.
- Existența unor dezechilibre în structura și mișcarea demografică legate de ponderile scăzute ale populației tinere și un raport de dependență crescut în mediul rural din partea centrală și vestică a zonei. Valorile sporului natural sunt negative, excepție făcând municipiul Râmnicu Vâlcea și Berbești.
- Deficiențe majore în activitățile turistice cauzate de un nivel încă redus de modernizare a bazei de cazare și tratament și de diversificare a structurilor de agrement, a slabă valorificare a potențialului pentru agroturism și pentru turismul uval (asociat viei și vinului în zona Drăgășani), resurse balneare neexploatate în localitățile Ocnele Mari, Ocnița și Costești și preponderența turismului social subvenționat de la bugetul de stat, care nu atrage un segment de turiști cu venituri

ridicate. Turismul social împiedică apariția unor investitori și lipsa investițiilor semnificative pentru modernizarea localităților balneare.

- Probleme de restructurare a sectorului industrial: reducerea activității de exploatare a lignitului de la Berbești – Alunu, reducerea numărului de salariați din cauza închiderii unor capacități de producție în industria chimică și extractivă (Râmnicu Vâlcea, Ocnele Mari, Băbeni), existența unor situri industriale disponibile care necesită reabilitări complexe.
- Disfuncționalități legate de agricultură: reducerea suprafețelor pomicole și productivitate fluctuantă a livezilor, fragmentarea excesivă a terenurilor agricole, număr foarte redus de exploatații de tip asociativ ceea ce limitează posibilitatea practicării unei agriculturi moderne.

Zona cu profil mixt, predominant agricol, ocupă partea central-sudică a județului. Suprafața zonei acoperă 37% din teritoriu, corespunzând platformelor Oltețului și Cotmenei, și concentrează 28% din populație. Zona are o infrastructură tehnică deficitară și este lipsită de centre urbane polarizatoare semnificative (orașul Bălcești nu exercită încă un rol teritorial important, având fizionomie parțial rurală). Reprezintă arealul cu probleme complexe și un nivel mai scăzut de dezvoltare socio – economică.

Factori de favorabilitate:

- Fondul funciar este variat format atât din zone împădurite, cât și din terenuri agricole într-o pondere ridicată, constituite mai ales din terenuri arabile, dar și din suprafețe de vii la limita estică, spre culoarul Oltului.
- Posibilitatea de valorificare a resurselor hidroenergetice, în principal râurile Olteț și Cerna și a resurselor energetice constituite din zăcăminte de petrol și gaze asociate din arealul localităților Zătreni, Făurești, Mădulari, Grădiștea și Roșiile.
- Infrastructură de transport este formată în principal dintr-o rețea relativ densă de drumuri naționale, mare parte dintre acestea fiind modernizate.
- Prezența rețelelor magistrale de transport gaze naturale și a unor conducte de transport țigui și gazolină cresc posibilitatea de racordare a populației la sistemul de alimentare cu gaze în sistem centralizat pentru încălzirea locuințelor, lucru care ar scădea costurile, dar și gradul de poluare ridicat asociat utilizării combustibililor fosili.
- Lucrărilor de amenajări funciare pentru combaterea eroziunii solului și parțial pentru desecări ocupă suprafețe extinse în parte de sud în zona Oltețului.

Probleme principale:

- Prezența unor zone extinse afectate de alunecări de teren active și de inundații din torenți sau revărsări ale cursurilor de apă Olteț și Cerna.
- Existența unor zone care prezintă risc de poluare cu petrol și apă sărată ca urmare a exploatarei petrolului.

- Existența unei zone profund rurală, lipsită de un centru polarizator semnificativ, cu densitate de locuire redusă, având un număr ridicat de sate foarte mici care contribuie la adâncirea decalajului economic și a acutizării disparităților demografice și sociale. Acest lucru este accentual de lipsa localităților urbane în cea mai mare parte a zonei, iar singurul oraș - Bălcești, are o poziție periferică și păstrează parțial fizionomie și funcțiuni rurale (nu îndeplinește 7 dintre indicatorii minimali de definire ai localităților urbane).
- Infrastructură socio – culturală este redusă: asistență sanitară deficitară (număr redus de medici, lipsa unităților teritoriale specializate, spital sau policlinică, cu excepția orașului Bălcești și a celor două centre de sănătate din Lădești și Sinești, număr foarte mic de farmacii), lipsa spațiilor destinate culturii în comunele Amărăști, Lăcusteni, Măciuca, și Pesceana sau starea proastă a căminelor culturale din celelalte comune, lipsa dotărilor sportive.
- Echiparea edilitară este de asemenea foarte redusă, marea majoritate a comunelor nu dispun de canalizare în sistem centralizat, există un număr redus de abonamente la telefonia fixă. În ciuda faptului că teritoriul este străbătut de magistrale de transport gaze puține localități sunt racordate la rețeaua de alimentare cu gaze naturale.
- Grad scăzut de dotare a locuințelor care determină o calitate slabă a locuirii.
- Prezența unor areale extinse cu pondere mare de drumuri locale nemodernizate, tronsoane de drum afectate de alunecări de teren, poduri în stare proastă peste Olteț și Cerna.
- Depozite pentru deșeuri menajere în majoritate improvizate, amplasate în locații nepotrivite, necorespunzătoare din punct de vedere al protecției mediului.
- Declin demografic accentuat manifestat prin: scăderi importante ale populației în majoritatea comunelor (mai semnificative în Glăvile, Mădulari, Zătreni, Ghioroiu), îmbătrânire (populația de 60 de ani și peste are pondere mai mare de 30%), raport de dependență demografică crescut, spor natural negativ în toată zona (mai mare în Zătreni, Lăcusteni, Ghioroiu, Valea Mare, Mădulari, Șușani, Gușoeni, Amărăști, Prundeni) singurele excepție fiind Făurești, Laloșu, Ștefănești, Voicești.
- Pondere foarte redusă a salariaților, chiar și în orașul Bălcești (sub 15%).
- Structură economică preponderent primară, bazată în principal pe agricultură.
- Deficiențe importante în domeniul agriculturii: fragmentare excesivă a terenurilor în exploatații individuale de mici dimensiuni, prezența unor zone extinse în care se practică o agricultură de subzistență, productivitate scăzută ca urmare a gradului redus de mecanizare, utilizare nerațională a îngrășămintelor cu efect de poluare cu nitrați (arealul din estul orașului Bălcești), foarte slabă reprezentare a centrelor de prelucrare a produselor agricole.

- Reprezentativitate foarte redusă a sectorului industrial, lipsa unor centre industriale semnificative, orașul Bălcești are un profil mixt în care industria este modest reprezentată.

Problemele și elementele de favorabilitate ce caracterizează fiecare din cele trei zone mari funcțional spațiale trebuie relaționate cu contextul suprateritorial (interjudețean, regional, național) în care se încadrează județul Vâlcea.

Se constată că există o continuitate la nivelul teritoriului regional a zonelor cu probleme complexe. Sudul extrem al județului este cuprins în aria mai extinsă de restructurare industrială Craiova – Slatina, iar zona de exploatare Berbești – Alunu face parte din aria minieră a Olteniei, desemnată ca zonă prioritară de intervenție pentru eficientizarea activităților de exploatare a lignitului.

Arealul sudic al județului, în care se manifestă cele mai grave probleme, face parte din zona centrală și extrem sudică a Regiunii 4 Sud – Vest preponderent rurală, cu nivel de dezvoltare redus, bazată pe o “economie de subzistență”, cu infrastructură tehnică deficitară și care include zone cu dificultăți de relaționare cu localități urbane (distanțe mai mari de 25 km). Consolidarea rolului orașelor mici și identificarea unor centre rurale cu rol intercomunal, pentru revitalizarea spațiului rural, ar trebui să aibă în vedere cooperarea la nivel regional.

În context suprateritorial județul beneficiază de rețeaua de infrastructuri majore de transport – tronsoane ale coridorului IV rutier și ale rețelelor transeuropene TEN-T principală și cuprinzătoare, care în perspectivă vor asigura relaționări rapide în rețeaua urbană regională și națională, între poli urbani de dezvoltare situați pe diferite niveluri ierarhice. Municipiile Râmnicu Vâlcea și Drăgășani, prin conexiunile la aceste rețele, beneficiază de oportunitatea de a-și consolida rolul de pol regional și, respectiv, subregional.

Potențialul turistic deosebit al zonei montane și subcarpatice din nordul județului se înscrie în arealul turistic extins al Olteniei de Nord, la care se poate asocia zona Văii Jiului și în care cooperarea interjudețeană poate reprezenta o direcție eficientă de promovare turistică a zonei prin programe integrate.

Prezența unor zone de cooperare transnațională în proximitatea județului Vâlcea este o oportunitate ce poate fi valorificată prin relaționare cu latura fluvială a coridorului Rin - Dunăre, precum și prin cooperare în dezvoltarea economică integrată a zonei.

Diagnosticul prospectiv și cel general prin care s-au prezentat principalele fenomene și procese cu evoluție în teritoriul județean, importante prin aspectele lor spațiale, vor sta la baza formulării direcțiilor de intervenție și a măsurilor necesare pentru atingerea obiectivelor strategice generale și specifice fiecărui domeniu al amenajării teritoriului județean.

ANEXE. Cartograme

Cartograma nr. 1 – Încadrarea în prevederile P.A.T.N., Secțiunea I – Căi de comunicație

Cartograma nr. 2 – Încadrarea în prevederile P.A.T.N., Secțiunea II – Apa

Cartograma nr. 3 – Încadrarea în prevederile P.A.T.N., Secțiunea V – Zone de risc natural

Cartograma nr. 4 – Încadrarea în prevederile P.A.T.N., Secțiunea VIII – Dezvoltarea rurală